

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér, vasúti állomásokon 12 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Különféle kakasokról.

Budapest, augusztus 1.

Tehát: Apponyi szélkakas. Sőt a súlyosított fajtához tartozó: kormányozható szélkakas. Ezt írta Aradra gróf Tisza István. Hogy először is a súlyosabb esettel végezzünk, azon tünődünk, hogy micsoda politikai Bleriot az, akinek a szélkakasok közül jobban fáj a kormányozható szélkakas? Tiszának, ha fájhat valami, inkább az fájhat, hogy Apponyi kormányozhatatlan szélkakas. Ha kormányozható volna, mint a többség kétszázötven szélkakasa, aki Apponyi rezolúciója alkalmából Khuen egyszerű intézésére a katonai követelések felé fordult, aztán pedig a király egyszerű leintésére a katonai követelések ellen fordult: akkor Tiszának nem volna kifogása a kormányozható Apponyi ellen. Ha kormányozható volna, mint Lukács László, aki jött a választójogi olajággal s aztán Tisza egyszerű követelésére kicserélte a választójogi olajágot az erőszak szöges korbácsával: akkor Tiszának megint nem fájna a kormányozható Apponyi. De Apponyi nem volt kormányozható, mint a többség, vagy mint Lukács László és így Tiszának igazában az fáj, hogy Apponyi, ha már szélkakas, mért nem kormányozható szélkakas. Mért olyan kormányozhatatlan.

De maradjunk csak a szélkakasnál. Apponyi szélkakas. Egész multja szerint az, mondja gögösen Tisza István. És Tisza István, a következetes, úgy néz a szélkakas Apponyira, mint a falu határán a kőszent, aki sohasem mozdul a helyéből és ha az egész falu kivándorol, akkor sem. Ellenben Apponyi nem következetes, hanem mint a sakkfigura, mindig mozog, egyszer támadva, másszor védekezve. Tisza, a következetes, gögösen néz el Apponyi fölé, aki szélkakas. Hát erre jót mondott valamikor Eötvös Károly, akit vagy husz évvel ezelőtt, pompázó virágkorában ugyancsak szélkakasnak nevezett György Endre, mert a vajda Deák Ferencz oldalán kezdte és Irányi Dániel oldalára húzódott. Akkor mondta Eötvös Károly, hogy: „bizony szüksége volna már ennek a szegény nemzetnek néhány olyan szélkakasra, aki jobbról balra, a királytól a nemzethez, a husos fazekak mellől az ellenzők sanyaru kenyeréhez fordulna”. S ha a mi parlamentünkben politikai szélkakasokról beszélnek, akkor igazán tanácsos volna azt is megvizsgálni, hogy azok a kipécézett szélkakasok merre fordultak? A nemzet felé, mindig jobban balra, mint Apponyi, vagy a hatalom felé, mindig inkább jobbra, mint a többség nagy csomó renegátja? Mert Apponyi

eljutott a függetlenségi politika táborába s a miniszteri székbe is onnan került, de Tisza István, a következetes, mikor kibukott a hatalomból, egyszerűen elment Gesztre Cincinátusnak s nem jött újra vissza, csak mikor megint a hatalomba ülhetett. Tisza következetes volt abban, hogy elkerülte az ellenzéki mezőt, míg Apponyi olyan szélkakas volt, aki mindig arra fordult, ahol a nemzeti érzések és követelések leghevesebben viharoztak.

Am azért Tisza István emlegeti a különféle kakasokat. Hát nézegessünk el egy kicsit a kakasfajták között. Ismeri-e Tisza István az indiai kakast? Oh az nagyon ravasz fajta. Az indiai kakas a szerelmi dürrögés idején szakállt ereszt, hogy jobban tessenek a tyukocskáknak, de ha elmúlt a dürrögés korszaka, akkor a csapodár kakas szépen elhullatja megint a szakállát. Hát vajjon emlékezik-e Tisza István arra az indiai Lukács Lászlóra, aki a politikai dürrögés idején megnövesztette a demokratikus szakállát s jött, hogy elszédítse a politikai kisudvaron a választójogért hevülő tyukocskákat? És emlékezik-e ugyanarra az indiai Lukács Lászlóra, aki, mihielyt beleült a miniszterelnöki székbe, mindjárt el is hullajtotta a választójogi szakállát, mert akkor már könnyebb és egyszerűbb volt Tisza Ist-

A pusztai pátriárka.

Írta: Déri Gyula.

(Utánnomás tilos.)

Kis Orbán László, a legidősebb fiu, mint lipesei kereszties kapitány, lovon fejezte be a francia háborút. Haza került főstrázsamesteri titullussal, így hívták akkor a majort magyarául és legnagyobb mulatságát abban találta, ha átrándulhatott Váradra, a vitézvári báró Simonyi József óbester látogatására. Teméntelen nagy ünnepe volt azután, ha a két katona összekerült és elbeszéltek egymásnak, amit ugy is mindenki tudott rólok, hogy 1814-ben, egy júniusi hajnalon miképpen szalasztották meg Fontainebleauból Napoleon császárt és ha csak egy kis szerencsésük van, el is fogják, ami által belekerültek volna a világtörténelembe. De a sors másként akarta: Napoleont mások fogták el valamivel később, ők meg a hazájukba kerültek: Simonyi Nagyváradra, László bátyám Debreczenbe.

Miket csinált Simonyi Váradon és később Tarnopolban? Miképpen fosztották meg bárói rangjától és csukták az aradi várba? elmondtam máskor. Most László bátyámról kellene elmondanom, hogy miképpen gyászolta vitézlo mestere bukását és miképpen keseredett el szívében a sors mostohasága miatt elannyira, hogy utóljára nem maradt más vigasztalása, csak a kártya. De erre sincs most idő, azért csupán annyi álljon itt, hogy a gyönyörű, osztatlan vagynon, melyet a Kalmár Kis Orbánok nemzedékről-nemzedékre gyűjtöttek, mikorára a többi

testvér észrevette, érzékeny sebeket ejtett a lipesei kereszties kapitány. Halálos ágyán egyszáznégyezer pengő forintokat vallott be, hogy a francia háboru befejezése óta ennyit kártyázott el és ezt el lehetett hinni, mert László bátyám igen katonás, pontos ember volt és minden kiadásáról jegyzetet csinált.

Dienes bácsi, a másik fiu, ő gazdálkodott. Ő parancsolt az ebcsi, meg az ondódi tanyákon, ha nagy ritkán kivitette magát a bõrfedeles, sátoros kocsiján, öblös tajtékpipája és a jóféle érmellékítõl kotyogó pinczetoktársaságában, mely szépen befért a hátulsó ülés alá, mint egy koffer. És ő járt fel a vajdai szõlõhegyre minden szüretkor, számos uri barátjával négy-öt szekéren. A konyári nagykozmában, mely épen feleutján esik a várad-debreczeni utnak s ahol emberállat ösidõktõl fogva delelni szokott, nagy ebédet valának ilyenkor megrendelve, amihhez persze huszonnégy órával előre kellett elküldeni nagy társzekerem mindennemû enni-innivalót, nemkülõnben a konyhai és asztali edények társaságában az öreg Kondoros Zsuzsánnát, a familia örökbe maradt szakácsnéját. Dienes bácsi különben is vidám ember volt, de ilyenkor minden nyulat meg szeretett volna fogni és amint a hegyre fölértek, ő dobálta a legtöbb békát a szedõlányok közé, este pedig a száraz venyigébõl rakott nagy tüzeket ő ugrálta át legszaporábban. László ur, a titulált főstrázsamester néha lekivánczolt a pinczébe, hogy számba vegye az évrõl-évre felhalmozódó drága hegyi borokat és haptákba állítsa a kancsal szemû vinczellért, ki télen-nyáron ott lakott a kõbõl épült tornáczos pajtában, de Dienes

bácsi ilyenkor nyomban készen volt az érzékenységgel.

— Hát nem bizik bennem, László bátyám? Hát nem elég, ha én azt mondom, hogy csak tessék mulatni, tessék kártyázni, tessék költeni, mert hálstennek van mibõl, amíg én kezelem a vagyont? Ki árulkodott én ellenem, hogy engemet kontrollirozni akar László bátyám, vagy csak ugy magától nem hisz az embernek? Hiszen én nem bánom, mátul fogva gazdálkodjék maga; tessék, én többet egy tapodtat se látok, futok magukért, ha ez a hála!

László ur aztán, aki Napoleon császártól nem félt, nyomban megretirált a gazdálkodástól és a vajdai pinczében évrõl-évre szaporodtak a finom fajborok, már amennyire ezt a kancsal vinczellér bölcsesége megengedte, a tanyákon viszont szaporodtak a lábas jószágok, ugy mint a szarvasmarhák, juhok és a sertések, a Dienes bácsi ritka látogatásai daczára, hogy mindezt öröm volt nézni. János bácsi, a posztókereskedõ (mert kalmárnak mindig kellett lenni a familiában), Lajos, a fiskális, nem is avatkozta a bátyjaik dolgába: a vitézlo Lászlót, mindnyájuk szemefényét, hagyták uraskodni, Dienes gazdálkodni.

De legjobban bele volt nyugodva mindenbe, az ötödik testvér, a szelid lelkületû András. A többi testvér mégis összedugta néha a fejét, komoly ránczokba szedte a homlokát és hol a fiskális, hol a Kalmár azt mondta, hogy: hm! hm! Vagy pedig hajh! hajh! Sõt, ha László bácsi újabb pénzeket kért, mondjuk néha követelt, azt is mondták: ej! ej! De Andrásról ilyen sohasem

ván rendőreivel, csendőreivel és katonáival összefogdosatni a tyukocskákat? Ha emlékezik Tisza István erre az indiai kakasra, fejtse meg nekünk egyúttal azt a rébust, hogy mért lehetetlen férczmű a szövetség ellenzék választójogi tervezete, mert hogy egy hét alatt készült s mért a hazafias megfontolás böles terméke Lukács László tervezete, hőlott három nap alatt kettőt is dolgozott ki? Ha az időtartam döntő benne, vajjon férczmű valami, vagy a hazafias megfontolás böles terméke: akkor Lukács László nem is egy, hanem két férczművel ajándékozta meg a hazát, akkor a negyvennyolcas törvényhozás csupa férczművet alkotott s akkor az a harmincz vagy negyven törvény, közte a véderőreform is, melyet Tisza István rendőrfedezet alatt egy héten belül hajszolt keresztül, csupa férczmű. De a következő Tisza István csak addig következetes, amíg ez neki jó. S talán azért haragszik Apponyira, aki akkor is következetes, ha ez neki kényelmetlen.

S beszéljünk még egy kakasfajtaról. Huszonhárom évvel ezelőtt, mikor a híres nagy véderővita hullámai csapdostak az égig, a fiatal Tisza István megtámadta az akkori obstrukciót s valaki rákiáltott, hogy ne bántsa az obstrukciót, mert annak is Tisza Kálmán az apja, tehát édestestvérek. Akkor Tisza István, az apját kellően védelmeznie, más nótát tudott a következetességről. Akkor azt mondta a sűrű közbeszólásokra, hogy: „aki a nemzet kárán tanulni nem tud és hamis önértékből megmarad a hibái mellett, arra egy falu kormányzását sem biznám, nem-hogy hazám kormányzását.“ A két Tisza István között, aki a következetességről nótázott, akkora a távolság, mint-ha a szélkakas nem is egyet, hanem kettőt fordult volna a világ és saját ten-

telt ki. Igaz, hogy őt nem is avatták be semmibe, pedig az őt testvér közt éppen ő volt közbül, de tudja Isten, őt tartották legkisebbre. A kereskedő öcsese tudniillik nagyra volt vele, hogy neki boltja van és abban őt embernek ad enni, a Lajos öcsese, a fiskális mivoltára adott nagyon sokat és ha András megszólalt, rendesen azt mondták neki: Csak te hallgass, András, nem terád bízták a világ sorját. András ilyenkor elszégyelte magát és csak annyit mondott, hogy jó, jó, de azért én még se hajtogatom, hogy meg kellene már osztani...

— Hát ki hajtogatja? Talán én? — verte a mellét János.

András ilyenkor elhallgatott, pedig lett volna mondani valója, de nagyon kicsinek érezte magát hozzá. Így aztán hagyták Lászlót kártyázni, Dienest gazdálkodni és hagyták volna az idő végeig, ha egyszer csak László bácsinál el nem érkezik a magabizallságnak ama válságos pillanata, melyről fentebb megemlékeztem. Este megtörtént a 104 ezer pengőforintos vallomás, éjfélkor pedig a lipesei keresztes kapitány megjelent a menybeli rapporton. Harmadnap temették, ott volt az egész város és az egész helyőrség, a generálistól kezdve az utolsó bakáig és ott voltak a helvét hitvallástételt követő debreczeni eklézsiák összes egyházi férfiai a szuperintendenstől kezdve a debreczeni híres kántorig. Negyed nap pedig megjelentek a halottasháznál a törvényszéki urai. Főbíró uram, az ünlők, a nótáriusok, számos fiskális és egy ur, akinek gyertya, vörös viasz és pecsétnyomó volt a kezében s mindent lepecsételt.

gelye körül. Hát ha már kakasokba osztályozzák a magyar politika irányítóit, milyen kakas Tisza István? Az a bolond kakas, aki nem tűr meg mást az udvaron, aki azt hiszi, hogy a hajnalnak csak az ő szava nyomán szabad fölkelni s akinek fejébe szállt a dicsőség, mert néhány kakasviadalon győztes maradt. Bolond kakas, aki büszke rá, hogy valamikor talán a király asztalára kerül s ezért lenézi az árva szélkakast, aki szelben-viharban megáll a helyén s mindig megmondja a nemzetnek, hogy merről fuj a szél.

Budapest, augusztus 1.

Justh Gyula Budapesten. Mint jelentik, Justh Gyula, az országos függetlenségi és 48-as párt elnöke holnap, pénteken reggel Riminiből, ahol karlsbadi kurájának befejeztével mintegy tíz napot töltött, visszaérkezik Budapestre. Justh még a holnapi nap folyamán tovább utazik tornyai birtokára.

A bástóvárosi mandátum. A báró Gromon Dezső halálával megüresedett bástóvárosi kerületben már megindultak a kombinációk a jelölésekre nézve. A főállítandó munkapárti jelöltnek erős ellenfele akad Adamovich István ujvidéki ügyvéd személyében, aki a kerületet neppárti programmal már képviselte és akit most ellenzéki részről jelölték a jelöltség elfogadására. Adamovich a jelöltséget vállalta. Másrészt azonban azt jelentik, hogy az ellenzéki jelölés dolgában a legközelebbi napokban történik csak meg a végleges döntés.

A választójogi reform előkészítője szabadságon. Mint felhivatalosan jelentik, dr. Némethy Károly belügyminisztériumi államtitkár ma négy heti tartózkodásra üdülés céljából külföldre utazott.

A családi pótlék. Az igazságügyminiszter most adta ki azt a két rendelést, amelylyel az igazságügyi alkalmazottaknak gyermekek után járó, valamint a törvény 9. szakasza alapján engedélyezhető családi pótlék utalványozása iránt intézkedik. Az első rendelet szerint a gyermekek után járó családi pótlékot az igazságügyminiszter, a kir. léltáblák elnökei, illetve a királyi főügyész állapítja meg és utalványozza, míg ellenben a második rendeletben szabályozott családi pótlékot az igaz-

— Mi légyen ez? — rémüldözött a familia apraja-nagyja, mert hiszen a megboldogulton és András kivül mindnyájan házasságok voltak, feleséges, családos emberek.

Lajos, a fiskális háborodott fel legkiváltképpen. Hiszen a főbíró, meg az ünlők mind jó emberei, atyjafiai és barátjai, miképen tehetik ezek az emberek, hogy az ő uri házukra ilyen szegényt hozzanak?

— Főbíró uram nagyon jól tudja, hogy micsoda ház ez, ahova most a törvényszékek egyetemben kiszállott. Ide soha a törvény emberei be nem tették eddigelé a lábukat, mióta ez a ház fennáll. Van benne három szoba, amelyikbe mi, Kis Orbán gyermekek sem tettük a lábunkat, csak nagyon nagy ünnepeken. Az egyiknek halványzöld selyem a butora, meg a firhangja és a lombkékje, a másiké arannyal himzett kék selyem, a harmadiké piros selyem, bordóval himezve. Ezekben a szobákban laktak a dicsőségesen uralkodó ausztriai császári családból Sándor Ferenc főherceg és a felesége, Ludovica, született hasszai fejedelemasszony ő fenségeik, mikor Napoleon császár elől Bécsből menekülvén, egészen Debreczenig futottak, miképpen ezt jól tetszik tudni az uraknak. Ha pedig tudják: lehettek volna a feleséges udvar iránt annyi reverenciával, hogy a nekik máig napig pietással fenntartott lakásba violentiával be ne törjenek. Igenis. Nemes ember vagyok, protestálok. Igenis.

A főbíró türelemmel végig hallgatta és a megindulástól remegő hangon felelt:

— Kedves uramöcsém, fiskális létére elfelejté, hogy 1841. január 1-e után vagyunk, mikor a váltótörvénykönyv él és uralkodik

ságügyi alkalmazottak részére az igazságügy miniszter állapítja meg és utalványozza. A családi pótlékokra vonatkozó igények bejelentése bélyegmentes.

Tisza kitanítja Lukácsot.

— A legszomorubb létszámemelés. —

Hírek a politika világából.

Budapest, augusztus 1.

A geszti Napoleon tegnap magához rendelte egyik marsallját, a miniszterelnököt s rövid audiencián kioktatta, megvácolva jövő politikájának haditerveit — már ahogy ő képzele. Tisza instrukcióiról különben nemsokára a közvélemény is értesülni fog, mert tudvalevő, hogy Lukács beszámolóra készül. A nagyenyedi beszédből majd tájékozást szerezhetsz az ország, hogy mit akar — nem a kormány — hanem a mindenható bihari kikirály. És szinte előre halljuk, hogy mi lehet az ő akarata. Jogkiterjesztés helyett jogmegszorítást, rendes parlamenti tárgyalás helyett az erőszak fentartását, rendszerváltozás helyett mandátumfosztást, a politikai szabadságok szélesítése helyett cenzurát és rendőri uralmat követel, ha az ellenzék kényre-kegyre be nem hódol s tiltakozás nélkül nem ismeri el törvényesnek a törvényesítések halmozását. Már pedig erre ugyan hiába számít Tisza is, Lukács is. Az ellenzék nem adja fel a harcot s ha a reparációt elérni nem tudja, akkor ki fogja forezírozni a képviselőház feloszlását: ítéljen a nemzet, szentesít-e ő is a juniusi alkotmányrombolást?

A mai napnak igen érdekes híre az, hogy a hadügyminiszter rendeletet bocsátott ki, amely szerint a létszámemelés megvalósíthatósága érdekében ezentul a süketek, félszeműek és egyéb nyomorékok is besorozandók lesznek, már az idej ujonczozáson is. Ez a hír bizonyára meg fogja erősebben dobogtatni szövetségeseink szívet, akiknek így nagy örömeük telhetik majd a monarchia válogatott nyomorék hadseregében. Ellenségeinknek, akik bő számmal vannak, pedig legtisztább kárörömük

már, amely nem ismer nemes embert, vagy nem nemes embert. Minket a váltótörvény-szék parancsolt ide biztosítási végrehajtásra...

Ettől fogva kezdődik voltaképpen az én történetem, mikor a László bácsi váltói miatt végre megosztott a család. Kifizették a váltókat és kiderült, hogy a bajnak nemesek lángja volt, de füstje se maradt el; a Kis Orbánok, akik Mária Teréziától azért kapták régi nemességük megerősítését, mert a hét éves háboruban hazafias bőkezűséggel nagy summát vállaltak magukra az egész nemzetre kivetett kölcsönből eleget tettek, oda jutottak, hogy zálogpénzre szorultak volna, ha szerencsére segítségükre nem jön a kollégium. Milyen szerencse volt most, hogy a debreceni birtok nem volt nemesi fundus, hanem közönséges polgári birtok, amelyet nem nyomott agyon az ősiség aranybéklyója. Így aztán a kollégium az ő készpénzbeli alaptökéjét rátábláztathatta a földekre, házakra és ki lehetett fizetni a váltókat anélkül, hogy valamit el kellett volna adni. Megmaradt minden, a pompás négy utcára néző emeletes ház a Czegléd-utczában, átellenben a városházával, a hegyi szőlő, a tanyák, a sok lábas jószág — és a többi.

Kis Orbán Andrásnak, a városi esküdtnak jutott az ondódi tanya. Mikor elfogadta ezt a ráeső részt, bizony alig ösmerte; gyermekora óta se járt ott. Miért is járt volna? Jó időben három óra járásra esik a várostól, rossz időben ötre-hattra. Most, hogy a szép harminczkétnyilas föld az ő külön tulajdona lett, egyszerre valami kellemes bizsergést érzett a szíve tájékán. De mikor megmondták

lesz, ha ezt a daliás véderőt meg fogják látni. Most már elhiszszük, hogy Tiszának igaza van: a létszámemelést meg kellett szavazni — akár bírja az ország anyagiakkal és véráldozattal, akár nem, — mert ezt az ország biztonsága s nagyhatalmi pozícióink egyenest megkívánja. A nyomorékok hadserege ezt a czélt feltétlenül jól fogja szolgálni!

Hireink itt következnek:

Lukács és Tisza.

Gróf Tisza István, a képviselőház elnöke Budapestre járt tegnap. A szászok fővárosából, Drezdából jött és utközben Geszt felé kiszállott Budapesten, ahol délben fásori lakásán Lukács László miniszterelnököt fogadta. A munkapárton tegnap este igen élénken kommentálták ezt a tanácskozást, maga a miniszterelnök azonban nem nyilatkozott róla. Valószínűleg a nagyenyedi nyilatkozat dolgában állapotok meg. A házelnök még tegnap délután tovább utazott Gesztre. A nagyszalon-tai állomáson az eddigi eszokástól eltérően nem várták csendőrök. Minden feltűnés nélkül utazott el Szalontáról Geszt felé. Tisza budapesti utjával kapcsolatban egy hozzá közelálló politikus kijelentette, hogy téves az a hír, mintha Tisza a mult hetekben akár Berlinben, akár Drezdában lett volna. A kérdéses napokon feleségével Budapesten tartózkodott a városligeti fasorban levő lakásukon. Tisza állítólag azért menekült el Gesztről, mert a látogatók és az özönével érkező levelek molesztálták nyugalomában. — Mint félhivatalosan jelentik, Lukács László, ki néhány nap óta Budapesten időzik és itt folyó ügyeket intéz el, holnap vagy holnapután visszatér Tátralomniczra.

A külügyminiszter nyilatkozata.

Egy esti lap tegnap olyan nyilatkozatokat közölt, amelyeket gróf Berchtold külügyminiszter tett állítólag altenleutgeben fürdőben a magyarországi helyzetről. A „Magyar Távirati Irodát“ a külügyminiszter felhatalmazta annak a kijelentésére, hogy a kérdéses közlemény teljesen valótlan koholmány. A kérdéses nyilatkozatot különben mi teljes fentartással vettük át.

A jövő évi költségvetés.

Mint félhivatalosan közlik, az 1913. évi állami költségvetés már a legtöbb szakminisztériumban elkészült s a minisztériumok költségvetése már a pénzügyminiszterrel is letárgyalódott. A többi minisztérium költségvetése, nevezetesen a vallás- és közoktatásügyi minisztériumé, még tárgyalás alatt van.

A nyomorékok hadserege.

A hadügyminiszter most küldi szét a sorozást szabályozó új utasításokat a sorozó székhelyekre a, b, c-sorrendben. Az első között az aradi sorozó szék hely kapta meg az utasításokat. A hadügyminiszteri rendelet — amely előreláthatólag és méltán fog feltűnést kelteni — négy csoportra osztja azokat a hibákat, amelyek szerint a sor alá kerülőket el kell bírálni.

Az új sorozási szabályzatból kitűnik, hogy a sor alá kerülők közül csak azokat dobják ki, akik mindkét szemükre vakok, siketnémák, vagy elmebetegségben szenvednek. Alig lesz tehát katonaköteles, aki szabadulni tud betegség czimén a katonai szolgálat alól.

A rendelet szerint katonai szolgálatra alkalmas az az ember, aki a következő testi hibákban szenved: nagyfejű, vagy fején oly elváltozások vannak, hogy ennek ellenére sapkát viselhet; ha mindkét fülére nagyot hall, vagy ha az egyik fülére süket; ha dobhártyája szárazon át van lyukasztva. Az eddigi gyakorlattal ellentétben katona lehet az is, aki dadog, akinek gyógyult csonttörése van, fállába rövidebb, mint a másik, a kezéről egy ujja hiányzik, vagy egy ujjal több van. A ludtalvuk is alkalmasak a szolgálatra.

A második osztályba azokat veszik be, akik másodrendű katonai szolgálatra alkalmasak. Ezeket nem szorosan harszi szolgálatra fogják begyakorolni. Ebbe az osztályba tartoznak a süketek, vagy akiknek a fülkagylójuk hiányzik, vagy akik annyira dadognak, hogy szavukat megérteni nem lehet.

A harmadik osztályba sorozottakat csak háboru idején szőlítják be. Ezek fegyverforgatást és mesterséget nem gyakorolnak. A harmadosztályú katonák azok lesznek, akiknek az arczuk el van torzulva, vagy orrukon oly elváltozás észlelhető, amely a lélegzést akadályozza.

A negyedik osztályba végül azok kerülnek, akik semmiféle szolgálatra nem alkalmasak: a siketek, a siketnémák, a vakok és a gyógyíthatatlan elmebetegek.

Ellenzéki beszámoló.

Sághy Gyula, a somorjai kerület képviselője augusztus 25-én Somorján beszámolóbeszédet mond. Utjában elkíséri gróf Apponyi Albert is, aki szintén nyilatkozni fog a helyzetről.

A szövetkezett ellenzéki pártok augusztus 4-én vasárnap Gyergyószentmiklóson népgyűlést tartanak, amelyre gróf Károlyi Mihály, Szmracsányi György, Sümegi Vilmos országgyűlési képviselők és az ellenzéki pártok képviselőtagjai közül még többen utaznak le. A népgyűlés keretében Sümegi Vilmos, a gyergyószentmiklósi választókerület képviselője beszámolóbeszédet mond.

Szluha Pál országgyűlési képviselő július 28-án a szakcsi kerülethez tartozó Kocsola községben beszámoló beszédet mondott, amelyen a választó polgárság igen nagy száma vett részt. A szomszédos Kőny, Értény, Szántó és Gyulaj községek választóközössége is nagy számmal volt képviselve a gyűlésen, amely bizalmat szavazott Szluha Pálnak, az ellenzéki pártokat üdvözölte a kormány és a házelnök törvénytelenégei ellen pedig tiltakozását fejezte ki.

Diákok mozgalma.

Az Országos Diákbizottság — mint jelentik — a nyári munkaidőre való tekintettel az ország különböző részeiben az agitációt nem folytathatván teljes erővel, egyelőre 100.000 röpiratban világosítja fel az ország népét az ellenzéki küzdelemről. Szombaton délután félhat órakor a Reformklub Andrassy-ut 27. szám alatti helyiségében ülést tart, amelyen a jövő programját dolgozzák ki és a Budapestre érkező Justh Gyula ünnepélyes fogadásának részleteit beszélik meg.

Üldözött szocialista lap.

A baranyamegyei Dunaszekcsőn a finanszozó felsőbb utasításra való hivatkozással sorra járták a trafikokat és kutatták, vajjon tartják-e a Mezői Vilmos volt orsz. képviselő szerkesztésében megjelenő „Szabad Szó“ című hetilapot, mely az Országos Kisgazdaszövetség és a Kisiparosok Országos Szövetségének hivatalos orgánuma. A finanszozó minden egyes helyen kijelentették, hogy amennyiben a „Szabad Szó“t árusítják, trafikengedélyüket megvonják. A lap az utóbbi idők politikai eseményeivel kapcsolatban kiméretlenül támadta gróf Tisza István és Lukács László politikai szereplését s a kormány boszuja ezért következett be.

neki, hogy a szép birtokra huszonegyezer pengő forintot tábláztatott be a kollégium, egyszerre elmúlt a mosolygós kedve. Oda állt a bátyja elé és fejcsóválva szólt:

— No Dienes bátyám, köszönöm, hogy vénségemre ilyen kórus urat csinált belőlem. De így gazdálkodni én is tudtam volna! Dienes vállat vont. András meg elbusulva kihajtatott a tanyára. Utközben sokat gondolkodott és végre is valami dacos nagy dolog jutott az eszébe. Hogy mi? nem mondta ki, de egyszer csak hátrafordult, fölemelte az öklét és megfenyegette vele Debreczen városának oda látászó fehér tornyait.

Tizenegy óra volt, mikor a tanyába értek. Bizony, ha a vén kocsis nem mutatja meg neki, ő magától sohasem ismert volna rá. Mikor ő vagy harmincz esztendővel ezelőtt utóljára erre járt, vékony kis meszelőrudakat látott ledugdosva a tanyaház körül, az eresz előtt, meg háttal félkörben, ahogy az a lapos domb kívánta, amelyen a ház állott. Azóta azok a kis ákáczfák szinte a fellegekig nőttek és roppant lombsátorral fedték be a ház tetejét. Távolról olyan volt az, mint egy kerek erdő, mely különösen nyári rekkenő melegben csábitva hívogatta az embert.

Fehér kutyák szaladtak elébe dühösen ugatva, sztrebbentve a tanya-udvaron kaparászó nagy folt apró marhát. Egy napsütötté arezu idős parasztasszony jött ki a házból, nagy messziről összecepta a kezét és kiabált:

— No de ilyet! Hogy én azt megértem! András urfi! András urfi!

— Az ám! — felelt Andris. — Maga meg a gazdáné, ugy-e?

— Mindjárt jön kérem az emberem is; tetszik tudni hordás van, ott kell neki lenni. Addig tessék talán megnézni a szérüt, én meg ebédet főzök a tekintetes urnak...

És András megnézte a szérüt, a nyomtatócvakkal, megnézte a hatalmasszarvu, nyolcz pár ökröt, amint a vontatókat lánczos ígán behúzták és delelőre beheveredtek az árnyékokat a szérüs kert körül, beszélt a béresgazdával, meg a többi eselédekkel, azután megette a tyuklevest, a rántott csirkét, meg a tojásosgaluskát, amit egy óránál rövidebb idő alatt készített a gazdáné, evett a barackból, szilvából, dinnyéből, ami mind ott termett az ő birtokán és mikor mindezek után pipára gyújtott, nagy nyugalom szállt háborgó lelkére. Hiszen itt sokkal szebb az élet, mint a poros városban, itt lehet valamihez kezdeni!

A pitvar mellett balra volt egy üres szoba, ahol Dienes ur szállott volt meg minden esztendőben egyszer-kétszer, abban hófehér ágy és egy-két régi módi karosszék, egy nagy diófaasztal körül. András azt mondta mindezek láttára: hátha haza se mennék én innen egy-két napig?

Bizony nem ment. Se másnap, se harmadnap. Még a hét végével sem. Egy hónap múlva sem. Sőt — no de tartsunk sort!

Elmúlt a nyár a nyomtatással, elmúlt az ősz a tengeri töréssel és jött a tél a dohánysimitással. Deczember közepéig enyhe napok jártak, azontul hideg szelek és kará-

csony hetére szépen felfagyott. Andrásnak még mindig nem jutott eszébe a város.

Ünnep szombatján délután egyszer csak bekopog hozzá a béresgazda. Megitta a pohár borát, ami mindig kijárt neki, ha az ur szobájában volt dolga, azután hátralépett nagy tisztességadással és miután a bajuszát megtörülte, megszólalt:

— Tekintetes uram, hát csak nem tetszik haza menni az ünnepre?

— Hova haza? Hát nem itt vagyok én otthon?

— Szent igaz, tekintetes uram, sőt így van nagyon jól és éppen ebbe reménykedünk mi mindnyájan, a tanyai eselédség.

— Mibe reménykednek?

— Hogy a tekintetes ur segíteni fog a mi lelki nyomoruságunkon?

— Micsoda nyomoruságunkon?

— Tekintetes uram! Harmincz esztendő nagy idő, de úgy emlékszem rá, mintha tegnap történt volna. Szoboszlón jártam beint, a tekintetes ur akkor kollégiumbeli diák volt, légáczióba küldték oda és karácsony első napján maga mondta az ünnepi szent beszédet. Tetszik rá emlékezni?

— Persze, hogy emlékszem rá!

— No hát kérjük szerezettel, akkor már jó nyomon járunk. Mert arra kéreti a tekintetes urat a tanyai eselédség, hogy a holnapi szent ünnepén tessék neki prédikációt mondani. Ha harmincz esztendővel ennek előtte kitélt a tekintetes urtól, most bizonyára még bővebben kitélik.

— Hogy én kendteknek prédikáljak? Megkötyagosodtak kendtek?

— Éppenséggel nagyon is józanok va-

Tiltakozás Amerikából.

A Clevelandban megjelenő „Szabadság” írja:

Az Amerikai Magyar Szövetség zászlóbontása a hazai alkotmányválság dolgában nyomban visszhangra talált és mindenfelé készülnek a tiltakozó gyűlések. Sok oly helyen pedig, hol gyűlést senki sem hirdetett, lelkes hazafiak ajánlkoztak, hogy aláírásokat gyűjtenek a szövetséget ellenzők vezéreinek elküldendő tiltakozó írásra.

A steubenvillei Ohio-osztály már utolsó gyűlésén foglalkozott a hazai válsággal és határozati javaslatban kérte fel a központi tisztikart, hogy szólítsa fel az összes osztályokat tiltakozó gyűlések tartására. A steubenvillei tiltakozó gyűlés legközelebb fog megtartatni.

Lebanonban, Pa. már július 4-én megalakulásakor hozott a szövetség osztálya erőteljes határozatot a hazai válság dolgában.

Tiltakozó íveket kértek aláírások gyűjtésére Szilágyi József Elkhartból, Ind., Kováts Mihály szlov. tag Pittsburgból, Körösfay János Alliance-lől, A. Biczó János Detroitból, Mich.

Akik tiltakozó íveket vagy gyűlésen előterjesztendő határozati javaslatokat óhajtanak írni — két centes levélbélyeg beküldése mellett — e címre: Amerikai Magyar Szövetség, 317 Superior Building, Cleveland, O.

Szakadás a tót nemzetiségi pártban.

A tót nemzetiségi párt szakadás előtt áll e gyűlésük, hogy a heterogén elemek szétválását az egységért küzdő párttagok minden erőfeszítés nélkül megakadályozni. Két elem küzd egymással a tót nemzetiségi pártban: az egyik a klerikális csoport, amelyet a kormány támogat, a másik pedig a radikális rész, amely a tiszta tót nemzetiségi elvekért küzdve, követeli az ultraradikális választói jog megalkotását. A szakadás okai azonban inkább felekezeti, mint politikai okokra vezethetők vissza. A kormány által támogatott párt élén Juriga Nándor, az igazgató több ízben lecsukott pap áll, aki lapjában, a „Ludov Noviny”-ben heves támadást intéz a nagybárára lutheránus pártvezetőség ellen. A kormány által támogatott klerikális párt erővel szakadásra akarja vinni a dolgot, mert azt gondolja, hogy többségét biztosíthatja, a másik csoport pedig éppen ezért akarja az ügyet agyonhallgatni.

Budapest, augusztus 1.

Jelölés Margittán. Nagyváradról jelentik: A nemzeti munkapárt a Márkus László elhalálása által megüresedett margittai mandátumra Ma-

gyunk. Azért is fáj az nekünk jobban, mint másnak, hogy itt ezen a széles pusztán, nem gyakorolhatjuk az Istenháza. Esztendőszámra nem hallunk istenes beszédet, azért áll a szánk inkább káromkodásra, mint imádkozásra. Nem is esoda. Hát csak ne tessék megvetni a mi rimázkodásunkat, meghálálja ez a nép a fáradságát a tekintetes urnak.

András bátyám nem versengett tovább a béresgazdájával. Kicsit elgondolkozott, aztán belenyugvó hangon kérdezte:

— De egy biblia csak van valahol a tanyában?

— Az van az anyjukomnak! — felelt vidáman a gazda és nyomban be is hozta a szent könyvet.

Másnap reggel aztán András bátyám fekete attilába öltözött, a simító-házból kihordatta az X lábu asztalokat, csak egyet hagyván benne, amit leterített szép fehér asztalkendővel és pontban reggel kilencz órakor, kezében a csattos bibliával, megállt az asztal egyik oldalán. Tul az asztalon pedig ott állott a pusztá népe, öregek, ifjak, asszonyok, leányok, gyermekek vagy kétszázan vagy tíz közel-távoli tanya népe. Miképpen történhetett ez? Bizonyára a szelek hordták szét a híret, hogy a Kisorbán tanyán nagy dolog történik karácsony napján: szent beszéd lesz, prédikáció!

András bácsi az Urimádságán kezdte, a gyülekezet utána mondott fenhangan minden szót. Aztán elővette a bibliát és felolvasta a Dávid 40-ik zsoltárát, mely így kezdődik:

„Isten elvetettél minket,
Elszélésztettél vala minket;

darassy Gábor pénzügyi államtitkárt jelölte. A margittai munkapárt elhatározta, hogy a mandátumot küldöttségileg ajánlja fel az államtitkárnak. Madarassy államtitkár programbeszédét augusztus hó 11-én fogja tartani.

A törökországi polgárháború.

— Harez az ifju-törökök ellen. —

— Az albánok győzelmei. —

— Küszöbön a kamara feloszlatása. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 1.

Az ifju-török párt, — a török parlament többsége — semmi esetre sem hajlandó megszavazni azt az alkotmánymódosító szakaszt, amely lehetővé tenné a kamara feloszlatását. A kormány minden erejével veszi fel a harcot az ifju-török párt ellen, s most az a furcsa helyzet állott be Törökországban, hogy a parlamenti többség és a kormány, — amelynek a többségre kellene támaszkodnia, — a legerősebb harezban állanak egymással. A kormány ultimátumot intézett az ifju-török pártához s szombatig gondolkodási időt adott a pártnak. Ha a párt addig az időpontig nem hajlandó megszavazni az alkotmánymódosító szakaszt, akkor a kormány kénytelen lesz lemondani, de ez nem változtatna a kamara feloszlatásának tényén, mert az utána következő kormány még erőszakos uton is keresztülvinné a kamara feloszlatását.

E körül folyik most a hosszadalmas vita a török parlamentben. Az ifju-törökök letörése, ez a jelszó és ebben a kiáltásban egyesülnek a kormány és a lázadó albánok. Albániában fenekestül felfordult a helyzet. Az albán vezérek valóságos oligarcha-uralmat szerveztek Albániában, teljes hatalmat ruháztak magukra és sorra foglalják el a nagyobb városokat. Most Üszküü elfoglalása van soron. S miután az egész felkelő vidék, — az ifju-török rezsim iránt való gyűlöletétől tüzeiye — velük tart, könnyen viszik véghez egész Albánia elfoglalását.

Mai távirati tudósításainkat itt adjuk:

Megharagudtál vala ránk,
Térj meg mihozzánk!”

És végződik ezzel: ✓

Az Isten szölet az ő szent hajlokában:
De kiesoda viszen minket a városokban?
Kiesoda vezérel Edomig engem?
Hogy éljek ottan békességben?

Együgyü vereszet bizony ez, de mikor András ur a mély, basszus hangján énekelni kezdte és a gyülekezet lassan-lassan belemerészkedett és áhitattal fujta kiki; a gyermekek vékony, czérnaszál hangjukkal, a legények, leányok, meg mint megannyi harsány kürt s az öregeknek könyek homályosították el a szemüket, András ur sem tudta hamarjában, hová legyen a megilletődéstől. Befejezte az éneket, aztán hozzáfogott a prédikációhoz. Beszélt az Ur Jézusról, a megváltásról, a bűnről és a megjavulásról. Beszélt egyszerűen, világosan, becsületesen. Tovább beszélt egy óránál és végül azt mondta: Krisztus csak az utat mutatta meg, azt, hogy őt kövessük-e vagy ne kövessük: ránk bízta. A becsületes ember követi és üdvözü, mert béke költözik a szívébe, a gonosz ember nem követi és elkárhozik már a földön, mert megkülönbözik a világgal és maga lelkiismeretével. Az Isten áldása legyen veletek, atyámfiai, hogy a jó utat megtalálhassátok!

Nem ok nélkül írom le ilyen terjengősen ezt az isteni tiszteletet. De nagy következményei lettek ennek, amelyekről András bátyám bizonyára nem is álmodott.

Ujesztendőhöz hatodnapra ugyanis, Vizeskereszt ünnepeén csak jelenti a gazdáné, hogy két gazdaember keresi a tekintetes urat a

A tegnapi kamarai vita.

Konstantinápoly, augusztus 1. Az alkotmány 7-ik szakaszának módosítására vonatkozó kormányjavaslat tegnapi vitájában több képviselő azt állítja, hogy a kormányjavaslat sürgősségének elfogadásához kétharmad többség szükséges.

A nagyvezér jegyzőke, melylyel az alkotmány 7-ik szakaszának módosítására vonatkozó javaslatot a kamarának előterjesztette, kijelenti, hogy a kormány a 35. és 43-ik szakaszokat a kamara legutóbbi póthatározatai értelmében elfogadja és csak a 7-ik szakasz módosítását kívánja. Ezzel a kormány megint helyreállítja azt az állapotot, hogy a kamara fölözlatásának kérdésében a szenátus is megkérdezendő amit a jelenlegi kamara a Szeid-kabinet javaslatára elvetett.

Noradunghian külügyminiszter kifejti, hogy kétharmad többség nem szükséges.

Szeyd, az ifju-török párt vezére kifejti, hogy a házszabályok szerint a kamara által elvetett javaslat csak két hónap elmúltával nyújtható ismét be. A kamara pedig analóg törvényjavaslatot a Szeid-kabinet idején elvetette és azóta még nem mult el két hónap.

Noradunghian külügyminiszter kifejti, hogy nem analóg törvényjavaslatról van szó, hanem egészen új javaslatról.

Husszein Hilmi pasa kijelenti, hogy a Sezyd által idézett házszabályszakasz nem alkalmazható a jelen esetre, mert a két hónapi várakozási idő csak képviselők által benyújtott javaslatokra vonatkozik.

E kérdésben vita fejlődik ki a miniszterek és az ifju-török pártvezérek között.

Babanzade képviselő válaszol a minisztereknek, hevesen támadja a kormányt, melynek javaslatát alkotmányszegésnek mondja, melyet a kormány mindjárt hivatalbalépése után elkövet. A kormány azonban most a szuronyok és forradalmárok nyomása alatt áll és javaslatai ezért sem tárgyalhatók.

Mahmud Muktar pasa tengerészeti miniszter kijelenti, hogy a hadsereg nevében az előtte szólónak e kijelentését visszautasítja. Szuronyokat csak zsarnokok ellen szabad szegezni.

Babanzade válaszolni akar

Sureai képviselő ezt kiáltja feléje: Most szónokoltok, de a fölkelést ti okoztátok. (Ellentmondás.)

cselédjével, tanyáikon kint telelő debreczeni czivispolgárok.

András bácsi bévül szólítja őket, leülteti a lóczára és várja tőlük a szót.

Nemzetes Sas István uram kezdte. Hogy hát egy kis baj van a tanyáján. A kocsislegény maga akart megmaradni ujesztendőre, most meg elkivánczik. Holott ilyen későn másikat keríteni nagy vesződés.

Sas Istvántól most Fekete Nagy Péter vette át a szót. Tisztára ilyen sora van neki is, csak hogy az ő kocsisa most szegődött, egy hete állott be és máris utifüvet érez a lába alatt.

András bátyám elesodálkozott.

— Hát aztán, hogy segítsek én a szomszéduraim baján?

— Hát eljöttek a cselédeink is, itt állanak a pitvarban. Aszonták: ha a tekintetes ur visszaparancsolja őket, megmaradnak; de másnak senkinek a szavára ők nem akarnak hallgatni.

— Hát hogy én bíró legyek magok közt? Nem kérek én sbból, hálátlan mesterség az, kedves barátaim. Mert, ha a cselédeiknek találnék igazat adni, maguk haragudnának meg én rám.

A két czivis nagy méltatlankodva tiltakozott.

— Hát kiknek néz minket a tekintetes ur? Jól meghánytuk-vetettük a dolgot, amig ide jöttünk. Mi is belenyugszunk, amit ránk tetszik szabni. Eb, aki a szavát nem tartja!

András bácsi aztán kihallgatta a legényeket és igazságot tett. A Fekete Nagy Péter kocsisát visszarendelte, a Sas István uramét elbocsátotta. És várta hogy mikor

Babanzade folytatólag kijelenti, hogy esodálkozik, hogyan terjeszthet elő a kormány olyan javaslatot, mely nincs benn tegnap kifejtett programjában.

A mai ülés.

Konstantinápoly, augusztus 1. A mai kamara ülés elején egy képviselő a kormánytól felvilágosításokat kért a rendőrségi és kamaraőrségi személyzetben történt változás és csapatoknak a parlament előtt való felállítására dolgában. Ha e csapatok célja bennünket megvédeni, úgy ki kell jelentenünk, hogy a mi védőink Isten és a nemzet. Ha azonban a kormány bennünket meg akar félteleníteni, akkor azt kell neki mondanunk, hogy senki mástól, mint Istentől, nem félünk!

A belügyminiszter ezt válaszolta: A rendőrségi és kamaraőrségi személyzet kicserélése szükséges volt.

Halil elnök: A nagyvezér közölte, hogy a kormány a kamaraőrség kicseréléséről lemondott.

A kamara ezután áttért a napirendre.

Noradunghian miniszter a kormány nevében kéri a javaslatnak a bizottsághoz való utalását.

Karolides képviselő (görög) borzasztónak találja, hogy a kormány egy presszionnak engedve, olyan államesinyhez folyamodott, hogy a kamara feloszlását keresztyülvige. A következő szavakkal fordul a nagyvezérhez: Ön, a dícsőséget aratott katona, ki legyőzte Oroszországot és lábát orosz területre tette, hogyan fogja elviselni, hogy a lázongók nyomása alatt hivatalosan maradjon? (Zaj és ellentmondás.) A többség hevesen tiltakozik több ellenzéki képviselő fejtegetései ellen, akik védelmükbe akarják venni a nagyvezírt. A nagyvezír maga hallgatott.

Halil elnök kijelenti, hogy a kormány, hogy ha fel is akarná oszlatni a kamarát, az alkotmányral teljes összhangban fog cselekedni.

Noradunghian miniszter a vita berekesztését kéri, amit azonban a kamara elutasít.

Hussein Hilmi a kormány nevében kijelenti: Az alkotmány veszélyeztetve nincs, készek vagyunk érte feláldozni életünket, mi nem állunk presszió alatt. Indítványunk az ország nagy üdvét célozza és nem tartalmaz semmiféle külön terveket. *Emanuelides* képviselő kifejti, hogy meg van győződve a kormány jó intencióiról. A kamara is, hogy ha az a meggyőződése, hogy a feloszlás az ország üdvé érdekében szükséges, kész azt elfogadni.

csattan a csütörtök? de nem csattan. Mind a négyen azt mondták: „igaza van a tekintetes urnak!” és nagy köszönések közt következtek el a tanyáról.

András ur esodálkozott rajta mód nélkül, hogy az ő szavát ilyen szépen fogadják, pedig ez még csak a kezdet kezdete volt.

A következő héten jött tudniillik két gazdaember, akiknek már sokkal komolyabb bajuk volt egymással. Ezek valami földet vettek közösen, használták is közösen, és nem tudtak egymással leszámolni. „Hallottuk a tekintetes ur hírért, hogy okos ember, igaz ember, megkövetjük alássan, tegyen köztünk igazságot.”

András bátyám itt is szabódott előbb, hogy ő nem bír, nem is akar lenni. stb., de a két gazda nem tárgított. Végre is tintát, papírost kellett elővenni, a felek elmondták, amit tudtak, és bediktáltak minden forintot és minden garast. András kikérdezte, faggatta őket, azután nekifeküdt, összeadott, kivont és három vagy négy órai tárgyalás után kimondta, hogy: Kis uram fizet Nagy uramnak négyezerhatszázötvenhat forintot és akkor elég lesz téve az igazságnak.

Kis uram erre ezó nélkül felállott, kirombolta a nagy hentes bugyellárisát, kiolvasta belőle a pénzt. Nagy uram átvette, azután anélkül, hogy az ítéletnek az ekát kérdezték volna, nagy meglepődés között tudakolták, hogy: „a fáradságért mivel tartoznak?”

András ur elnevette magát.

— Hogy mivel tartoznak? Hát jószívvel és barátsággal!

Jött aztán lassan a tavasz, a mezei munkák és a mezei károk ideje. Mikor tilosban

Babanzara képviselő indítványt terjeszt, hogy, mely annak az előkérdésnek, vajjon a kormány jogosult-e indítványát két hónap lefolyása előtt benyújtani, az érdemleges indítvánnyal együtt a bizottsághoz való utalását kéri.

Az előkérdés felett hosszabb vita támadt. Végül a kamara nagy többséggel megszavazza a kormánynak az alkotmány 7. szakaszának megváltoztatására vonatkozó indítványának sürgős utalását a bizottsághoz. Épp úgy magát az előkérdést is a bizottsághoz utalja. A kormányhoz intézett ama kérdésre, vajjon ebben nézeteltérést lát-e közte és a kamara között, a nagyvezír kijelenti, hogy a miniszteri értekezlet után fog válaszolni.

Az ülést e célra felfüggesztik.

Az ülés újlagos megnyitása után a nagyvezír a kormány nevében a következő nyilatkozatot olvasta fel:

Mint hogy a kamara ahelyett, hogy a kormány indítványát megszavazta volna, előbb az előkérdés felett szavazott, amely a kormánynak a törvénybenyújtására vonatkozó jogának korlátozását célozza: a kamarának szavazásában indítványunk elutasítását látjuk. Hogy ezen különbséget kiküszöböljék, önöknek le kell mondanunk az előkérdésről és még egyszer kell szavazniuk indítványunk felett. Ezen nyilatkozat hallatára a kamara engedett és elhatározta, hogy nem ragaszkodik az előkérdéshez. Eszerint a konfliktus közte és a kamara között ki van kerülve.

A kamara feloszlata.

Konstantinápoly, augusztus 1. A kormány egyik előkelő tagja kijelentette, hogy a kormány a kamarának péntekig fog időt adni arra, hogy a kormánynak az alkotmány megváltoztatására irányuló indítványát a bizottságnak tárgyalja. Ha a kamara többsége szombaton elfogadja az indítványt, a jelenlegi kormány azonnal feloszlata a kormányt, ellenesetben új kormány fogja a kamarát legkésőbb hétfőn feloszlata. A 63 arab képviselő elhatározta, hogy a kormány mellett fog szavazni.

Menesztik az ifju-törököket.

Konstantinápoly, augusztus 1. Ma megint több ifjútörök tisztviselő lemondott. Musak szenátor a dolányjövődék irodafőnöke és Namyk biztos. Szaid pasa volt nagyvezér fia, ma beadta lemondásukat.

találtnak a lovak, lelegelik a vetéseket, és behajtatnak. A kiváltással aztán mindig baj van, a legjobb szomszédok összevesznek és évekig tartják a haragot. Így volt ez ember-emlékezet óta mindig, de most más világ kezdődött. A zálogperesek seregétől jöttek András bácsihoz, aki is szépen megbírságotla és nyomban összebékítette őket. Ment ez mind, mint a karikacsapás. Egyszer próbálta meg egy házsártos legényember, hogy káromkodva ment ki a tanyából, azt is addig piszkolta a többi, míg magabaszállott, azután kalaplevélre visszajött engedelmet kérni.

— Megengedek, atyámfia. — felelt a megbántott tanyai Jupiter, — de egy eszendeig színét ne lássam, mert én addig semmi dolgában igazságot nem fogok tenni.

Mondda pedig ezt András bátyám egy nagy eperfa alól, amely a tanyaudvar közepe táján állott. Ülőhelyül egy nagy darab káposztakó szolgált; amint a napok melegebbek lettek, arról szokta az ítéleteit kihirdetni.

És e káposztakóból formálódott bírói szék előtt hétről-hétre különösebb ügyek nyertek elintézt. Összeveszett házafelek jöttek, hogy András ur válassza szét őket. András ur kibékítette némelyiket tizszerbuszszor, de megint csak visszajöttek. Végre is mit lehetett tenni? Kimondta a különlakást. Ugy ám, de a szétválasztott felek egy két hét múlva ismét eljöttek, csak hogy most már mindegyik az új élete párjával. És követelték, hogy András ur adja össze őket. András ur mérgeesen rivallt rájuk: „Majd három eszendő, meg három nap múlva.” Biztosra vette tudniillik, hogy addigra majd másként gondolkoznak.

Az albánok Üszküben ellen.

Üszkü, augusztus 1. Az albánok, körülbelül negyvenezer ember, Üszkü felé vonulnak. Elővédjük már a környéken van és a parasztokat kenyérkiosztásra kényszerítik. A város meg van dermedve a rémülettől, mert az albánok bevonulását minden órában várják. A mitrovitza—üszküi vasutvonal mentén hatalmas, felfegyverzett néptömegek mozognak, tisztek is vannak köztük. Veriszovicsban fegyveres tömeg megrohanta a fegyházat, szabadon bocsátotta a rabokat és a kormányépületeket hatalmába kerítette. Attól félnek, hogy az itteni helyőrség nem fog a kormánnyal tartani.

Az albánok távirat-cenzurája.

Szófia, augusztus 1. A „Vecerna Posta“ jelenté Szalonikiból: *Hassan* bég prisztinai albán vezér elrendelte, hogy ezentul az ott feladott összes táviratokat cenzura végett ő elébe kell terjeszteni. Issa *Voljetinac* Novibazárban hasonlóan intézkedett.

Ujabb bombamerényletek.

Szaloniki, augusztus 1. Az ochridai Konalé ellen ismeretlen tettesek, állítólag bolgárok, bombamerényletet követtek el. De csak kevés kárt okozott a robbanás. Senki sem sérült meg. Reznában szintén felrobbant egy bomba, de nagyobb kárt nem tett.

Mit követelnek az albánok.

Szaloniki, augusztus 1. Négy albán szandzsák és 24 járás, összesen 250 kiküldöttje, köztük négy katonatiszt, Mehmed basa vezetésével átnyújtotta a Prisztinában tartózkodó kormánybizottságnak a kosovói vilajet arnauta lakosságának követeléseit és 48 órák határidőt szabott a kamara feloszlata-sára. Mehmed basa kijelentette, hogy amennyiben e határidő leteltéig a kamara nincs feloszlata, az összes delegátusok megteszik a szerintük szükséges lépéseket, hogy követeléseiknek megfelelő nyomtérket adjanak. Az arnauták többi követelésére nézve a delegátusok kifejezést adtak azon meggyőződésnek, hogy a megegyezés létrehozása nem fog nagyobb akadályokba ütközni. A bizottság instrukciót vár Konstantinápolyból és Ibrahim basa hír szerint újabb felhatalmazásokat hoz magával. Mint hogy attól tartanak, hogy az arnauták folytatják az előnyomulást Üszkü felé, ha követeléseiket

Egy napon szép szál, negyven eszendő körüli hajdusági ember állított be hozzá. Nem kertelt, gyorsan megmondta, hogy miért jött.

— Loptam, kérem alássan, megtántorodtam, de jóvá szeretném tenni. Elhajtottam a Bus Király József tanyájáról kilencez malacot, a magam tenyerijén neveltem fel, hadd vesztsem én azt el, csak hogy lelkem megkönnyebbüljön.

András ur ismét nem álmodta meg, hogy mi lesz e dolog vége, azért nagy jószívűséggel így szólt:

— Hajtsa kend az éjjel ide a tanyámra azt a kilencez süldőt. Holnap aztán átizenek a Bus Király tanyára.

Igy is lett, de azontul minden kárvallott ember András urnak panasolta el, hogy hány darab lábasjóságát hajtották el. A tolvajok ellenben ártatlan gyermekekkel megüzentették, hogy ennyi és annyi forintért visszahajtják, amit loptak, a pénzt ide meg oda kell küldeni, éjszakának idején.

Hát persze, ez nem a legideálisabb közbiztonság. De volt egy jó oldala: nem került semmibe, csak éppen abban a pár forintba, amit a kárvallott gazdák a forgalomra ráfizettek. Abba pedig nem haltak bele, mert a tolvaj emberrel lehet alkudni. Hiszen a balkéz-kalmár mészáros sem adott nekik a száz forintos ökörért többet tizenöt forintnál. Miért ne adnák ezért inkább a gazdának vissza?

András ur aztán lassankint megismerkedett nagy messze tájék futóbetyárjaival. Szóba sohasem állt velük, de tudott róluk mindent. Tudta a szokásaikat, a buvóhelyeiket, a csárdákat, ahol a szeretők laktak. Mikor

nem teljesítik, a koszovói váli Konstantinápolyból instrukciókat vár.

Viszály az albánok között.

Konstantinápoly, augusztus 1. Egy helyi lap tudósító jelenti Prisztinából, hogy komoly nézeteltérések merültek fel a prisztinai albánok főnöke és a djakovai albánok vezérei között. Az utóbbiak ragaszkodnak a Izáadás és az előnyomulás folytatásához.

Titkos megállapodások a Balkánon.

London, augusztus 1. A „Times“ jelentése szerint balkáni ügyekre vonatkozólag már végleges megállapodás jött létre, egyfelől Bulgária és Görögország, másfelől pedig Bulgária és Szerbia között.

KÜLFÖLD.

Gróf Berchtold a román királynál. Bécsből jelentik: Berchtold gróf közös külügyminiszter a legközelebbi hetek egyikén, valószínűleg a hó végén Károly román király látogatására Romániába utazik. Gróf Berchtold külügyminiszter utazásával Károly román király ama meghívásának tesz eleget, amelyet Majorescu román miniszterelnök és külügyminiszter legutóbbi bécsi látogatása alkalmával gróf Berchtoldnak tolmácsolott.

A francia miniszterelnök útja. Párisból jelentik: Poincaré miniszterelnök oroszországi utazása egy nap halasztást szenvedett. A miniszterelnök a hó 4-én száll Dünnkirchenben hajóra és 9-én érkezik Krostadtba.

A norvég parlament. Krisztianából jelentik: A storting ülését ma berekesztették.

EGYHÁZAK.

— (Esperes-választás.) Kisjenőről jelentik: A dr. Cinhandu György lemondása folytán megüresedett kisjenő-gyulai kerületi gör. kel. esperesi állásra Marsó Péter székudvari pap 11 és Popovics Elek békési pap 3 szavazata ellenében dr. BBarbu Demetert választották meg 54 szóval. Partos Vicze varsándi és Beles kétegyházi papok a választás előtt a jelöltségtől visszaléptek.

aztán valami baj történt, csak lóhátas embert küldött bizonyos csárdába, hogy reggelre otthon legyen a lopott holmi, és rendszeren otthon lett...

Igy. multak az esztendő. Kis Orbán András lassankint közeledett a hatvan esztendő felé, a tarkója megkopaszodott, a szakálla megnőtt és megfehéredett; kezdett hasonlítani a bibliai képeken látható pátriarkákhoz. Az adóssága pedig szépen fogyott, fogyott.

És amint öregedett ő maga és nőtt a szakállá, azonképpen öregbedett a tekintélye és nőtt a híre-neve. Debreczenben, bárha oda sohasem tette be a lábát, olyan böles embernek tartották (kiváltképpen, mióta a kollégiumot kifizette), hogy a czivisek sátoros ünnepeken kezdtek kijárni a prédikációira, ami igen nagy szó, csaknem hihetetlen. Azután ugy tettek ők is, mint a pusztai népek — peres dolgaikban az ő böleségéhez folyamodtak. — Az eperfa alatti káposztakövek azért nagy lón a nevezetessége Debreczenben: fülébe jutott a szenátusnak is, de nem találtak benne semmi megbotránkozni valót.

Igy tartott ez egészen a forradalomig, sőt hogy valót/beszéljek, forradalom utánig. András ur már tul volt a hatvanon, el is hizott, senki tőle ép észszel nem kívánhatta, hogy karddal szolgálja a hazáját. Az ő feje, és az ő tanyája fölött tehát nyom nélkül viharzott el a szabadságharc; annyi bizonyos, hogy ellenséget sohasem láttak arra felé. Ellenben szántottak, vetettek és arattak, ugy mint máskor, a pátriarka pedig osztotta az igazságot, ugy mint máskor.

Hogy Debreczenben már nem a régi választott szenátorok uralkodnak, hanem Bécs...

Az Operaház átalakítása.

— Merénylet Ybl remeke ellen. —

— Müépítések országos mozgalma. —

Nemzetköz: harc plakáttal és képes-lappal.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 1.

Két hete éppen, hogy először leirtuk a Budapestben ma már szállóigévé vált, magyar népdalkezdetre emlékeztető mondatot: „Tatarozzák az Operaházat“. Két héttel ezelőtt jelentek meg először az azóta mindennaposakká lett csákányos munkások a komoly szfinkszek-től őrizett Operaház falai között és az elegáns, méltóságteljes épület környéke megtelt az elmaradhatatlan ezementeszásokkal, téglarakásokkal, gerendahalmazokkal. Néhány állványt építettek, felmástak a tetőre, általában azonban alig mutatkozott valami lényegesnek ígérkező változás. „Tatarozzák az Operát“ — nyugtatták meg egymást a kíváncsian felpillantó járókelők. Jó néhányan, kevésbbé laikusok azonban nyugtalansággal nézték ezt az eddig szokatlan mozgalmasságot a nyáron rendszerint kihalt színház körül. Emlékeztetbe jöttek régi híresztelések az Operaház átalakításáról, az újdonsült főuri kormánybiztos diktáns álommegvalósításairól. Lassanként komolyabb formában kerültek közszájra ezek a hírek, amelyek szerint ugyan nem bontják le az Operaház klasszikus homlokzatát, — mint ezt gróf Bánffy kezdetben akarta, — hogy az egész épületet egy vonalba hozzák az Andrássy-t többi házaival, hanem igenis mindinkább megerősödött a gyanu, hogy az Operaházban nem kisebb fajta javítási munkálatok, de komoly, nagyszabású, rombolással és szerves egységek felbontásával járó átalakítások készülnek.

Gyanuról kell beszélnünk, mert kezdetben csak erről volt szó. Senki sem merte feltételezni, de legkevésbbé hozzáértő szakemberek, hogy a kormány minden egyéb hivatalos és művészeti fórum megkerülésével önkényesen nekimenjen hirokritikus mesterember seregével Ybl Miklós művészi alkotásának, amely nemcsak Budapestnek, Magyarországnak is építészeti büszkesége, hanem európaszerte ismert remekmű. A gyanu, sajnos, nem volt

alaptalan; a józan elemek tisztában is voltak ezzel, hiszen Magyarországon élünk. A feltevések jogosságát legalaposabban bizonyította az a körülmény, hogy néhány nappal ezelőtt két fővárosi napilapban tendenciózus, a felső helyről való sugalmazottságot első pillanatra eláruló cikkek jelentek meg az Operaház „átalakításáról“, tehát már nem „tatarozásáról“, majd pedig a „Magyar Építőipar“ tegnap megjelent száma a legpontosabb részletességgel ismerteti L. Z. jelzésű cikkében az Operaház nagyszabású átalakítási munkálatait.

Ceendőben, suttymban történt minden. A hozzáértő művészek és a közönségnek az a réze, amely teljes objektivitással tudja mérlegelni, micsoda vandalizmus készül egy diletáns grófnak a kultuszminiszter hozzájárulásával szentesített dígeszméje alapján az országnak talán egyetlen a maga nemében tökéletes építészeti remeke ellen, csak akkor eszmélt a dolognak teljes tudatára, amikor már barbár csákányok ütősei alatt hull az Ybl mester művészi keze által féltő gonddal összeillesztett kövek törmeléke halomba.

Különösen kínos feltűnést és elképedést váltott ki az immár teljes pozitivitással kibontakozó vészir a legközelebbiről érdekelt szakemberek, az építőművészek körében. Legagilissabb egyesületük, a M. É. Sz. néven ismert Magyar Építőművészek Szövetsége a Magyar Építőiparban megjelent cikk hatása alatt azonnal széleskörű akciót indított az Operaház ellen készülő barbár merénylet megállítására és e célból ma délutánra sürgősen gyűlést hívott egybe, melyre felkérte a sajtó részvételét is.

Hét óra tájban kezdtek gyülekezni a fővárosban időző építőművészek a M. É. Sz. Ferenciek-terén lévő helyiségeiken, hogy az Operaház átalakításáról tanácskozzanak. Elsőnek a Szövetség első mestere, az örökifju Lechner Ödön érkezett meg, akit valósággal lesújtott az Opera művészet és hozzáértés nélküli átalakításának híre. A jelenleg élő legjelesebb magyar építészek alaposan van oka bánkódni a legfrisebb művészeti vandalizmuson. Azután a számtalan méltatlan mellőzés és fájdalmas támadás után, ami az agg mestert életében érte, meg kell érnie, hogy vad csákányok törjék rommá azt a műremeket, amelyre keletke-

felszaporodott zsványokat, de soha egyet se fogtak el közülök.

A főpoliczáj okos ember volt és nagyot gondolt. Felterjesztést irt Bécsbe, s mikor a válasz rá megjött, megint maga elé idézte András urat.

— Megtaláltam a megoldást! — szölt mosolygó arczezal. Ön ismét folytathatja áldásos működését a pusztán. Ime, a kormány, az én felterjesztésemre kinevezte önt: pusztai rendőrbíróvá. Itt van a dekrétum!

András ur szeliden félretolta a dekrétumot.

— Köszönöm, — nem kérek belőle.

— Hogyan? ön visszautasít egy a birodalmi minisztérium által aláírt kinevezést? Tudja, hogy ez lázadás?

— Elmultam hatvanesztendő. engemet semmiféle államszolgálatra nem lehet többé kényszeríteni.

A főpoliczáj a fogát csikorgatta dühében.

— De hát akkor ki fog rendet tartani az ondódi pusztán?

— Az az urak dolga.

Erre elhallgattak mind a ketten.

Tíz perc múlva aztán megszólalt a rendőrfőnök, egész barátságos hangon:

— Tudja mit, pátriarka ur! Hát bánja az ördög, ne fogadja el a kinevezését. Csak menjen ki a tanyájára és csináljon rendet a pusztán. Prédikáljon, itéljen ugy, mint eddig, amint tetszik. Ugy, mint a forradalom előtt...

Ez már beszéd volt! András ur fölemelt fővel ment vissza a tanyájára. Körülötte elpusztult egy egész világ: elszegényedtek a kevély testvérei: ő meggazdagodott, és maradt az, ami addig volt: a puszták pátriarkája!

tudta volna ő ezt? Vagy ha tudott is valamit efelől — mi köze neki aboz?

Egy napon aztán lóhátas katonaféle ember jött a tanyára és nagy formájú levelet hozott. A levél németül szölt, mire András ur visszaadta.

— Mondd meg öcsém annak, aki küldött, hogy nem értek a nyelven. Velem magyarul kell beszélni, másképpen meg nem értem.

Még vagy kétszer megidézte a debreczeni főpoliczáj András urat, persze mindig németül. Amit András ur ismételtén meg nem értvén, végre is egy nap zsandárok jöttek érte lovon, a saját kocsijára felültették, és a tanyabeli népek nagy sirás-rivása közt bekisérték a városba.

— Maga ellen az a vád, rivallt rá a főpoliczáj, — és pedig magyarul — hogy hatósági jogokat bitorol. Közigazgatási, rendőri, sőt bírói és papi funkciókat végez. Ki tartalmazta föl mindezekre?

András ur szelid megadással, mint egy pátriarkához illik, szép sorjában elmondta az egész történetét. A főpoliczajt ugy látszik meghatotta az elbeszélés és András urat szabadon bocsátotta. Hanem utraivalóul meghagyta neki, hogy soha többet a hatóságok dolgaiba avatkozni ne merészeljen, különben tömlőz fenekén fog rothadni!

András ur aztán szépen szót is fogadott. Nem prédikált, nem osztott igazságot többé, és nem örködött a pusztai élet rendjén.

Furesa következményei lettek ennek, amiket a főpoliczáj érzett meg leghamarabb. Tudniillik nem mult el két hónap, és az ondódi pusztai ügyek elárastották a hivatalát. Mezőrendőri kihágási és lopási esetek miatt százával érkeztek onnan a panaszok. Husz zsandárnak a fele szimatolta, a hirtelen

zésének perozétól fogva a valóban megértő szent áhitatával tekintett. És most Lechner Ödönnek kell védenie Ybl Miklós igazát!

Lassan jöttek a többiek is. Kevesen ugyan, mert hiszen a legtöbb építész külföldön, fürdőhelyeken időzik ilyenkor, de mindamellett cselekvésre kész, egyöntetűen gondolkodó, csupa lelkes művészemből álló tekintélyes kis csapat.

Pollák Manó műépítész, a szövetség második mestere nyitotta meg az ülést, néhány szóban ismertette az összejuvétel célját: az Operaház ellen készülő barbár merényletet minden rendelkezésre álló eszközzel vagy meggátolni, vagy legalább lokalizálni kell. Utána Vágó József műépítész, a Szövetség titkára ismertette az Operaház átalakításáról kiszivárgott híreket és a Magyar Építőipar ezikke nyomán előadta, miből állnak ezek az átalakítási munkálatok.

A legbotrányosabb az ügyben a vezető körök eljárása. Csendesben, nagy titokban határoznak el dolgokat, amikhez nem csak a kétségkívül érdekelt szakembereknek, hanem az egész köznek, minden magyar polgárnak köze van. Sőt nem csak titkolóznak, hanem a legkülönbözőbb fogásokkal port hintenek a közönség szemébe, ártatlan „tatarozási“ munkának igyekezve feltüntetni oly nagyarányú építkezést, amelynél a szakember első pillanatra felismeri véstéhoz következményeit.

Nem apró feldezésokról, javításokról van szó, hanem gyökeres, nagy átalakításról, amely megbontja az Operaház klasszikus, mintaszerű épületének teljes egységét, stílusát, monumentalitását. Tetéze mindez azzal, hogy az építkezést a fiatal Medgyaszay Istvánra bízzák, akinek lehetnek, sőt bizonyára vannak is, kitünő összeköttetései, de semmiképpen sem alkalmas és méltó arra, hogy Ybl Miklóst korrigálja. A kitünő összeköttetéseket bizonyítják a veszprémi és a szombathelyi színházak, az utóbb említett kvalitásokra ellenben jellemző, hogy az első százezer korona újabb költséggel át kellett építeni ahoz, hogy használható is legyen, a szombathelyi színház pedig egész egyszerűen összedőlt. Az építkezést Jakabffy Zoltán „ellenőrzi“, aki viszont igen jó hivatalnok lehet, de semmiképpen sem tarthat az „építész“ névre számot.

A Magyar Építőipar kétségkívül illetékes helyről nyert információk alapján a legnaivabb hangon, mosolyfakasztó könnyedséggel ismerteti a „kis alakítási munkákat“, amelyek közül röviden csak a következőket emeljük ki: Az Operaház gyönyörű fölépcsőjét átalakítják, amennyiben még egy lépcsőkart építenek bele, a földszinti előcsarnokot nagy nyílásokkal áttörik, a földszinti nézőteret felemelik és ennél fogva a páholyok és bejáratok arányait elrontják, a rivaldát három méterrel hátrább tolják, ami természetesen az igazán mintaszerű színpad újabb átalakításait vonja maga után. A harmadik emeleten csarnokokat építenek hozzá az épülethez és a czukraszda-termet az első emeleten elegánssá alakítják. Az elsőemeleti czukraszda-terem gyönyörű fafaragású körfolyosóját üvegfallal veszik körül és átalakítják dohányzóvá. A nézőtér nagy csillárját megkisebbitik és így tovább. Ezeket kívül minden lehetetlen kifogással az Operaháznak igazán klasszikusan szép szerkezeteit is megbolygatják — a tűzbiztonság jelszavával. Ebből az elárult átalakítási sorozatból is látszik, hogy ezt a művészi alkotást alaposan tönkre akarják tenni. Nem lehet figyelmen kívül hagyni a költségek kérdését sem. Nevezett átalakításra és tatarozásokra hatszázezer koronát irányoztak elő, de nagyon laikus szakértő is rögtön látja, hogy ez a rengeteg átalakítás legalább kétszeresébe, háromszorosába fog kerülni a felvett összegnek.

A Népszínház sokkal egyszerűbb és sokkal kisebb arányú átalakítása másfélmillió koronát emésztett fel. Könnyen elképzelhető ezek után, micsoda horribilis összegek merülnének fel még az Operaház körül az előirányozott hatszázezer koronán kívül. Lebontják a színház tetőzetét is, amely korszerűsítésénél fogva valóságos szerkezeti mestermű, amit meg kellene mintául tartani. Hol van ilyenkor a Műemlékek Országos Bizottsága? Azt

hiszi talán, hogy csak az „műemlék“, ami rom és omladék?

A vandalizmus intézői megfélemlenek arról is, hogy az új építkezések kinosan el fognak ütni a nemes patinával bevont régi részekről, úgy hogy külső hatásában is megbomlik a klasszikus reneszánsz épület harmóniája.

Vágó József tárgyilagos, szakzerű fejtegetésekkel ismertette ezeket a fenyegető veszedelmeket, melyek ellen nem csak az építőművészeknek, de az egész magyar közönségnek össze kell fognia. Határozati javaslatot terjesztett elő tehát, melynek értelmében a Magyar Építőművészek Szövetsége az összes rokonegyesületek és intézmények, valamint a magyar társadalom belevonásával energikus akciót indít az Operaház felé irányuló barbár merénylet ellen és eltekintve a közoktatásügyi miniszterhez már a legközelebbi napokban beadandó memorandumtól, néhány hét múlva nyilvános *monstre-meetinget* rendez ebben a kérdésben.

A gyűlés Málnai Béla, Szabolcs Ferenc, Reiner Károly építőművészek és Csók István festőművész hozzászólásai után egyhangulag magáévá tette az indítványt és elhatározta, hogy akciójába vonja Bárczy István polgármestert is, akinek, mint a főváros fejének, érdeke a polgárság számára megvédeni Budapest legszebb és legművészibb épületét.

Ugyancsak magáévá tette a Szövetség Jónás Zsigmond műépítész abbéli indítványát, hogy feltűnő plakátokkal hívja fel a közönség figyelmét a legfrissebb kulturbotrányra, követeli az Operaháznak teljesen a régi állapotba való visszahelyezését és ennek elérésére huszezer darab levelezőlapot készített, az Operaház fényképével, melyen négy nyelven feltüntetni az átalakítási terv felháborító történetét. Akcióba vonják továbbá a bécsi művészeti egyesületet, a francia művészeket és a londoni Academie Royal Institute-ot is.

Talán, ha nem tulságosan késő és mindvégig kellő eréllyel csinálják, meg lesz ennek az impozáns és lelkes szervezkedésnek a fogantatja. Mindenképpen kívánatos volna, hogy egyrészt megvédjük Ybl remekét a készülő vandalizmus és Magyarországot Európa szánakozó gúnycacaja ellen.

TÁVIRATOK.

A háború.

Bécs, augusztus 1. Diplomáciai körökben úgy tudják, hogy a háborúskodás már egyaránt rehezére esik Olaszországnak is, Törökországnak is, de mindkét államot büszkeségen kívül fontos politikai okok is arra bírják, hogy a nyilvánosság előtt egyikük se lépjen fel békeajánlattal. Magyaruton már hetek óta tárgyal a két kormány, de eredmény nélkül. Most az a hír jön Konstantinápolyból, hogy az új minisztérium programjába veti a békekötést és mihielyt végzett a belső vizsgálattal hozsalát a háromnegyed éve tartó háború befejezéséhez. — Egy római távirat szerint Giolitti miniszterelnök bizalmas társaságban a közeli békekötésről nyilatkozott. Hogy e kijelentésben van valami, legjobban bizonyítja, hogy a Rómában akreltálló diplomaták még nem utaztak nyári szabadságra. Giolitti tegnap is hosszasan tanácskozott a monarchia és Németország nagyköveteivel.

A mexikói forradalmárok.

Douglas, augusztus 1. Cananeánál két amerikai felakasztva találtak. A tettesek nyilván mexikói forradalmárok. A kormányzó parancsot adott, hogy szigorú vizsgálatot indítsanak a tettesek után. Azt hiszik, hogy a tettesek forradalmárok, akik az Unió intervencióját akarják kikényszeríteni.

Polgárháború Nicaraguában.

Washington, augusztus 1. A Nicaraguában tegnap kitört forradalom rövid néhány óráig tartott. Estrada elnök felszólította a hadügyminisztert, hogy mondjon le. Ez vonakodott és hatalmába kerítette Managua erőit. Rövid harc indult meg melynek folyamán a hadügyminiszter és csapata vereséget szenvedett.

Pékek háborúsága.

— A Spolarits-regime bukása. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 1.

Mint ismeretes, a főváros egyik börlenyüző testületében, a pékek maffiájában újabban ismét háborúság dühöngött. Két év előtt nagy veszedelés törte meg azt a esendes időt, amikor a pékek csak arra törekedtek, hogy minél jobban kihasználhassák a mindennapi süteményére és kenyérére szorult, amugy is kiuzsorázott közönséget. Akkoriban egymást érték a skandalumok, amelyek szíveteltek mindaddig, amíg ki nem derült, micsoda elnököt tisztelhetnek a pékmesterek Spolarits György, a kávéspék személyében.

Az ellene felzudult pék-közvélemény haragja végre is elseperte az elnöki székről, amelyhez annyira ragaszkodott és személyes hívei annyira hozzászoktatták, hogy csak hangos botrány tudta elválasztani attól.

A mult szombatban tartott pék-konvent eredménytelenül oszlott szét. A Spolarits tábor és ellenfelei zajos összetűzése lehetetlenné tette a tanácskozást, amit ma folytattak ismét viharos jelenetek közepette. A rendőrökkel dolgozó pék-Tisza, Spolarits olyan díszes aposztrofálásoknak volt kitéve, amilyeneket megérdemel egy közbizalmatlansággal daczoló, hatalmi mámorban részesedett ember, aki csak a nyilvánosság előtt történt megszegyenítése után hagyta oda a szövetségben ugynevezett elnöki méltóságát.

A nagyközönséget voltaképpen nem nagyon érdeklik a pék urak benső ügyei, mert ezzel még a sütemény ára nem lesz olcsóbb és nincs biztosíték az ellen, hogy egy újabb mü-péksztrájkból nem fognak-e a mester urak a saját zsebükre újabb hasznokat kovácsolni.

A rendkívüli közgyűlésről tudósítónk a következőket jelenti:

A Sütőmunkaadók Szövetsége csütörtökön délután a Sas-körben rendkívüli közgyűlést tartott, miután a mult közgyűlés az ellenzék kivonulása következtében határozatképtelen volt. A mai közgyűlésre óriási számmal vonultak fel a Spolarits-ellenes sütőmesterek, úgy hogy a régi vezetőség, annak daczára, hogy négy órára volt hirdetve a gyűlés, még fél hat órákor sem nyitotta meg a közgyűlést, mert addig a szélrózsa minden irányában küldönczeik jártak, hogy összeterejlék híveiket, de a kívánt többséget sehogy sem sikerült biztosítaniok, s így Spolarits György bukása már a közgyűlés előtt el volt végleg döntve.

Ilyen körülmények között nyitotta meg a közgyűlést Klein Bernát a szövetség volt alelnöke, s ajánlatára elnökké választották Huber Antalt. Miután Kelemen Gyula felolvasta és a közgyűlés hiteltelítette a mult ülés jegyzőkönyvét, Huber Antal intézett beszédet az ellenzékhez, arra kérve őket, hogy az utolsó órában álljanak meg, s ne idézzenek fel testvérharcot az iparban.

Fürst Sándor válaszolt nagy lelkesedést keltő beszédben. Kijelentette, hogy az egyetértés és a béke rögtön megvan, mihielyt Spolarits György visszavonul, mert ő az egyetlen akadálya a békének.

Deutsch Mór, a szövetség volt elnöke ugyanilyen szellemben beszél, zajos tetszést keltve. Spolaritsnak az a hatalmi őrzöngése, hogy Tisza István mintájára (Zajos abczygolás) rendőrökkel hurezoltatta ki a vele nem egy nézetben levőket, megbocsáthatatlan büne lesz örökké.

Perczekig tartó abczygolás és pfuj-kiáltás fogadta beszéde közben Tisza és Spolarits nevét s oly parázs vihar keletkezett, hogy az elnök kénytelen volt a nagy viharban az ülést öt perczeze felfüggeszteni.

Szünet után újra kijelentette Deutsch Mór, hogy Spolaritsnak, kit erőszakos tettéért a pékek felháborodása többé a vezetőségben megtartani nem fog, távoznia kell.

Österreicher Lipót ugyancsak azt tartja, hogy méltatlan lett Spolarits a közbizalomra, amikor tisztos sütőmestereket rendőri karhatalommal távolított el a kaszinó közgyűléséről.

Spolarits hívei menteni próbálják eljárását, de a többség lehurrogja őket s óriási éljenzés és taps közben jelenti ki Österreicher, hogy ha egy szemernyi jó érzése van az erőszakot elkövető és tettével a becsületes emberek mély felháborodását felidézö elnöknek, úgy az már régen levonta volna tettének és a közhangulatnak konzekvenciáit és félreáll. De éppen az, hogy ragaszkodik a hatalom-

hoz, mutatja, hogy csak egyéni, önző érdekét tartja mindig szem előtt s amikor az ő eltűnése a sütőmunkaadók egyetemének óhaja és követelése, akkor sem akar félreállni addig, míg erőszakkal el nem távolítják. Kijelenti, hogy a sütők megunták a régi vezetőség gazdálkodását, új rendszert és új embereket követelnek, akik tényleg az ipar és a kisemberek érdekeit tartják szem előtt.

Hirschhorn Jakab követeli, hogy Spolarits álljon félre s akkor megszűnik a testvérharc, melylyel csak maguknak ártanak a pékek.

Monath Samu német nyelven tartott beszélfében nagy zaj és viharos ellenmondások között igyekezik védeni Spolaritsot. A többség zajosan tüntetett ellene és sürün hangzik a hangos fölkiáltás.

— A Tiszá Istvánok nem vihetik el bőrüket szárazon! Az örvényöknök bünhődni kell!

Weininger István szégyennek tartja, hogy akadt egy ember közöttük, ki olyan aljas tette tette tette, hogy az ellenfeleivel szemben rendőri erőszakot alkalmazott.

A többség zajosan tüntetett Spolarits és pár embere ellen s ezután következett a tulajdonképpeni napirend; az elnök, társelnök és alelnök megválasztása. Ekkor már nyilvánvaló volt, hogy Spolaritsék elenyésző kisebbségben vannak, a szavazásnál két nem is gördített semmi akadályt az ellenzék útjában, úgy, hogy az ellenzék minden vonalon egyhangú szavazással győzött. Elnök lett: Ifju Ritterschmidt Károly, társelnök: Bucz Ferenc és alelnök: Fürst Sándor. — Deutsch Mór üdvözölte az új vezetőséget, majd Molnár Lajos, Spolarits legelkessebb embere bejelentette, hogy ezekután a szövetségből kilép, Spolarits többi hívei meghajoltak a többség akarata előtt.

Végül Deutsch Mór indítványára elhatározták, hogy a szövetségnek adott váltókat azoknak a pékmestereknek, kik a legutóbbi munkakiszárást alatt nem sütöttek, kidják, azokat pedig kik sütöttek egyelőre visszatartják. Ezzel a közgyűlés véget is ért. Legközelebb még az ipartestületben számolnak le Spolaritsal, kit eddig a Kaszinóból és most a szövetségből buktattak ki.

Az új sorozási rendelet.

Olvastad ugy-e drága szenvedő társam a hűhullámban, hogy a katonai sorozásokról új rendelet jelent meg. A „maradt itthon kettő-három nyomorult” nóta mehet nyugdíjba, mert ezentul a nyomorultak is mundérba bujnak. A férfiak nem fogják büszkén kifeszített mellel emlegetni: — Én katonaviselt ember vagyok — mert ez ezentul nem jelent semmit. Hülyék és dadogók ugyancz fogják mondhatni és a testi fogyatkozásban szenvedők is joggal fognak büszkélkedni ezzel a kijelentéssel.

A legujabb rendelet szerint besorozhatók a nagyfejúek vagy az olyan fejúek, akiknek a koponyája vorschritts widrig ugyan, de sapkával boritható. Nagyfejúek mindig voltak katonáknál, sőt ők viselték a legmagasabb rangokat, ami pedig a sapkával boritható fejet illeti, az nem a fej kérdése, hanem a sapkáé. Ha a hadvezetőség megfelelő bőségű sapkákat készített, beválik az is, akinek akkora feje van, mint egy lokomotiv. Tauglich ezentul a hülye, dadogó, ludtalpu, bizogó, félsiket, nagyothalló, sőt tauglich a csonkakezü ember is.

Egészen bizonyos, hogy a napokban újabb rendelet jelenik meg, amely intézkedni fog, hogy ezt az emberanyagot hogy kell kezelni.

A vízfejúek és lokomotivfejúek a huszársághoz kerülnek, mert a gyalogos sorban nem tudnak szoroson fölzárkózni a fejük miatt. Már csak azért is oda kerülnek, mert a hadvezetőség beható studium folytán rájött, hogy a kincstári lónak árt a busulás, amit „elég nagy a feje” kiáltással érthetnek rá. Gondoskodtak tehát nagyfejú emberanyagáról, amely jóval olcsóbb és amely a busulásban könnyebben kiképezhető.

A dadogók a gyalogsághoz kerülnek. A besorozásuk mindössze annyi újítással jár, hogy a borju külső födelét palatáblával helyettesítik. Így minden egyes ember az előtte állónak a háti bőröndjére ráirhatja, hogy mit akar. Miután továbbá bizonyos, hogy a dadogók egészen folyékonyan énekelnek, a hadvezetőség legközelebb megzenésített az összes valószínű jelentéseket és kéréseket és a dallamokat a katona karmesterrel be-tanítattja a legénységnek. Így például:

— Herr Hokman, piti gehorsam ain par

suzoli — nagyon csinos G-mollban irt melódiát kap, ugyanilyen hangnemben zenésítették meg a — Herr Hokman, Intanfriszt Stefan Kovacs piti gehorsam elábnisz — is.

A sántákat és süketeket nagyszerűen lehet használni a tüzereknél. Elsőrendű időmegtakarítást jelentenek, mert eddig vesződni kellett a legénységgel, amíg szabályszerűen lesántult és megsikertült.

A ludtalpuak beosztását még nem tudom, de az új rendeletben már ez is benne lesz. Azt hiszem, külön baromficsapatot fognak alakítani a pesti csirkefogókból és ludtalpuakból.

Ray.

UJDONSÁGOK.

Még a népdalt is hamisítják.

Zsindelyezik a kaszárnya tetejét, Mind elvitték a legények elejét, Maradt itthon kettő-három nyomorult, Rátok lányok még az ég is beborult.

Ez a régi, ismert magyar népdal kinálkzik ide mottóul. Régi időből, a szép magyar gyöngyvetel idejéből való, amikor csak a legények elejét, javát vitték el katonának. De a nyomorultak otthon maradtak! Most egy kicsit meghamisítják ezt a dalt is. Még a nyomorékok sem maradnak otthon! És nemcsak a lányoknak borul be, hanem az egész országnak.

És most a népdallal kezdődő példálózás lassankint a komoly és szomorú glosszára tér át. Még ezen az egyébként politikától mentes és társadalmi problémák részére rezervált helyen is kell, hogy a hadseregről s annak reformjáról szó essék.

Az ember az első pillanatban megdöbben, azután széles fájó mosolyra huzódik a szája. A hadügyminiszteri rendeleteket ugyan nem szokás mosolyogva olvasni — bár a mi becsületes, czopf nélküli polgári szempontunkból meglehetősen sok bennük a humor — de itt mégis valami keserű mosolyra huzódik a száj. Mit jelent ez? A hadügyminiszter most megjelent sorozási rendeletéből kitűnik, hogy a sor alá kerülők közül csak azokat dobják ki, akik mind a két szemükre vakok, siketnémák, vagy elmebetegek. A többiek benn maradnak!

És most jön az, ami megdöbbenően tragikomikus s rávilágít egy kicsit a mi hadseregfejlesztési hóbortunkra, titkos szegénységünkre, nagyhatalmi állásunkra és még sok egyébre, amelyek között elsősorban szerepel az utolsó esepp véréig kihasználtság magyar népkiuszorázottsága. Hadsereget fejleszteni, ordítják Angliában, Németországban és erre mi is fejlesztjük a hadseregiünket nemcsak új Dreadnoughtokkal, hanem óriási mérvű létszámemelésel is. Fejlesztjük, azaz csak fejlesztünk, mert most a sorozás előtt kiderül, hogy a fejlesztés körül a legnagyobb nehézségek vannak. Ez a szegény ország, amelynek egyáltalában nem érdeke, hogy a nagyhatalmi versenyben részt vegyen, mert mindig csak mint a többi hatalmak háttérjébe szerepel, ez az ország nem tudja kiállítani azt a nagy számú ujonczot, amelyet kiróttak reá Bécsben. Egészséges emberekből nem telik annyi katonára, amennyit most el akarnak venni a nemzetől, szükség van a sántákra, a dadogókra, a félig süketekre és azokra a vakokra is, akik csak egy szemükön látnak.

Itt egy pillanatra megáll a gondolkodó ész és felmerülnek ismét a sokat bangoztatott, sablonos jelszavak, mint például nagyhatalmi téboly, a hadseregfejlesztés csődje és még egyebek, amelyek azonban csak elméleti, ugynevezett „stichwort”-jai annak a köznap, de nagyfotosságu szociális problémának, amely mögöttük rejlik.

Elviszik a sántákat, a félvakokat is és úgy fog állni ez az ország, mint még soha, mert azelőtt legalább a gyengék, a félig betegek, félnyomorékok tarthatták el a keserves munkájuk gyümölcsével azt a családót, amelyet egészséges kenyérkeresőjéül foztott meg

három esztendőre a hadsereg, most már ezek sem lesznek!

Nem kérdezhettük, hogy mit fognak csinálni katonáék ezekkel a félnyomorékokkal. Szoba-surolásra, a tiszt urak cipőinek kifényesítésére, beteg katonák ápolására ők is jók. De hogy mennyivel hasznosabb, produktívabb az a munka, amit akkor végezhetnének, ha otthon maradhatnának, ezt nem kell magyarázni, ezt mindenkibe önkéntelenül belediktálja egy csöpp szociális és humánus érzés.

Ez a meghamisított népdal csak első pillanatra látszik tréfának vagy karrikatúrának. De ami a karrikatura mögött van, az függetlenül minden népdaltól és romantikától, megint egy kicsit belevagdál ennek az országnak a husába.

B. ;

NAPIREND: Naptár. Péntek, augusztus 2. — Róm. kath.: Líf. Alfonz. — Prot.: Gusztáv. — Görög-orosz: július 20. Illés proféta. — Zsidó: Ab 19. — A nap kel reggel 4 óra 39 perczkor, nyugszik este 7 óra 32 perczkor. — A hold kel este 9 óra 28 perczkor, nyugszik reggel 8 óra 43 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. Balogh Jenő közoktatásügyi államtitkár fogad délután 5 órakor.

Némethy Károly belügyi államtitkár fogad déln 12—2-ig.

A posta- és távirtda vezérigazgatója fogad déln 12—2-ig.

A főváros pénzügyi bizottságának ülése délelőtt 10 órakor.

Jutalomestély az állatkerti szimfonikus zenekar részére. — Bemutatóelőadás a Budapesti Színházban este fél 8 órakor. — Japánkiállítás a Teréz-kört 7. szám alatt lévő földszinti termekben. Nyitva egész nap. Belépődíj nincsen. — Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belépődíj, kedd kivételével, 1 korona.

Nyitvalelő muzeumok: Nemzeti Muzeum régi képtára 9—2-ig. — Ernst Muzeum (Nagymező-utca 8.) 9—6-ig. — Fővárosi Muzeum 9—1-ig. — Gyermekeknulmányi Muzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig és 6—8-ig. — Mezőgazdasági Muzeum 10—1-ig. — Néprajzi Muzeum 3—6-ig. — Társadalmi Muzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig és 6—8-ig.

Nyitvalelő könyvtárak: Fővárosi Könyvtár 9—2 óráig. — Iparművészeti Muzeum Könyvtára 9—12-ig és 6—8-ig. — Kereskedelmi Muzeum Könyvtára 9—2-ig. — Statisztikai Könyvtár 10—2-ig.

Nyitvalelő képtárak: Vegyes kiállítás a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37—39.) Nyitva 9—7-ig. Belépődíj nincsen. — A Szépművészeti Muzeum modern képtára. Nyitva 10—2-ig. — Történelmi Képtár. Nyitva 10—2-ig.

— Személyi hír. Pulszky Garibaldi miniszteri tanácsos, a cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasut vezérigazgatója néhány heti szabadságát megkezdte, amely időt Svájcban fogja tölteni.

— A görög király utazása. Athénből jelentik: György görög király Velenczén át Aix les Bainsbe utazott.

— Lipót Szalvátor főherczeg szemleutja. Bécsi jelentés szerint Lipót Szalvátor főherczeg, tüzérségi főfelügyelő, aki július hó 18-ikán szemle körútra indult Besznia-Hercegovinába és Dalmáciába, ma reggel Fiumén keresztül utazva Bécsbe érkezett. Lipót Szalvátor főherczeg a napokban Ischlbe utazik, hogy a királynak jelentést tegyen szemleutjáról.

— A walesi herczeg bucsuja Páristól. Négy havi tartózkodás után tegnap elhagyta Párist a walesi herczeg és visszatért Londonba. Egy csapásra népszerű lett a francia fővárosban s bucsuzól a francia lapok megírják, hogy ő a legszorgalmasabb valamennyi fejedelmi vendég között, akik Párist megjárták, mert a Sorbonnetól a tüzoltók kaszárnyájáig minden megnézett, minden iránt érdeklődött s igazán komolyan tanulmányozta a francia közintézményeket. Hazahírták a walesi herczegét, mert Alfonz spanyol király, aki San-Sebastianból tegnap Londonba érkezett, személyesen akarja neki átnyújtani a spanyol aranygyapjas redet. Alfonz király Wight szigetére, Osborneba utazott, ott nyaral Mary királyné és Beatrixe infánsnő, oda várja a walesi herczegét.

— Kiténtetett bíró. A király a személye körüli minisztérium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnök előterjesztésére Csiky József kuriai bírói ezimmettel és jelleggel felruházott budapesti ítélőtáblai bírónak saját kérésére történt nyugdíjazása alkalmából sok évi hű és buzgó szolgálatai elismerésül a Lipót-rend lovagkeresztjét díjmentesen adományozta.

— A spanyol király Csehországban. Prágai hiradás szerint Alfonz spanyol király szeptember 8-án Königszvártba érkezik, ahol Metternich herczeg vendége lesz és vadászatokon fog részt venni.

— **Tisztelgés a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankban.** A Pesti Magyar Kereskedelmi Bankban ma igen szép és lelkes ünnepély folyt le abból az alkalomból, hogy Weiss Fülöp vezérigazgatónak, ki több mint 30 év óta vesz részt a bank ügyeinek vezetésében, a király a Ferencz József-rend közepkeresztjét a csillaggal adományozta. A magas királyi kitüntetés alkalmából a bank igazgatóiból, aligazgatóiból és czégyvezetőiből álló küldöttség kereste fe az érdeménél fogva állandó tiszteletben és ragaszkodásban részesülő vezérigazgatót és a tisztikar nevében hozzá *Sztehló Kornél* igazgató meleg üdvözlő szavakat intézett. Weiss vezérigazgató meghatott szavakban mondott köszönetet munkatársainak és hangsúlyozta a szoros baráti viszonyt, mely őt a Kereskedelmi Bank tisztikarához mindenkor fűzte.

— **A német czopf.** Hirt adtunk a minap arról a szerencsétlenségről, amely *Binzen* történt, hol a hajóra felszállni készülődő közönség alatt leszakadt a híd, száznál több ember a vízbe zuhant és közülük sokan ott is veszttek. A szerencsétlenség okáról és mellékkörülményeiről most szinte hihetetlen részleteket közölnek a német lapok. A fürdőigazgatóságot és a hatóságot vádolják a szerencsétlenségért, mert a nem régen kijavított híd erősségét nem próbáltatta ki s emellett olyan dolgokat bírálnak el, amelyek, ha nálunk történtek volna, az egész német sajtó tele kürtölné a világot a „magyar gazdálkodás botránnyosságával.” Így elmondják a többi közt azt, hogy a fürdőigazgatóság, amelynek fukarsága és kapzsisága idézte elő a szerencsétlenséget, amikor már megtörtént a katasztrófa, *hidvételek segítségével a hidra akarék lépni.* Ugy látszik, mondja az egyik berlini újság, hogy a szerencsétlenség nagysága a fürdőigazgatóság e szigorú eljárásának köszönhető. De a rendőrség is nagy részben hozzájárult az áldozatok számának növeléséhez, mert a mentésre szöket ezzel a szigorú kijelentéssel szorította vissza:

— *Senmi közük a dologhoz! Maguknak nincs mit menteniük!* Menteni csak hatóság, csak illetékes személynek szabad. A szabály a fő és a rendőrség erre vigyázott. Hogy a rendőri tilalom megszegése esetén talán egy-két emberrel kevesebb pusztult volna el, ezzel nem törődött. Ezeket írják a fölháborodás hangján a berlini újságok a német aleposság és német rend dicsőségére.

— **A szabadkai üzletvezetőség munkában.** A szabadkai üzletvezetőség az aug. 1-ére virradó ejjelelen megkezdte működését. Szabadkai jelentés szerint az ünnepies megnyitás és bemutatkozás ma délelőtt 9 órakor volt az üzletvezetőség ideiglenes helyeül szolgáló új városháza tanácstermében. Hol ez alkalommal megjelentek az összes ügyosztályok főnökei, a külszolgálatot teljesítő főnökségek és a teljes tiszviselői kar. *Bernáth Kálmán* üzletvezető terembelépők karhataims óváció fogadta, dr. *Dezso Kálmán* titkár, az általános ügyosztály főnöke az összes tiszviselő társai nevében üdvözölte az üzletvezetőt, támogatását, jóindulatu pártfogását kérte számunkra. Kijelentette, hogy a tiszviselők ismerik már *Bernáth* magas képzettségét és szaktudását, mely biztosítja, erélyes, céltudatos vezetését. *Bernáth* üzletvezető válaszában hangsúlyozta, hogy minden jóindulatát és igazságérzetét magával hozta, hogy munkájának társai közmegegyezésére megfelelhessen: Ő is kéri a tiszviselői kar jóindulatu támogatását és a jövőben az lesz a fő törekvése, hogy szeretetüket is megnyerje. Ezek után az üzletvezető az összes jelenlevőkkel kezét fogta és hosszasan előszelgett velük.

— **Az új tisztikar.** A hadvezetőség belejött a reformálásba. A főgenerális uraknak már nem tetszik a gyalogos tiszteknek jelenleg használatban levő kardja sem. Mert nem szép s mert nem praktikus. Elhatározta tehát a hadvezetőség, hogy más modellű kardokkal cseréli ki a mostaniakat. Az új kardok bizonyára szépek lesznek, de aligha lesznek praktikusak a tisztek szempontjából; mert az új játékszerek valószínűleg drágábbak lesznek. Ritkán jön utána valami jobb, — mondja a jó német mondás.

— **A Kassa—oderbergi vasutasok családi pótléka.** Megkapták a családi pótlékot a kassa—oderbergi vasut alkalmazottjai is. S annyival szerencsésebbek, mint az állami alkalmazottak, hogy a pótlékot részükre nemcsak megszavazták, hanem már folyósították is. Bizonyára elkel.

— **A viharágyu halottja.** Nagyváradról jelentik: A viharágyu-katasztrófa ötödik áldozata, *Balogh József* ma a kórházban meghalt.

— **Amerikai vasuti szerencsétlenség.** Messzi tengeren túlról nagy vasuti szerencsétlenség hírért hozza a táviró. *Braziliában* történt a katasztrófa. *Rio de Janeiro*-ból táviratozzák ugyanis, hogy a Brazíliai középponti vasut két vonatja összeütközött. *Mintegy száz ember meghalt*, illetve megsebesült.

— **Anarchista-tüntetés Vilmos császár ellen.** A császár svájci látogatása kapcsán azt jelentik Bernből, hogy a legkalandosabb hírek keringenek készülődő tüntetésekről, amelyeket állítólag a svájci szocialisták és anarchisták terveznek Vilmos császár ellen és hogy erre való tekintettel a császár berni látogatásának programját meg rövidítették. Híresztelik, hogy a francia töke visszavonta elhelyezett pénzét a svájci bankoktól, így például a zürichi nemzeti banknál 9 millió franknyi francia tőkét mondtak föl, hogy ily módon tüntessenek a császár svájci látogatása ellen.

— **Zola özvegyét meglopták.** Párisi jelentés szerint az *Auberna* tartományban lévő *Royatban* tegnap betörték *Zola Emil özvegyének villájába.* A betörő fölfeszítette az egyik szekrényt és három-ezeröt száz frank készpénzt rabolt el. Azt hiszik, hogy a tettes *Zoláné egyik elbocsátott szolgálója* volt.

— **A lépfenés hus áldozatai.** Aradról rémes esetet jelentenek a lépfenés leves áldozatairól. *Medgyesbodzás*on a mézárósnak megbetegedett egy tehene. *Sátori István* állatorvos megadta az engedelmet a tehén levágására, mert szerinte egyszerű gyuladása volt az állatnak. A mézárós erre levágta a tehenet s a husát kimérte. Az elfogyasztott hústól eddig többen megbetegedtek, *Sertező János* gazdálkodó pedig már meg is halt. Erre *Szunyogh Mihály* községi orvos megvizsgálta a húst és konstatálta, hogy a tehén lépfenésben betegedett meg. Az aradi ügyészség már megindította a vizsgálatot. — Aradról jelentik: A medgyesbodzási lépfenés elhalálozásról a közigazgatási vizsgálat a következőket állapította meg: *Julius 28-án Kis Albert János* medgyesbodzási tanyai paraszt földbirtokos egyik tehene elhullott. A gazda még aznap elhívatta *Csanádapácz* községből *Sátori István* elöregedett állatorvost, aki a tehén nyakát elvágatta, megvizsgálta a vérét és azt mondotta, hogy az állatnak méhgyuladása volt, tehát a husa elfogyasztható. A tehenet *Csohási Károly* medgyesbodzási mézárós darabolta fel *Serfőző* és *Novák Mihály* gazdaemberek segítségével. A húst *Kis Albert János* a szomszédoknak eladta. A földarabolásnál *Serfőzőnek*, *Csohásinak* és *Nováknak* a keze megsérült és másnapra *Serfőző* vérmérgezés következtében meghalt. *Vermes Alfréd* községi jegyzőnek tudomására hozták az esetet; a jegyző elmondotta *Szunyogh Mihály* medgyesbodzási állatorvosnak, aki erre megvizsgálta a tehén húsát s konstatálta, hogy az állat lépfenésben szenvedett. Azonnal lefoglalta a húst és kihívatta *Béreczy Antal* törvényhatósági állatorvost, aki szintén konstatálta a lépfenést. Szerencsére a husból még senki sem evett. Azonnal a helyszínére hívták az öreg *Sátori* állatorvost is, aki előbb tagadta, hogy ő adott volna engedélyt a hus kimérésére, de a tanuk szemébe mondták, mire ő is kénytelen volt annyit beismerni, hogy csakugyan nem tiltotta meg az állat húsának elfogyasztását, mert nem találta betegségét fertőző bajnak. *Serfőzőt* ma délután eltemették. *Novákot* és *Csohásit* azonnal elkülönítették és a gyors orvosi segítséggel valószínűleg megmenthetik az életnek. Az aradi királyi ügyészség és a vizsgálóbíró kiszállottak a helyszínére a vizsgálat megindítására.

— **Öngyilkos baritonista.** Boroszlóban öngyilkosságot követett el *Baeg György*, a városi színház baritonistája. A művész büntetésből való fellemében lett öngyilkos, mert az utolsó birodalmi-gyűlési választások maga helyett azzal a kifogással, hogy beteg, egy barátját küldte szavazni. Névtelen följelentés jött ellene a rendőrségre, de a művész egyébként sem tagadta cselekedetét és azzal mentegetődzött, hogy sejtelmé sem volt arról, hogy törvénybe ütköző eljárást követett el. Mióta a vizsgálat megindult ellene, a művész buskomor lett és tegnap véget vetett életének.

— **Erőszakos exhumálás.** Nagyváradról táviratozzák: A nagyvárad-i izraelita temetkezési szentegylet bűnvádi följelentést adott be dr. *Berkovics René* tisztiorvos ellen, mivel bátyja holttestét erőszakosan exhumáltatta.

— **Rádium a kiskunhalasi Sóstóban.** Kiskunhalas város közelében fekvő gyógyfürdőhelyen, az ugynevezett „Sóstó”-ban *Czurda Vilmos* halasi gyógyszerész már régebben rádiumot talált. Kísérleteit tovább folytatta és vegyelemzés útján megállapította, hogy a tó iszapjában bő mennyiségben van a rádium. *Czurda* gyógyszerész fel-fedezéséről ezeket mondotta:

— A Sóstó remek gyógyhatású vize már régebben felkeltette a figyelmemet. Gyanítottam, hogy az iszap rádiumtartalmu. Sejtésem nem is csalt. A múlt héten vegyelemzés és fotografiai eljárás segítségével teljes határozottsággal megállapítottam a gyógyfürdő iszapjának rádiumtartalmát. A viznek meglepően bő rádiumtartalma engem is erősen meglepett. Jelentést tettem a város hatóságának, amely most hivatva van a további lépéseket megtenni. Az ellenőrző vizsgálat elvégzése végett az iszapot Budapestre küldöttük. Én pedig vizsgálataimat tovább folytatom.

Kiskunhalas város polgármesteri hivatala a következő felvilágosítást adta:

— A városhoz közel lévő Sóstó a városé. A tó mellett egy csinos kis fürdő van, amelyik *Kolozsvári Kiss Sándor* dúsgazdag halasi földbirtokos tulajdona. *Czurda Vilmos* halasi gyógyszerész, aki egyszermind országos híru vegyész is, a fürdőtelepen már régebb idő óta folytat kísérleteket s a múlt héten vegyelemzés útján konstatálta, hogy a tó iszapjában rendkívül bő mennyiségben rádium van. A város hatósága a fürdőtulajdonossal együtt a legközelebbi időben tárgyalás alá veszi a kérdést és határoz a további teendőkről. Most a fővárosi vegyészek jelentését várjuk, meg vagyunk győződve arról, hogy ez a jelentés is kedvező lesz.

— **A nagyszláv oláhok Laibachban.** Ma kezdődött Laibachban a horvát és szlovén főiskolai ifjuság nagygyűlése, amelyre Horvátországból, Ausztriából, Csehországból és Lengyelországból nagy számban gyűltek össze a diákok. A kongresszus négy napig tart, utána a szláv diákok főiskolai szövetsége nagygyűlést tart, amelynek célja, hogy a szláv egyetemi hallgatókat monarchiaszerte tömörítse a nagyszláv propaganda céljaira.

— **Az írónő gyilkossága.** Párisban egy írónő féltékenységből agyonlőtte ura kedvesét. A drámáról a következő részletes tudósítást kaptuk: *Bloch József* gégyári igazgató neje, aki az ifjusági irodalomban ismert nevet szerzett magának, két revolvergolyóval megölte vetélytársnőjét, egy fiatal amerikai hölgyet. A 35 éves írónő fél év előtt megsejtette, aztán véletlenül kezébe került levelekből meggyőződést szerzett róla, hogy férje megcsalja *Bridgemannéval*, aki a Newyork életbiztosító társaság párisi fiókintézetének igazgatójától néhány hónappal előbb törvényesen elvált. A cserben hagyott asszony kikutatta, hogy férje elegáns lakást rendezett be kedvesének a Rue Vignonon. Az amerikai nő *madame Bertram* néven élt ebben a pompás fészekben és *Bloch József* vagyont költött rá. Eleinte szép szerével próbálta meg *Blochné* asszony férjét visszahódítani, s mikor ez nem sikerült, felkereste vetélytársnőjét lakásán. *Bridgemanné* dölyfösen visszautasította kedvesének feleségét s tagadta, hogy viszonya volna vele. Ekkor az írónő fölmutatta az amerikai hölgy több áruló szerelmes levelét, mire vetélytársnője az *inasokkal dobatta ki*.

— Tegnap is elmentem a Rue Vignonon lévő pazar lakásba, hogy még egy utolsó kísérletet tegyek s megmentsem a romlástól két gyermekem atyját — így beszélt el *Bloch Józsefné* a rendőrségen kálváriáját, miután lelőtte az amerikai asszonyt. Nem akartak bejelenteni, a komornyik azzal utasított el, hogy urnője nincs odahaza. Én úgy tettem, mintha távoznám s mikor a komornyik háttat fordított, a boudoir kárpitajtáján belopóztam *Bridgemanné* szalonjába. Vetélytársnőmet fejedelmi pongyolában találtam, míg az én gyermekeimnek ruhája már kopott és lerongyolódott. Megalakodtam előtte, térdre rogytam s úgy könyörögtem neki, hogy adja vissza férjemet. A gonosz teremtes gunyosan felkaczagott s így válaszolt:

— Meghódítottam az urát, az enyém s megtartom magamnak!

— A vér agyamba tódult, előrántottam revolveremet s kétszer célba vettem... Az első golyó fejébe fúródott, a második eltévedt, de már nem is volt rá szükség. Láttam, hogy vége van. Eljöttem önként jelentkezni és bűnhődni. A rendőrség egyelőre szabadlábon hagyta az írónőt, mert nem kell félni szökéstől. *Bridgemanné* a revolvergolyó azonnal megölte. A gyilkos asszony a Lyceum-Club tagja és rendes munkatársnője több illusztrált heti lapnak. Most készült el egy vigjátékával, amelyet a Palais Royal-színház elfogadott előadásra.

— Az oszteni gavallérok rablóbandája. Jelenítettük, hogy az oszteni Palace Hotelben a múlt héten *Thurn-Taxis* hercegnek lakosztályából ismeretlen tettesek tudvalevőleg elraboltak egy százezer frankos nyakéket. Azóta az oszteni rendőrség, *Debischo* párisi detektívfelügyelő segítségével erélyesen kereste a vakmerő rablót és miután több gyanúsítottnak ártatlansága kiderült, tegnap végre sikerült elfognia az igazi tetteseket, három angol ember személyében. A három angol közül az egyiket *Kemp* Arturnak hívják, a másik kettőt: apa és fiu, névszerint *Savine* John és Tamás. A detektív-regények legizgalmasabb oldalaira emlékeztet ez az ékszerablási kaland és a három rablóval olyan alakok kerültek a rendőrség kezére, akiknek bünszövetkezete valóságos oszlop volt az európai világszülődök fölött. A banda megannyi előkelő fellépésű, biztos megjelenésű, elegáns külsejű, nagyon gentlemanlike urból állt, akik megbízható kémszervezettel dolgoztak, ismerték az összes nagy szállodák tervrajzát és mindig úgy helyezkedtek el, hogy kiléssék az alkalmas pillanatot, amikor behatolhatnak lakozataik lakosztályába. Csak ezzel magyarázható, hogy utat találtak a hercegnek ékszeres dobozához, noha a hercegnek kilencszobás lakosztályát nem kevesebb mint tizenhét lakó és szobaleány őrizte. *Kemp* és *Savine* már régóta tudták, hogy a hercegnek ebben a hotelben veszi majd lakást és mint akik ismerősek a helyrajzzal, különböző napokon táviratilag foglalták le előre azt a három szobát, amely ugyanazon az emeleten, a hercegnek öltözőjével szemközt, egy kis folyosóra nyílik. És míg a folyosó felől a szolgál serege őrizte a hercegnek szobáit, — innen, a keskeny, szűk folyosó felől felügyelet nélkül maradt a alkás, ahol a hercegnek nek kerek két millió frank értékű ékszere volt felhalmozva. A rablók erre a kincsre fentek fogukat és merőben véletlenül mult, hogy csak éppen az az egy étui esett a kezük ügyébe, amelyben a gyöngy-nyakék hevert. A rablók különben legfeljebb ha két percig lehettek benn a lakosztályban, abban a két percben, amikor a hercegnek becsöngett az öltöző szobában lévő szobalányát, aki nyomban megint vissza is tért oda, hogy az ékszereket bevigye urnójának. A rablást tehát rögtön a tett elkövetése után fedezték fel. *Savine*kre és *Kemp*re irányult legkevesbbé a gyanu, mert mint előkelő nagyiparosokat ismerték őket a hotelben, ahová évek óta járnak. Érdekes, hogy *Savine* és *Kemp*, akik azóta bevallották a rablást, bár évek óta együtt voltak nyáron Ostendében, mindig úgy tettek, mintha nem ismerték egymást, sohasem látták őket együtt, nem köszöntötték egymást, sőt még a játékasztalnál se váltottak soha szót egymással. *Savine* és *Kemp* egyenkint hatvan. *Kemp* Artur napi ötven frankot fizetett szállodai szobájáért. Először a párisi detektívfelügyelő fogott gyanut *Kemp* ellen s amikor egy ízben, *Kemp* távollétében, házkutatást rendezett szobájában, egyik kabátzsebben *Savine*ék összegyűrt levelére talált, amelyben hívják, jöjjen most Ostendébe. Ettől fogva biztos dolga állapította, hogy Angliában turfialások miatt többször volt büntetve, Franciaországból pedig kitiltották, mert trükkirozott roulettekkel dolgozott és számos embert kifosztott. *Savine*ekkel és *Kemp*pel együtt még egész sereg büntársuk került hurrokra, köztük egy *Kid May Coy* nevű amatőr boxhajnok, egy *miss Broom* nevű színésznő, aki a londoni *Gaiety*-színház tagja és *Kemp* barátja, egy *Basil Roche* nevű londoni istállótulajdonos és híres sportsman, akik mind tagjai voltak a *Savine-Kemp* bandának. Valószínű, hogy a rablást a színésznő követte el. annyi mindenesetre bizonyos, hogy a gyöngy-nyakékkal nyomban a rablás után Londonba utazott. Érdekes, hogy *Kemp* és a színésznő kivételével a banda eddig elfogott többi tagja egytől-egyig az előkelő londoni klubokban volt otthonos.

— Betörték egy *Andrássy*-kastélyba. Két hónappal ezelőtt *Stefáni József* mázolósegéd gróf *Andrássy Géza* Esterházy-utca 42. számú palotájában dolgozott. Tegnapelőtt a palotában észrevették, hogy tizezer koronát érő ékszer eltűnt abból a szobából, amelyben *Stefáni* foglalatoskodott. Följelentést tettek a rendőrségen, amely hamarosan előkerítette a mázolósegédet és ez bevallotta, hogy munkaközben, amikor nem vigyázott senki, tolvajkulcsal felnyitotta az íróasztal fiókját és abból ellopta a tizezer koronát érő ékszert, amelyet négyszáz koronáért elzalogosított. A rendőrség a tolvaj mázólót letartóztatta.

— Rablógyilkosság az irodában. Hamburgból jelentik: Ma reggel 8 órakor a *Behneke* és *Meyer* felsősziléziai gőzhajóvillat irodájában *Menzel* pénztárost megfojtva találták. A pénztárcróny ki volt rabolva. A tettet valószínűleg már tegnap este követték el.

— Az észsarkari utazók üdvözlése, Kopenhágai jelentés szerint *Mikkelsen* kapitány és *Iversen* gépész, az *Alama*-expedíció tagjai, ma ideértek. Nagy embertömeg üdvözölte a két észsarkari utazót. A király a két kutatónak az arany érdemrendet adományozta.

— A francia rendjelszédgelés. A párisi rendőri bíróság tegnap mondott ítéletet abban a bűnpörben, amelyet valódi és nem létező rendjelekkel üzérkedő banda ellen indítottak. A szédgelés a zsurnalisztika és a jótékony egyesületek leple alatt történt. A sajtószolgálatot *Meulemans* látta el a *Revue Diplomatique*-ban, amely különösen a külföldre gravitált s különösen Németországban üzérkedett a *Mérite agricole*-éremmel és francia gyarmati ordoval. *Meulemans* egyedül dolgozott, ellenben egy másik csoport igen kiterjedt szervezettel működött. Vezetője *Valensi* egykori ügyvéd volt, aki egy Tuniszban állomásozó tábornok unokaöccse. Rokonát felhasználva a tuniszi *Nisam Iftikhar*-rendjellel kereskedett. Mivel a rendjelet csak igen késedelmesen szállították Afrikából, jó részét Párisban készítették. Időközben *Valensit* beszámíthatatlannak nyilvánították, szanatóriumba vitték s ezér nem került a vádlottak padjára büntársai, *Clément*, *Edvard* és *Dutruel* mellé. Bár a rojalista *Action Française* minden erejével azon dolgozott, hogy a pörbe politikai személyiségeket is bevonjon, a tárgyalás még sem vezetett fölszínre valami új dolgot. A vádlottakat több hónapi börtönrre ítélték. Ismeretes dolog, hogy a francziák a köztársasági forma mellett is, legalább olyan büszkék a különféle címekre és rendjelekre, mint a monarchikus kormány országok méltóságai. Ezért nem érdektelen megállapítani, hogy mennyi rendjel és másféle kitüntetés van ma Franciaországban. A régi rendjelek, amelyeket a királyok alapítottak: a Szentlélek-rend, a Szent Mihály-rend, a Szent Lajos-rend és a Szent Hubertusz-rend. A köztársaság azonban tudvalevőleg átvette a becsületrendet, amelyet *Napoleon* alapított 1802 május 19-én, mint első konzul. A becsületrend nagy kancellárja — most *Florentin* tábornok, a rue de Lille egy gyönyörű palotájában lakik. Ő ellenőrzi a rendjeleket és kitüntetéseket. Mert a becsületrend nem az egyedüli kitüntetés. Ott van még az *akadémiai palma*, két keresztre fektetett ezüst palmaág, lila szalaggal. Ezt főképpen a művészet és a tudomány terén kitűnt emberek kapják. Ennél a rendjelnél általában többre tartják a mezőgazdasági érdemekért járó kitüntést, mert ennek a kiülő formája is egészen rendjelszerű. A francia kormány azonkívül egy egész sereg rendjelet ismert el exotikus hűbéres fejedelmeknél s ezeket is a nagykancellárnak rendelte alá. Ezeket a gyarmati rendjeleket, amelyeket természetesen sokkal könnyebben lehet megkapni, sokan nevétségnek tartják, de azért mégis nagy a kereslet utánuk. E rendjelek közt van az anami király *Sárkány-rendje*, a kambadzsai királyi rend, a Fekete csillag-rend és az Anluan csillagu királyi rendjel, amelyet *Toffa* király alapított 1894-ben Porto-Novóban. Nevezetes exotikus rendjelek még a *Nisam-el-Anuar* tadsurái kitüntetés. Az egykori Porto-Novó királyság most a Dahomey-gyarmat egy része. Tadsura a somáli földön van. Ezek a gyarmati rendjelek nagyon hasonlítanak az európai, különösen a török rendjelekhez s a legtöbbnek öt osztálya van: lovagi, tiszti, komtur, nagy tiszti és nagyrendi kereszt. E rendjelekhez még sokféle érem is járul. A kormány elődei mintájára minden háború alkalmából külön érmeket veretett; így szerepelnek érmek a krími, az olasz, a tonkíni, a madagaszkári, a dahomeyi, a kínai, a marokkói és a német hadi vállalkozásoknak kitűnt katonák számára. Vannak érmek a hűség és odaadás, a nyavalyatorós segítése jutalmazására, rendőrök, posta- és táviróhivatalnokok, erdészek, polgári hivatalnokok, tengerészek, tüzoltók, börtönőrök, vám- és adóhivatalnokok, a párisi vásáresarnoki munkások, stb. kitüntetésére.

— Vonatösszeütközés. Miskolczi jelentés szerint a losonc—zólyomi vonalon, *Kriványtele* állomáson a 352 számú tehervonatnak nekiment a 339. számú vegyesvonat, aminek következtében több kocsi megrongálódott, három utas pedig könnyebben megsebesült. A szerencsétlenség úgy történt, hogy a váltókezelő a váltót átesapta, amikor a vegyesvonat még keresztülhaladt rajta. Az utasok idején észrevették az összeütközés bekövetkezését és a legtöbbben kiugrottak a vonatból.

— Fehérek és feketék gyilkos haza. Az amerikai Virginia állam *Rome* városában a tömeg kiragadott a fogházból két néger, akiket rablógyilkossággal vádoltak és kivített őket a vasuti pályára. A két szerencsétlent a sinekre kötötték és megvárták, míg egy arra haladó vonat halálra gázolja őket. Őt más négernek, akiket szintén részecseknek tartottak a rablógyilkosságban, végig kellett nézniük társaik kivégzését, majd botlásokkal őket verték agyon.

— Jubiláló főellenőr. *Berger Lázár*, a budapesti közúti vaspálya-társaság főellenőre ma töltötte be szolgálatának harminczadik évét. Ez alkalomból pályatársai szívélyes ünnepségekben részesítették. *Róthy* Károly forgalmi főnök szép beszéd kíséretében nyújtotta át a társaság pénzbeli ajándékát a jubiláló főellenőrnek.

— Pofozkodó színészek. Máramaroszigetről jelentik: A közel egy hónap óta itt működő debreczeni színtársulatnak egyik tagja, *Bérczi* Ernő egyik ottani kávéházban *Zilahi* igazgató előtt intrikált a színházi törvényszék ellen. Ebből szóváltás támadt *Bérczi* és egyik színésztársa, *Virányi* Sándor közt, miközben *Bérczi* *Virányi* becsületében megsértette. *Virányi* erre arcul ütötte *Bérczit*, ki összeszett. Később *Bérczi* provokálta *Virányit*. A párba holnap lesz.

— Detektívöl játékbank-teremőr. Az abba ziai Casino des Etrangers termeiben néhány hét óta egy érdekes arcu ur vonja magára a figyelmet azzal, hogy minden este megjelenik a játéktérben, élénken érdeklődik a játékosok szerencséje és a labda gurulása iránt, de még soha egyetlen koronával sem próbálta ki szerencsésjét. Ez az ember nem más, mint *Sarkadi*, a budapesti rendőrség detektívje, aki tudvalevőleg legutóbb *Széchenyi* Lászlóné grófné, *Vanderbilt* Gladys másfél milliót érő eltűnt ékszereinek felkutatásával szerzett érdemeket, *Krecsányi* Kálmán detektívönök akkor, mint ismeretes, nem engedte meg, hogy a grófné által felajánlott 3000 koronás jutalmat *Sarkadi* elfogadja. A pénz *Vanderbilt* Gladys néhány nappal később átadta a nála járt *Sarkadinak*, ki elpanaszolta férje esetét. A detektívet ekkor emiatt lefokozták és fegyelmi eljárást indítottak ellene. *Sarkadi* nem várta be az eljárás befejezését, hanem azonnali nyugdíjazását kérte. Ez ugyan még nem történt meg, de *Sarkadi* már az abba ziai játékbank szolgálatába lépett. Teremőr lett a Casinóban és az a feladata, hogy a látogatókat ellenőrizze, ne hogy oda nem való elem jusson be a játéktérbe, amelyekben egyébként arra is kell vigyázni, hogy a nyerő tétek iránt — mint ez már számtalanszer megtörtént — a kibiczek jogosulatlan igényeket ne támasszanak.

— Tűzvizsgálat. A Soroksári-ut 95. szám alatt lévő *Berg-féle* budapesti ásványolaj-gyárban, ahol tegnapelőtt a szivattyuház és a paraffinomító épület leégett, ma délelőtt tartották meg a tűzvizsgálatot. A tűzvizsgáló-bizottság tagjai voltak: a IX. kerületi előljáróság részéről *Kölber* Sándor műszaki tanácsos, *Kintzler* Gyula kéményseprő, *Ránics* Béla építész, a tüzoltóság részéről *Markusovszky* Béla tüzoltóparancsnok és a rendőrség részéről *Huszár* János rendőrfogalmazó. A vizsgáló-bizottság a tűz keletkezésének akát egész határozottan nem tudta megállapítani. Azt tartják valószínűnek, hogy a tüzet *Burkos* Béla kocsis vigyázatlansága okozta. Beigazolódott ugyanis, hogy *Burkos*, aki maga is a robbanás áldozata lett, cigarettára gyújtott, az égő gyufát eldobta és attól a szivattyuházban lévő gázok felrobbantak. A robbanás és tűz következtében épületben harmincezer korona, anyagban százhatszáz ezer korona a kár.

— Házasság. *Klacsó* Jolán úrményházi áll. tanítónőt eljegyezte *Palatkás* Béla áll. tanító Borgóprundrol.

— Berlin főváros éjjel. A berlini rendőrség szétrobbantott egy züllött helyet, ahol perverz hajlamú nők találkoztak egymással. Mikor a rendőrség rajtuk ütött, egyikük, a baritonhangú *Presber* Anna férjruhában trágár dalokat énekelt. Mint hogy a büntetőtörvényben nők fajtalankodására nincs paragrafus, a baritonhangú hölgyet csak szeméremérettő dalok éneklése miatt vonhatták felelősségre és ítélték el négy heti fogházra. A zárt tárgyaláson megdöbbenő részletek derültek ki a bünbarlangról, ahol automobilon érkező hölgyek találkoztak félvilági nőkkel.

— Lövedékrobbanás Hajmáskéren. A hajmáskéri gyakorlótérén tegnap reggel a rendes napi gyakorlat alatt *Schuster* József tüzérvadász ügés közben eddig ismeretlen okból lováról leesett és erős esontrepodést szenvedett. Rövid néhány pillanat múlva ujjabb szerencsétlenség érte a századost, mert egy új ágyu kipróbálást közben egy ekrazit löveg felrobbant és az odarepült szilánkok hátán és oldalán súlyosan megsebesítették. A századost több sebtől vérezve, Budapestre szállították a XVII. számú Alkotás-utcai kórházba, honnan ma azt az értesítést kaptuk, hogy a kapitány már tul van a veszélyen s felgyógyulása remélhető.

— Majoros Ádám ügye. Ma került nyilvánosságra az a jegyzőkönyv, amelyet a vizsgálóbíró vett fel *Mravkó* József fegyverszakértővel. A fegyverszakértő három ízben terjesztette elő véleményét *Angyal* László detektív Browningjáról és a lelőtt lovasrendőr holttestében talált kuplővedékről. Már első vizsgálata alkalmával kétségtelenül kijelentette, hogy a lovasrendőrt megölő kuplővedék nem származhatott abból a pisztolyból, amelyet a színhelyén találtak. A szakértő kijelentette, hogy ebbe a *bűnjel-forgópisztoly hengerébe a kuplővedék nem férhetett be. A tölténykamra nyílása ugyanis hét milliméter, a kuplővedék pedig 7.65 milliméter.* A kuplővedék füstnélküli porral van töltve, a pisztolyból pedig füstös töltény lett kilőve. Végül a kuplővedékből látható, hogy az vontatópisztolyból ered a bűnjel-pisztolyban pedig huzalok láthatók. Ugyanekkor jegyzőkönyvbe vette még a következő kijelentést is: „*A bűnjel-pisztoly csak közelről, 4—5 lépésről éleveszélyes, azontul ereje már gyönge és ki van zárva, hogy a féltetlen keresztülhatolhasson, míg ellenben a kuplővedék tölténye 100 lépésről is halálos sérülést okoz.*” A fegyverszakértő harmadszor adott véleményre volt a döntő befolyású a vizsgálat további folyamára, mert ezúttal *Julius* 26-án *Angyal* László detektív Browningjának megvizsgálása után *Mravkó* a következő véleményt terjesztette elő:

„*Angyal* László 7.65 milliméter nagyságú Browningjából három próbálást tettem. A kuplővedékeket homokba főfogva, beszozáltatom. A három kuplővedékből kétségtelenül kiderül, hogy a *Ritter* József testében talált kuplővedék ugyanugy néz ki, mint a próbálások alkalmával lefoglalt kuplővedék. A huzalok között megvannak a horzsolások, amelyek arra vallanak, hogy a Browning csöve pillanatnyilag szűkebb, mint a lövedék.”

Ezen adathalmaz szerint a lovasrendőrt a detektív golyója ölte meg.

Majoros Ádám tegnap este a „Népszava” szerkesztőségében elmondotta a kálváriáját:

„Miatán már az uton ütöttek-verték, az V. kerületi rendőrség őrszobájában egész sereg rendőr vetette rám magát és öklöztek boxoltak rugtak és rettenetesen összeverték. Egyre azt kérdezték tőlem, hogy én vagyok-e a lovasrendőr gyilkosa? Amikor erre nemmel feleltem nekem estek és újra pofoztak, tépték a hajamat a fejemet a falba verték és a kardjukkal döföttek, úgy, hogy azt hittem, nyomban elpusztulok. Egy keszerves órárt töltöttem így el az V. kerületi rendőrség őrszobájában és ez idő alatt nem volt egy nyugodt pillanat, mindig ki-nőztek és tapostak a rendőrök és detektívek. Ekkor átkísértek a Zrínyi-utcai főkapitányságra. Ott újra nekem estek és a szőszoros értelmében berugtak az őrszobába. Az őrszobában egy napot és egy éjszakát töltöttem és ezalatt az idő alatt valamennyi rendőr — lehetek vagy százan — kipróbálta rajtam az öklét, a csizmáját és a kardját. Ugyiszólván minden perczen odajött hozzám egy vagy kettő és mert a fölszólításokra nem akartam azt mondani, hogy én vagyok a gyilkos, mint a vadállatok estek nekem és úgy vertek, hogy magam is csodálom, hogy túléltem. Az őrszobából ismét fölvittek a fogalmazóhoz aki kényszeríteni akart arra, hogy vállaljam a gyilkosságot. Mivel ezt nem akartam megtenni, a rendőrséget, rendőrök és detektívek újra megverték és azután bevitték a zárkába. Az V. kerületen téglával verték össze a fejem és amikor a főkapitányság ezelljába kísérték be, a ezellát kinyitó rendőr a kulccsal verte össze a fejemet.”

Az ügyészségen azután dr. *Ötvös* József fogházorvos *Majoros* sebsüléseiről látteleletet vett föl, amely hivatalosan bizonyítja, hogy a rendőrségen kizárólag vették ki a vallomást *Majoros* rosból.

— *A francia apacsvilág.* A Párisnál szomszédos *Tavernyben* az apacsok tegnap újabb véres tettet követtek el. Az egyik apacs fényes nappal az utcán megtámadott egy csendőrt és agyonlőtte. A tömeg rávetette magát a gyilkosra és véresre verte. Az apacsot letartóztatták.

— *Betörők egy vasúti pénztárban.* Karánszobeszen az éjjel az állomás raktárhelyiségébe betörtök és a vaspénztárszekrényt elvitték. A nyomozás alkalmával kiderült, hogy a pénztárt kivitték a Karánszobes mellett elterülő szántóföldre és mintegy 30.000 korona értékű készpénzt és értéket elvitték. A rendőri és csendőri nyomozás megállapította, hogy legalább is hatan vettek részt a letörésben és hogy olyan egyéneknek kellett végrehajtani, aki a helyi viszonyokat ismerik. Az esetről táviratilag értesítették a Máv. budapesti igazgatóságát.

Az „Egyetértés” olvasóihoz.

Julius elsejével negyvennyolcadik évfolyamának második felébe lépett az *Egyetértés*, amely immár csaknem félszázados multtal jelenik meg olvasói előtt. Csaknem egy félszáz esztendő óta zászlóhordozója a magyar függetlenségi politikának s a hamisítatlan, megalkuvást nem tűrő szabadelvűségnek. Hasábjairól szólott bujdosásából, száműzetéséből történelmünk legdicőségesebb, ragyogó alakja: *Kossuth* Lajos az irott szó legesodálatosabb hatalmával népünkhöz s hasábjairól érintkezik népünkkel Magyarország egykori kormányzójának ragyogó nevű fia: *Kossuth* Ferencz, a függetlenségi politika illusztris vezére is. És csaknem egy félszázadon keresztül soha nem szünő elvhűség-gel volt szószólója az *Egyetértés* mindannak, ami a magyar nemzeti államot erősítheti, mindannak, ami függetlenségi törekvéseinket előbbre viheti, mindannak, ami a liberális törekvéseket és reformeszközöket győzelemre juttatja.

A küzdelmekből érdemeket nem vándikál magának az *Egyetértés*. Azt azonban nyugodt önérettel elmondhatja, hogy a tüzét állandóan ébren tartotta, s ha kihunyóban volt, élesztette népünk szívében a függetlenségi törekvések és vágyódások paraszát.

A negyvennyolcadik évfolyamát élő „*Egyetértés*” nagy

JUBILEUMI EMLÉKALBUMMAL

lép a magyar közönség elé.

Ez az emlékalbum tükre lesz a mai irodalomnak és művészetnek. Mert benne lesz a világ ma élő minden művésznének és művésznőjének, írójának, festőjének, szobrászának, színpadi nagyságának arcképe, még pedig mindegyiknek autogrammos ajánlásával. Lesznek azonkívül az emlékalbumban színes mellékletek és zeneműmellékletek a világ legnagyobb élő mestereitől. Olyan munka lesz ez, amely gazdagságban, művészi kivitelben pártját ritkító. Ezzel az „*Egyetértés*” kárpótlást kíván nyújtani az „*Egyetértés* Vasárnapja” című melléklet elmaradásáért, olyan kárpótlást, amely az „*Egyetértés*” előfizetőit a legnagyobb mértékben fogja kielégíteni.

Az album bolti ára 60 korona.

A gyönyörű albumot összes előfizetőinknek teljesen ingyen küldjük.

Az album első lapján az illető előfizető neve lesz benyomtatva.

Kérjük azokat a tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése lejárt, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál minél előbb ujtítsák meg, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne legyen.

Az „Egyetértés” előfizetési ára

Egész évre	28 kor. — fill.
Félévre	14 „ — ”
Negyedévre	7 „ — ”
Egy hónapra	2 „ 40 ”

— *A kolostor kincsei.* A cencsochovói kolostorban tegnap rendőri bizottság jelent meg és fölszólította a perjelt, hogy adja át a kolostor épületének tervét. Amikor ezmeztörtént, a rendőrök a kolostor pinczejében ásatást rendeltek el. Az ásatások oka az, hogy a *Mazov* szerzetestől ellopott milliós értékű kincsből eddig semmit sem tudtak megtalálni s egészen nyoma veszett. A bizottság ezenkívül kutatja a történelmi nevezetességű *lengyel koronázó jelvénye* ke is, amelyek szintén eltűntek s a melyekről a rendőrség azt hiszi, hogy a kolostorban ásták el. A kutatásnak eddig nem volt eredménye.

— *Támadások egy katonai raktár ellen.* Kasztelnuovóban a múlt hónap 28-áról 29-ére virradó reggelen merényletet kíséreltek meg több katonai raktár és erődítés ellen. Ezen az éjszakán nagy felhőszakadás és utána óriási vihar volt. Éjjel után több gyanus alak közeledett az egyik katonai raktárhoz, de az örök észrevették őket és felszólították a közeledőket, hogy álljanak meg. Minthogy az örök fölszólításának nem volt fogantaja, az örök rájuk löttek, de a golyók nem találtak s a gyanus emberek elmenekültek.

— *A kis Bujdosó halála.* Hajduböszörményből jelentik: Debreczeni forrásból több fővárosi lap azt írta, hogy *Bujdosó* Imre vagyonos gazda unokáját a szemétdombon holtan találta s hogy azt mostohaanyja megfojtotta. E hír teljesen valótlan, mert *Bujdosó* Imre 12 éves hasonnevű fia negy nappal ezelőtt Telekföld tanyájukon hirtelen rosszul lett. Este behozták Hajduböszörménybe, de mielőtt orvost hívhattak volna, még azon éjjel meghalt. A halottkém és az orvosrendőri vizsgálat a halál okául bélhuratot konstatait. A gyermek anyai nagyatyja, *Kocsis* István azt állitva, hogy a kis fia mostohaanyja rossz bánásmódja miatt vagy öngyilkos lett, vagy mérgezésnek esett áldozatul, vagy pedig, hogy a gyermeket megfojtották, — a hulla felboncolását kérte. A bíróság elrendelte a boncolást, mely a halál okául bélhuratot konstatait. Most *Bujdosó* Imre, az elhunyt gyermek atyja és felesége *Kocsis* István ellen gyanúsításért bünvádi feljelentést tettek.

— *A newyorki rendőrség szennyesé.* A Rosenthal meggyilkolásának ügyével foglalkozó newyorki vizsgáló bizottság főleg a rendőrség korrupciójára és megvesztegethetőségére vonatkozó állításokat teszi kutatás tárgyává. Több magasabb rendőrszervező kijelenti, hogy nem volt része a dologban. Hír szerint az automobilban ülők közül egy megint vallomást tett. Egy másik távirat még a következőket jelentő Jack Rose, Becker rendőrhadnagy ügynöke, azt állitja, hogy a játékbanktulajdonosok évenként 2.400.000 dollárt fizettek, hogy ne zavarják őket. Az összeg egynegyed részét egy szenátornak a kezéhez fizették le, a felét egy rendőrfelügyelőnek, egy negyed részét pedig Becker alsóbbrendű hivatalnok, játékosok között osztogatott szét, a pénz beszédését végezték. A rendőrfelügyelők 1500, a rendőrök 300 koronát kaptak havonként, hogy hallgassanak. Tarifaszertően a rendőrség körülbelül 20 millió koronát kapott a játékbanktulajdonosoktól. Kitént, hogy Waldow főkapitány kivételével, aki milliárdos családból származik, az egész rendőrség meg van vesztegetve. Whitman államügyész kijelentette, hogy Beckert csak teljes beismerővallomás mentheti meg a vilamos széktől. Azt hiszik, hogy Becker inkább elfogja szenvedni a halálbüntetést, semhogy a rendőrség zsarolórendszerét leleplezze.

— *Utolsó üzenetek a Titanic roncsairól.* A Titanic katasztrófájának megható epilógusát jelentik Newyorkból. *Black Islandban* ugyanis kifogtak a tengerből egy eldugaszolt üres palackot, amelyben kis cédula volt a következő följegyzéssel:

„*Április 16. A nyílt tengeren vagyunk egy hajóroncson. Eleségünk, vízünk nincsen. Butt őrnagy.* — Butt őrnagy Taft elnök első adjutánsa volt és Rómából akart haza utazni, ahol különös megbízással a pápánál járt. Az őrnagy, aki többszörös milliomos volt, szintén elpusztult a Titanic utasaival.

— *Életuntak.* Az éjszaka Bartha Lidia harmincz éves magánzónó Baross-utca 6. szám alatt revolverből magára lőtt. A golyó azonban csak a balkezének egyik ujját sebesítette meg. Hozzá tartozói a lövés zajára berontottak és kicsavarták kezéből a fegyvert. — *Lusonszky* Flórián huszöves gyári munkás tegnap délután az Erzsébet-hidról a Dunába ugrott, a hajósok azonban kimentették. Komolyabb baja nem történt.

= A tudományegyetem rektora. A budapesti tudományegyetem rektora dr. Fröhlich Izidor udv. tanácsos a napokban visszatért Londonból, ahol az angol természettudományi akadémia a Royal Society királyi megerősítése és tervezete fennállása kétszázötvenedik évfordulójára alkalmából megtartott nagyszabású ünnepségeken a Magyar Tudományos Akadémiát és a budapesti királyi magyar tudományegyetemet képviselte. Együttal átvette a rektori ügyek vezetését dr. Genersich Antal udvari tanácsos prorektortól, ki a rektort távolléte alatt helyettesítette. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a budapesti tudományegyetemen az 1912-13. tanévre dr. Kiss János nyilvános rendes tanárnak a tudományegyetem Rector Magnificusává, dr. Lukács József nyilvános rendes tanárnak a hit-tudományi kar dékánjává, dr. Földes Béla nyilvános rendes tanárnak a jog- és államtudományi kar dékánjává, dr. Preisz Hugó nyilvános rendes tanárnak az orvostudományi kar dékánjává, dr. Fináczky Ernő rendes tanárnak a bölcsészettudományi kar dékánjává, dr. Udránszky László nyilvános rendes tanárnak pedig az orvostudományi kar jegyzőjévé történt megválasztását jóváhagyólag tudomásul vette és őket ezen tisztségükben a fentebb említett idő tartamára megerősítette.

KÖZIGAZGATÁS.

A váradi rendőrfogalmazó fegyelmije. A nagyváradi rendőrbotrány egyik szereplője, Vas Árpád rendőrfogalmazó ellen — mint már jelentük, Lieber Laura, a meghurczolt nagyváradi urileány büntető főljelentést tett. Az aktákat a bünyügyi osztály áttette a királyi ügyészséghez. Ezel kapcsolatban az a hír volt elterjedve, hogy a nagyváradi polgármester, Rimler Károly megszüntette a rendőrfogalmazó ellen a fegyelmi eljárást, mert a vizsgálat során kiderült, hogy Lieber Laura becsületében súlyosan megsértette Vas rendőrfogalmazót Erre a hírre most alaposan ráczáfolt a polgármester véghatározata, amelyet tegnap kézbesítettek Vas Árpádnak. A polgármester a véghatározat szerint *elrendelte a magáról súlyosan megfélekezett rendőrtiszt ellen a fegyelmi vizsgálatot.*

Népfürdő Fiumében. A fiumei rappresentanza már régebben elhatározta, hogy a szegényebb néposztály számára ingyenes népfürdőt létesít. Az építési tervet felküldötték a belügyminisztériumhoz, amely most jóváhagyta azokat. A népfürdőt a Mária Terézia-mólónál építik fel.

Arad szaporítja a tisztviselőket. Aradi jelentés szerint, mivel az új adótvény megszorítja a városi adóhivatalok munkáját, a tanács elhatározta, hogy öt új tisztviselőt alkalmaz. Az adóhivatal helyiségeit is teljesen átalakítják.

Új városi számvé. Czeglédről jelentik: Czegléd város képviselőtestülete a lemondás folytán megüresedett városi számvévi állásra ma megtartott havi rendes közgyűlésen egyhangulag Füle Ferenczet választotta meg. Füle eddig közgyám volt.

Eger vízvezetéke. Eger város vízvezetékének létesítése a befejezéshez közeledik. A belügyminiszter a terveket néhány változtatással jóváhagyta és csupán a költségek redukálását kötötte ki. A minisztérium kiküldöttje most vizsgálta meg a felsőtárkányi és berravölgyi források vízbőségét és megállapította, hogy mindkét forrás vízbősége minden tekintetben kielégítő.

A közegészségügyi felügyelő Debreczenben. Tegnap Debreczenbe érkezett a belügyminisztérium megbízásából Blum Ödön közegészségügyi felügyelő, aki a legújabb koleraesetek miatt közegészségügyi tanulmányuton van. A miniszteri kiküldött több napot tölt Debreczenben és innen folytatja utját a vármegyében, majd Erdélyben.

EGYESÜLETEK.

(—) A feministák egyesületéből. A Feministák Egyesületének vezetősége augusztusban is több előadást és ezzel kapcsolatban mulatókat rendez, hogy az 1913-ban Budapesten megtartandó választójogi kongresszus kiadásainak fedezésére szükséges alapokat ily módon megszerezze. Ezeknek az előadásoknak és mulatóknak tervezetét most állítja össze a vezetőség. Augusztus 3-án Miss Cicely Corbett tart Tátralomnionon előadást a Palace nagytermében, amelyre nagyban készül a Felvidéki Feministák Egyesülete is. Augusztus első felében Szováta fűrdőn Huzella Gyuláné tart előadást, a Felvidéki Feministák Egyesülete pedig Vágújhelyen működő szociológus tervez. Ezenkívül Keszthely fűrdőn is nagyszabású ünnepélyt terveznek. Otátrafűrdőn tegnap nagyszabású hangverseny volt az otátrafűrdői nagyszállóban five o'clock-teával és garden-partyval egybekötve. A

hangversenyen, melyet Teleki Sándorné grófné (írói álneven Szikra) rendezett, nemcsak Otátrafűrdőre, hanem a többi tátrai fűrdőkből is nagyszámú, előkelő közönség vett részt, mely lelkesen tapsolt Matzner Samunénak, aki Bródy Lily zongorakísérete mellett énekelt több énekszámot. A hangverseny keretében miss Cicely Corbett, az ismert nevű feminista apostol, angol nyelven tartott előadást a feminizmusról.

TÖRVÉNYSZÉK.

A zágrábi pör.

— Neidhardt vallomása. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 1.

Az eddigi tárgyalási napok izgalmas momentumaihoz csatlakoztak a mai — negyedik napi tárgyalás — érdekes esetei is: Ma főként a bombaügy részleteit igyekezett kibogozni a bíróság Neidhardt vádlott kihallgatása közben.

A mai kihallgatás előtt Cvijics vádlott még néhány vallomást tett, melyekben ellentmond Publics vádlott egyes tegnapi állításainak, melyek Cvijics személyére vonatkoztak. Publicsot most szembesítik Cvijicscsel, mire Publics kijelenti, hogy talán úgy volt, ahogy Cvijics mondja.

Elnök: Eszerint ön tegnap nem mindig az igazat mondotta?

Neidhardt vádlott kijelenti, hogy megértette a vádiratot, de nem érzi magát bűnösnek. A pokolgépet Jukics Neidhardt lakásában akarta elrejtetni ezt azonban Neidhardt nem engedte. Neidhardt vitte ugyan Jukicsnak a löport a második bomba készítésére, de durvaszemű löport vásárolt abban a meggyőződésben, hogy Jukics semmit sem tud majd vele kezdeni. Épp úgy Jukicsnak más kémiai alkatrészeket is hozott a bombakészítéshez, de szándékosan oly csekély mennyiségben, hogy lehetetlen volt azokból robbanóanyagot előállítani. Neidhardt azt állítja továbbá, hogy a revolvermerényletet meg akarta akadályozni. Vallomása további folyamán vádlott ellentmondásokba keveredik. Alfievics dalmát diákok a fénykép után megismeri, de azt mondja, nem tudta, miért tartózkodott Zágrábban. A körmenet előtti napon a vádlott Jukicscsal a zágrábi hegyekben volt.

Elnök: Miért volt ott? Hogy a bombát elhozzák?

Vádlott: Igen! Badalics azt állította, hogy a bombát egy ottani erdőőrrel rejtette el. Amidőn a bombát nem találták, Jukics annyira felbőszült, hogy Badalicsot lelövésse fenyegette. Miután a bomba már nem volt ott, elhatározta a királyi biztos lelövését.

Az elnök azon kérdésére, mit tartott Jukics forradalmi eszméről és terveiről, Neidhardt azt válaszolta, hogy mindezt sohasem vette komolyan, amint hogy általában Jukics inkább ideges fantaszának tűnt fel előtte. Mindazonáltal az egész időn át érintkezett Jukicscsal és mindig kísérője volt. Ezt azonban — úgy mondja, azért tette, hogy Jukicsot megakadályozza a merénylet végrehajtásában.

Dr. Markovics ügyész több kérdést intéz a vádlotthoz, aki most mindent, amit a vizsgálat folyamán bevallott, konokul tagad. A bombaügyet Neidhardt most ártatlan szinben igyekszik feltüntetni, de bevallja, hogy beszélgetéseik főtemája a tervezett merénylet volt. Azt állítja azonban, hogy e beszélgetéseket nem tartotta komolyaknak.

Prebeg védő több kérdést intéz a vádlotthoz, amelyeknél a fősúlyt a merénylet szellemi abnormalitásának kérdésére fekteti. A vádlott a védő óhaja szerint válaszol.

Popovic védő kéri, gondoskodjanak arról, hogy a pör alkalmával kevésbé szigorúan alkalmazzák az újságencenzurát és panaszt emel az ellenzéki lap-tudósítók állítólagos moleztálása miatt. Azután kérdést intéz Neidharthoz Halleine francia pszichiater tanárral való ismeretsége tárgyában. Vádlott elmondja, hogy dr. Halleine három év előtt Vroboveczben tartózkodott, ahol De Pienne márkit kereste fel. Ő is Vroboveczben voltam annak idején és nagybátyját látogattam meg ott. Halleine professzor hipnotikus kísérleteket tett velem és azt mondta, hogy kiváló médium volnék. Egyszer egész délután hipnotikus álomban tartott.

Elnök: Ha ön Jukicsot abnormalitásnak tartotta, miért közlekedett vele és miért segítette terveiben? Miért nem jelentette fel inkább?

Neidhardt: Azért, mert nem tartottam Jukicsot képesnek arra, hogy a támadást véghezvigye. Mindenüvé elkísértem, hogy esetleg megakadályozzam a merényletet, de rendőrszolgálatot mégsem akartam végezni.

Ezután Horvatin Kamilló vádlott kihallgatása

következik. Azt vallja, hogy nem volt jelen a bombával végzett kísérleteknél. Jukics át akart neki adni megőrzésre egy csomagot, de ő vonakodott elfogadni. Általában vallomása megegyezik a többi vádlottéval.

Markovics ügyész megállapítja, hogy a vádlott állandó összeköttetésben volt Jukicscsal és annak minden tervét tökéletesen ismerte.

Horvatin ezt beismeri, kijelenti azonban, hogy csak azért érintkezett Jukicscsal, hogy eltérítse beteges eszméitől. További kérdések során a vádlott ellentmondásokba keveredik. Prebeg védő számos kérdést intéz hozzá, mire az elnök közbeszól, hogy ragaszkodjék a tárgyhoz. Ezután a tárgyalást félbeszakítják.

Szünet után Horvath Román vádlott kihallgatása következik. Horvath kijelenti, hogy nem érzi magát bűnösnek, mert Jukicsot sohasem buzdította a tett elkövetésére. Jukics június 8-án, a tett előtt, fenyegette, hogy megöli, ha nem adja neki revolverét. Jukics fenyegetéseitől való féltelében átadta Jukicsnak browningspisztolyát. A Tuskanec-parkban Jukics maga élesre töltötte a revolvert. Jukics kifejtette Horvath előtt forradalmi eszméit. Publics vádlott tudja, hogy Horvath Jukicsnak adta revolverét, de Publics nem tudta, mit akar Jukics a fegyverrel csinálni. Horvath a neki bemutatott revolverben sajátjára ismer. Horvath elismeri, hogy a lövés gyakorlatoknál elhasznált három patron közül kettőt emlékül magához vett. A fegyver kipróbálása után a tanítóképezdebe ment, ahol egy kartársának elmondta, hogy ma lesz a merénylet.

Markovics ügyész kérdezi a vádlottat, vajjon Publics jelen volt-e, amidőn Jukics Horvathtól a revolvert kérte. A vádlott hosszabb ideig gondolkodik, azután kijelenti, hogy nem emlékszik pontosan.

Dr. Prebeg védő tiltakozik az ügyész kérdésének módja felett.

Az elnök Prebeg védőt rendreutasítja és felszólítja az ügyészt, hogy kérdéseit, melyek teljesen korrektek, folytassa.

Markovics ügyész figyelmezteti a vádlottat arra, hogy Publics határozottan vallotta, hogy Horvath a merényletöt kitanította a fegyver használatára.

A vádlott ezt tagadja.

Prebeg védő a vádlotthoz néhány kérdést intéz, melyekkel Jukics elméleti abnormalitását akarja bizonyítani.

Horvath Jukicsot könnyen izguló, rendkívül ideges embernek tünteti fel.

Publicsot és Horvathot szembesítik. Publics megmarad azon vallomása mellett, hogy Horvath Jukicsot kioktatta a fegyver használatában. A vádlottak között heves kontroverzia keletkezik.

A tárgyalást holnap reggel nyolcz órakor folytatják.

§ A dunakeszi apagyilkosok. Dunakesz községben Mészáros István földmives összeveszett fiával, Mészáros Ignáccsal. Az öreg Mészáros elkéseredetten öngyilkosságra szánta magát. Kiment a vasuti töltésre, ráfeküdt a sinre. De Gulyás Antal kereskedő megakadályozta az öngyilkosság végrehajtásában Mészáros Istvánt és hazvezette a családjához. Otthon már várták fiai, Mészáros Ignác és ifjabb Mészáros István, akiknek kijelentette, hogy még aznap végezni fog velük. Erre a kijelentésre ifjabb Mészáros István hirtelen megragadta atyját és öccsét, Mészáros Ignác segítségével megfojtotta. A két fiu nyomban az apagyilkosság után megegyezett egymással abban, hogy a tettességét a nőtlén Mészáros Ignác vállalja majd magára, nehogy családos bátyjának e miatt kellemetlensége legyen. A csendőri nyomozat azonban kétségtelenül megállapította mind a két fiu bűnösségét és a pestvidéki ügyészség úgy ifjabb Mészáros István, valamint Mészáros Ignác ellen indítványozta felmenő ágbeli rokonon elkövetett szándékos emberölés büntette miatt a vizsgálatot a vizsgálati fogsággal együtt. Az ügyészség indítványa alapján dr. Hájcs vizsgálóbíró el is rendelte a vizsgálatot a vizsgálati fogságot a két apagyilkos testvér ellen.

§ Az „ál-mama.“ Jöképi vidéki ember jelent meg tavaly dr. Salamon Károly gyulai ügyvéd irolájában. Remete György tizezer korona kölcsönt akart felvenni édesanyjától örökölt ingatlanára, mert Gyulán kávéházat szeretne nyitni. Csakhogy az ingatlan fele özegette Remete Györgyné, a kölcsönkérő anyja nevén áll s csupán egy tizedrésze illette meg a fiatal Remete Györgyöt. Remete néhány hét múlva Szikes József nevű barátja társaságában beállított azzal, hogy édesanyja beleegyezett a kölcsön fölvételébe, mire az ügyvéd megszávatott tizezernyolczszáz koronát egy ottani pénzintézetnél s kiállította róla az adóslevelet, amely,

szerint a kölesön erejéig a zálogjogi bekebelezést az anya és fia ingatlanára megengedték. Mikor az adóslevél Remete kezében volt, azzal az utasítással, hogy írassa alá édesanyjával, rávette barátját, hogy négy száz koronáért írja alá az iratokat. A jó barát megtette ezt a kis szíveséget s mivel a pénz fővételénél az anyának is meg kellett jelennie, valami *Schiffert* Jakabné nevű mosónőt mutatott be anyja gyanánt, aki ezért a szerepéért százhusz koronát kapott tőle. *Remete* György, aki kőművesegéd, pénzhez jutván, mozt nyitott Békésgyulán s két marokkal szórta a pénzt. Amikor észrevette, hogy a hatóság érdeklődni kezd iránta, becsukta a mozt s menyasszonyával Amerikába akart szökni. Királyhidán azonban elfogták. A gyulai törvényszék *Remete* Györgyöt család és közokirahamisítás büntette miatt három évi fegyházra, *Szikes* Józsefet másfél évi börtönre, *Schiffert* Jakabné pedig egy évi börtönre ítélte. A nagyváradi tábla, valamint most a Kuria a semmiségi panasz elutasításával jóváhagyta az első bíróság ítéletét.

§ A dohány-utcai rablógyilkosok. Schwartz Johanna rendőri felügyelet alatt álló leány meggyilkolása és kirabolása miatt letartóztatott *Rosenfeld* Lajos és *Rosenfeld* Kálmán elleni rablógyilkossági bűnyűben a kir. ügyészség indítványt terjesztett a vizsgálóbíró elé, amelyben kérte a két terhelt elme állapotának törvényszéki elmeorvosi megvizsgálását. Dr. Vass Károly vizsgálóbíró az ügyészség indítványa alapján, mivel főbenjáró büncselekményről van szó, elrendelte a két *Rosenfeld* fiu elmeorvosi megvizsgálását. Ezért ma a két rablógyilkos testvért maga elé vezettette és átadta őket dr. *Minnich* Károly és dr. *Németh* Ödön törvényszéki elmeorvos szakértőknek, akiket utasított, hogy vizsgálatuk eredményéről annak idején tegyenek hozzá kimerítő orvosi szakvéleményt.

§ A kijátszott hitelezők. Vámosi Péter benczói (aradmegyei) gyógyszerész még tavaly teljesen tönkrement anyagilag. Vámosi aradi hitelezőire át ruházta a munkásbiztosító pénztártól az arad-eszterházi vasúti részéről járó követeléseit, azonban 3 millió vasúti részéről járó követeléseket megkárosítván így hitelezte. A kir. ügyészség indítványára csalásért most a törvényszék vádatámasza vád alá helyezte.

§ A „13-as szám. A budapesti büntető-törvényszék esküdtbírósa a nyári ülnök után Ezredő esküdtbírósa ülésszakában, szeptember 13-án tárgyalja, öv. *Fuchs* Arnoldné halált okozó súlyos testisértési bűnyűjét. *Fuchs* Arnoldné, szül. *Tiberger* Gizella szerelőségű felesége ez év márczius 20-án kalapácsütéssel verte agyon a férjét. *Fuchs* és felesége között 13 évig tartó házasság volt tartama alatt napirenden voltak a czivódások. Ez év márczius 20-án az asszony ismét veszekedni kezdett a férjével, aki ki akart menni a czivódás elől és lefeküdt a díványra rogyint olvasni. Ezt az alkalmat használta fel *Fuchs* Arnoldné, hogy leszámoljon a férjével. Egy kalapácsot ragadott fel és azzal több ütést mért fekvő férjére, aki a sérülések következtében kiszorult. A szerencsétlen asszony, ekkor erő felindulása ragadott a lünn ösvényére, henn a fogházban nagyon megbánta tettét és folyton s'r. Mikor meghallotta, hogy az esküdtbíró szeptember hó 13-ra tüzte ki bűnyűének főtárgyalását, kétségbeesetten jajveszékelt, hogy miért éppen tizenharmadikán, pénteki napon kell neki az esküdtek előtt felelnie tetteért, amelyet házasságának tizenharmadik évében követett el.

Nyilttér.

Erővel a kizárólag nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

72-54.

Budapesti Autóipari R.-T.

Bérrautói

ÉJJEL - NAPPAL.

Garage. Javító műhely.

72-54.

SPORT.

( ) Köttingbrunni versenyek. Egészen elsőlyesedik a más években oly vonzóerejű köttingbrunni meeting, oly gyatra mezőnyök vesznek részt az egyes futamokban. És ennek tetejébe még a favoritok is csak a legtrikább esetben győznek, úgy, hogy szinte esodával határos, hogy még mindig vannak olyanok, akik abban a csalóka reményben ringatják magukat, hogy elvesztett pénzüket visszahozhatják. A mai hét futam közül is csak kettőben győzött favorit, azonban erre a két futamra sem fizettek rá a könyvesek, mert *Espaná*-val jóformán egyenlően volt fogadva *Forrás* s így ami elveszett a révén, megtérült a vámon; *Poker*-re pedig oly nevétségesen rövid oddsot (3 és fél reá) kínáltak, hogy alig akadt aki fogadja. Mivel a *Semmeringi* díjnak 20.000 korona a díjazása, ezzel kell elsősorban foglalkoznunk, mert máskülönben ilyen futamot észre sem szabadna venni. Egy verseny, amelyet csak harmadszor írtak ki és meglehetősen nagy a díjazása is, csak három résztvevőre zsugorodjon össze, élénk bizonyítéka lötenyészésünknek általunk már nem egyszer helytelenített hamis uton való haladásának. Más országokban egy 2000 méteres konkurrenzia — még ha kizárólag csak háromévesek vesznek is benne részt — egyikét a legszebb küzdelmeknek hozza, de hát nálunk ez egészen másképp van berendezve, mert itt csak 900 és 1000 méterre trenirozzák a lovakat s szinte kényszerítik a lovaregyleteket, hogy ilyen versenyeket irjanak ki, mert ha hosszabb a táv, alig van a versenyben résztvevő. Ezt a díjat jövőre akár meg se tartásuk. A *Brühli* handicap eredménye porhintés a publikum szeméi közé. Rehabilitálni kellett a Horváth-istállót s így *Maillart* lett a győztes. Érdekes a versenyben az is, hogy míg a könyveseknél 12:1-hez indult a győztes, a gépek csak 10-re 80-et fizettek. A startifavorit *Margate*, ugyszintén az első esélyű *Magánzó* szépen meghúzódtak a háttérben. Sok huza-vona után végre starthoz állt a *Nyeretlen kétévesek versenyé*-ben *Adamello* és természetesen, hogy nagy favorit lett; a könyveseknél parival jégveztek. Hogy a nehéz Adam-esikő még helyet sem kapott a 900 méteres versenyben, azt istállója előre is sejtette, de hát a publikum csak hadd tömjé a bokik feneketlen táskáját. A versenyt különben egy tetszetős Beregvölgy-kancza: *Queen* nyerte, elég horribilis kvótát juttatva hűveinek. Részletes eredmény a következő:

I. Háromévesek gátversenye. Díj 3000 korona. Táv 2400 méter. 1. Isselutz Gy. sk *Espaná* (Kollár), 2. Szemere M. pm Jöszté (Smutny), 3. Badesco Gy. pk *Forrás* (Smejda.) Futottak még: Péter. Igen könnyen három és fél hosszal nyerve, nyakhozszal harmadik. Tot.: 10:20, 20:26, 29.

II. Nyeretlen kétévesek verseny. Díj 5000 korona. Táv 900 méter. 1. Gr. Kinsky Zd. sk *Queen* (Schuster), 2. Mautner V. sk *Árva* (Korb), 3. Br. Springer G. pk *Porogy* (Briza.) Futottak még: *Adamello*, *Goldhair*, *Fumiste*, *Madej*, *Morowy*. Könnyen egy hosszal nyerve, három hosszal harmadik. Tot.: 10:14, 20:06, 32, 115.

III. *Semmeringi* díj. (Háromévesek.) Díj 20.000 korona. Táv 2000 méter. 1. Dreher A. stpm *Poker* (Varga), 2. Hg. Hohenlohe pm *Laudanum* (Shaw), 3. Geist G. pm *Munkás* (Pretzner.) Igen könnyen öt hosszal nyerve, másfél hosszal harmadik. Tot.: 10:14.

IV. *Nyeretlen kétévesek eldő-handicappja*. Díj 5000 korona. Táv 1000 méter. 1. Lov. Landau H. pk *Marion* (Gulyás), 2. Gr. Sierstorff sk *Sturmbrant* (Korb), 3. Nowotny L. stpk *El Kantara* (Winkfield.) Futottak még: *Emlek*, *Slap-jack*, *Barika*, *Per*, *Wichern*. Küzdelem után nyakhozszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:40, 20:36, 30, 50.

V. *Brühli-handicap*. Díj 5000 korona. Táv 1200 méter. 1. Horváth K. óé sm *Maillart* (Painter), 2. Br. Rothschild A. óé sk *Britannia* (Smejda), 3. Br. Springer G. óé pk *Peribée* (Carlslake.) Futottak még: *Fabel*, *Winnetou*, *Giddy Girl*, *Alpenveilchen*, *Margate*, *Magánzó*, *Sármány*. Könnyen két hosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot.: 10:59, 20:47, 55, 49.

VI. *Aladályverseny*. (Handicap.) Díj 3000 korona. Táv 4000 méter. 1. Hg. Lubomirski Gy. óé sk *Mimi* (Walkington), 2. Isselutz Gy. óé sk *Nena Sahib* (Szenté), 3. Schlesinger V. és társa óé pm *Le Premier* (Sparkes.) Futottak még: *Blitzmaedel*, *Böske*, *Son of Nun*, *Orissa*, *Campanile*. Biztosan három hosszal nyerve, tíz hosszal harmadik. Tot.: 10:04, 20:39, 39, 44.

VII. *Kétévesek eldőversenye*. Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Mautner V. sk *Marta* (Korb), 2. Mr. Redgrey stpk *Vendetta* (Schuster), 3. Dreher A. sk. *Reklame* (Varga.) Futottak még: *Izus*, *Furfangos*, *Margit II.*, *Renatus*, *Virradó*. Igen könnyen négy hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:39, 20:31, 20, 35.

KÖZGAZDASÁG.

Run egy vidéki bank ellen. A legrégebb vidéki pénzügyintézetek egyike, a *Balassagyarmati Takarékpénztár* ellen betevői ma runt intéztek és heves jelenetek között követelték vissza betétjeiket. A takarékpénztárról rosszindulatú híresztelések kerültek forgalomba, s jóllehet — az igazgatóság szerint — e híreszteléseknek abszolúte nincs komoly alapja, a betevőket megnyugtatni nem tudták. A takarékpénztárról a helyi piacon azt a hírt költötték, hogy rossz vállalkozásokba fogott, s nem tud a befektetett tőkájéhez visszajutni. A kósza hírt hasztalan czáfolta az igazgatóság, a betevők nem akartak neki hitelt adni, s azért a tömegesen jelentkező betevők sorra visszakövetelték pénzüket. A bank még 1866-ban alakult, nemesak Balassagyarmatnak, hanem az egész környéknek első pénzügyintézete volt. Jelenleg 1,800.000 koronás alaptőkével dolgozik s legutolsó üzletéve után 8 és fél százalékos osztalékot fizetett. Az igazgatóság elnöke gróf *Degenfeld* Lajos, alelnöke gróf *Majláth* István. A vezérigazgató *Várnay* Ignác kir. tanácsos, a szomorú véget ért Magyar Pénzügyintézetek Központi Hitelbankjának is igazgatósági tagja volt egészen a hónap 21-ig, amikor a közgyűlés nem választotta meg újra. Itt mintegy 50.000 korona érdekeltsége volt a takarékpénztárnak, de ez korántsem indok egy runre. A takarékpénztár betétei a 6 millió koronát is túlhaladták, amiből következtetés vonható az intézet iránt eddig táplált bizalomra. Az intézet különben az *Osztrák-Magyar Bank*nak melékhelye. Jelenleg a státus összeállításán dolgoznak, de az már most is megállapítható, hogy az intézetet korántsem érték olyan veszteségek, amik egy esetleges runt indokoltá tennének. Tekintettel arra, hogy a takarékpénztár igazgatóságában csupa előkelő megyei mánás foglal helyet, mindent elkövetnek arra, hogy az intézet ellen terjesztett hírek kellő értékükre szállíttassanak le, s a takarékpénztár üzletmenetét a rendes kerékvágásba tereljék. — Balassagyarmatról jelentik: A Balassagyarmati Takarékpénztár igazgatósága kijelenti, hogy egy mai esti lapban megjelent az a hír, mintha a nevezett takarékpénztár ellen runt intéztek volna, minden alapot nélkülöző koholmány. Annyi igaz, hogy néhány hét óta a betevők, amint az aratási időben szokás, kisebb-nagyobb összegeket mondtak fel és vettek ki, a kifizetés azonban akadálytalanul folyt. Éppen olyan valótlan az a hír is, mintha a budapesti pénzügyintézetek megbízottai revideálás végett ideértek volna, mert ennek szüksége egyáltalán nem forog fenn. A takarékpénztárt semmi veszteség nem érte és az egész hír két elboacsott tisztviselő beszámolója ellen a takarékpénztár igazgatósága megtette a megtorló intézkedéseket.

A hitelszövetkezetek nyugdíjintézete. Az Országos Központi Hitelszövetkezet ez évi közgyűlésén elhatározta, hogy a kötelekbe tartozó szövetkezetek tisztviselői részére nyugdíjintézetet létesít s az alapszabályokat is elkészítette, melynek értelmében az egyesületnek július hó 1-én kellett volna működését megkezdeni. Míután azonban eddig nem jelentkeztek annyian, hogy az intézet működését megkezdhesse, a vezetők újabb felhívást bocsátottak ki a szövetkezet tagjaihoz, melyben felszólítják őket, hogy minél előbb jelenték be belépési szándékukat. A megalakulásra újabb terminusként 1913 január hó 1-ét tűzték ki.

Személyi változások a MÁV.-nál. Vasúti szak-körökből vett értesülésünk szerint az államvasutak vezetésében a közeljövőben nagyfontosságú változások lesznek. Így első sorban — mint értesülésünk — *Ofner* József, központi üzlevezető nyugdíjazták. Helyébe *Bacsinszky* Vladimir zágrábi üzlevezető kerül. A zágrábi üzlevezetőség főnöke pedig *Uray* Zoltán, a szegedi helyettes üzlevezető lesz. A szegedi üzlevezetőség főnökévé pedig *Maschirevits* Jenő főfelügyelőt, végül a kolozsvári üzlevezetőség főnökévé *Felszeghy* Ferencz szegedi üzlevezetőt nevezik ki.

Az építómesterei szakbizottság új tagjai. *Boöthy* László kereskedelmi miniszter, *Heidrich* László kir. műszaki tanácsost, *Pásztor* Béla épít-

tőmestert, *Pechovát*: Gyula, felsőépítő-ipariskolai tanárt, *Schulek* János építész, *Stegmüller* Károly felsőépítő-ipariskolai tanárt, *Neuschloss* Kornél orsz. középítési tanácsost és dr. *Solymossy* Sándor felsőépítő-ipariskolai tanárt az építőmesterei képzetségi megvizsgálására szervezett Bizottság tagjává nevezte ki.

Az Ásványolajipar Részvénytársaság (ezelőtt Fanto Dávid és Társa) bécsi közgyűlésén a lefolyt ötödik üzletévre nézve lezárt számadásokat jóváhagyták és az igazgatótanács javaslatára elhatározták, hogy az 1.796.718 korona 37 fillérsnyi leírások után, valamint a múlt évi 1.192.212 korona 19 fillérsnyi veszteségszámla kiegyenlítése után előállott 70.896 korona 28 fillérsnyi nyereséget új számlára írják elő.

A nyitrai tanoncinternátus hároméves fennállása után most becsátotta ki védő szárnyai alól első növendékeit. Valamennyien teljesen ki vannak képezve iparukban. S többen közülök négy polgárról szóló bizonyítvánnyal a kezükben, felvételi vizsgálat nélkül mehetnek majd felső ipariskolába. Az internátusba, hol a növendékek szakszerű ipari kiképzetésük mellett polgári iskolai magánvizsgálatra is előkészítettnek s gondos nevelésben részesülnek, intelligens szülők egyre gyakrabban küldik fiaikat.

Új vasut. A kereskedelmi miniszter a Hajduszentpéter állomástól kizárólag Hajduszentpéter központjára és innen Földes község érintésével az államvasutak Sáp állomásáig vezetendő rendes nyomtávú gőzüzemű helyi érdekű vasutra az előmunkálati engedélyt megadta.

Az Unió élet- és gyermekbiztosító intézet júliusi forgalma. Folyó év július havában 1.917.500 K értékű biztosítási ajánlat nyújtott be és 1.523.900 K értékű új biztosítási kötvény állított ki. Biztosítási összegek fejében 152.118 K 83 fillér fizettetett ki. 1912 január 1-től július 31-ig bezárólag 19.572.290 K értékű biztosítási ajánlat nyújtott be és 11.517.500 K értékű új biztosítási kötvény állított ki. Biztosítási összegek fejében a folyó évben 1.169.658 K 18 fillér és az intézet fennállása óta 19.648.541 K 34 fillért fizettetett ki.

Országos tenyészbarmfivásár Sopronban. A „Nyugatmagyarországi Földmívelők Gazdasági Egyesülete“ október 27., 28. és 29. napjain tartja meg évenként szokásos országos tenyészbarmfivásárját Sopronban, a régi városi lovarda fedett helyiségében. Bejelentéseket szeptember 30-ig fogadják el. És mindennemű megkeresés a gazdasági egyesület szombathelyi címére küldendő. Mivel a földmívelésügyi kormány tenyészbarmfi szükségletének nagy részét a soproni országos barmfivásáron fogja beszerezni, alapos kilátás van arra, hogy a tenyészbarmfiak nagy része ismét magas áron fog elkelní. Az egyesület vezetősége mindent elkövet a vásár sikere érdekében s eddig nemcsak a magyarországi, de a külföldi tenyésztőket is meghívta a vásárra.

Új szikratáviró-állomás. Londonból jelentik: A délafrikai kormány közölte az angol kormánynyal, hogy hajlandó szikratáviró-állomást létesíteni, hogy Dél-Afrikát beleszatelja a brit birodalom szikratáviró rendszerébe. A délafrikai Unio kormány Pretoria mellett már kikeresett alkalmas helyet villanyos erőállomás létesítésére, melyre 1.600.000 korona költséget irányoz elő.

Villamosok forgalma. A Budapesti Villamos Városi Vasut Részvénytársaság vonalain folyó évi július havában összesen 747.982 korona bevételt értek el. A múlt év ugyanezen hónapjában a bevétel 662.996 koronát tett ki. A folyó év január 1-től az összes bevétel 5.554.742 koronára rugott, a múlt év ugyanezen időszakában elért 4.748.882 korona bevétellel szemben. — A Ferencz József földalatti villamos vasuton folyó évi július hónap összesen 58.517 korona bevételt ért el. A múlt év ugyanezen hónapjában a bevétel 50.667 koronát tett ki. A folyó év január 1-től az összes bevétel 505.407 koronára rugott, a múlt év ugyanezen időszakában elért 433.662 korona bevétellel szemben.

Rossz munkáviszonyok Maramaros megyében. Maramaros megyéről jelentik: Maramaros megyében a munkáviszonyok orvoslására égető szükség lévén, a vármegyei gazdasági egyesület most tartott ülésén foglalkoztak ezzel a fontos ügyvel. Megállapították, hogy a magas munkabérek mellett a gazdaságok nem tudnak boldogulni, sőt legtöbbször a nagy munka idején még elegendő munkást sem kapnak. Az általános munkahiány fő oka, hogy a legtöbb munkabíró egyént leválasztja az Alföldre s akik még otthon maradnak, azok is

rendesen le vannak felpénzelve. Ezek aztán vagy egyáltalán nem, vagy pedig csak igen magas bér mellett hajlandók munkába állani. S noha igaz, hogy a folytonos mezőgazdasági sztrájkok miatt országos érdekek forognak közükön, de hogy az országos érdekeknek a vármegye gazdalkozásának váljék áldozatává, ez igazán kegyetlen mártír szerep Maramaros számára. Eppen ezekre való tekintettel, a munkáviszonyok javítása és a munkások elszállításának szabályozása céljából javaslatot terjesztett a gazdasági egyesület gróf Serényi Béla földmívelésügyi miniszter elé.

Az új holgár kölesön. Már több ízben jelentették, hogy Bulgária 180 millió frank összegű új államkölesönt szándékszik felvenni és ebben az ügyben tárgyalások folynak a Deutsche Bankkal és a Banque de Paris-val. Most arról értesülünk, hogy a kölesjónben nemcsak — mint eddig tervezve volt — német és francia, hanem osztrák és angol tőke is részt vesz, ár csekélyebb összeggel. A tárgyalások már megindultak ebben az irányban is.

Az állatorvosok és az állatbiztosító szövetkezetek. A m. kir. állatorvosok az 1900. évi XVII. t.-cz. végrehajtása tárgyában kiadott 95000—900. számú rendelet 169. paragrafusában foglalt azon rendelkezés folytán, mely szerint a m. kir. állatorvosok állatok gyógykezelése céljából magánfelkellettel állandó szerződéses viszonyba nem léphetnek, a községi állatbiztosító szövetkezetek tagjai állatállományában felmerülő állatorvosi teendők ellátására az illető községi szövetkezetekkel vonakodtak egyezsége lépni, sőt egyes esetekben az illető szövetkezetek által kért állatorvosi segítséget megtagadták. Az ebből előálló visszasságok megszüntetése végett körrendeletben értesítette gróf Serényi Béla földmívelésügyi miniszter az állatorvosokat, hogy a fent idézett rendelet tiltó rendelkezése az állatbiztosító szövetkezet tagjainak állatállományában az illető szövetkezetek felszólítására végzendő állatorvosi teendők ellátására nem terjed ki s ennél fogva előzetesen kötött egyezségeben megállapított díjazás fejében mindenkor akadálytalanul elvállalhatják. Együttal figyelmeztette a miniszter a járási és városi m. kir. állatorvosokat, hogy az 1900. évi XVII. t.-cz. végrehajtása tárgyában kiadott 95.000—900. számú rendelet 167. paragrafusa értelmében saját működése területükön a beteg állatok gyógykezelése, ha ezen teendő hivatalos munkájukat nem gátolja, kötelességüket képezi, mely kötelességük teljesítésének indokolatlan megtagadásáért az illető m. kir. állatorvosokat minden egyes esetben szigoruan felelősségre fogja vonatni.

Építészeti világkiállítás. Lipcsében jövőre építészeti világkiállítás készül, amely célul tűzte ki az építőművészet és tudomány és az építés minden nemének rendszeres bemutatását. A kiállítás vezetősége meghívta a magyar kormányt és a székesfővárost a kiállításon való részvételre. Ugy a kormány, mint a főváros előreláthatóan részt vesz a kiállításon.

Csődmegszüntetések. A zalaegerszegi törvényszéknél Mauthner Gyula sümegei kereskedő ellen vagyonfelosztás folytán. A beszercebányai törvényszéknél Prauda Lajos Samu ottani lakos ellen vagyonhiány miatt.

Sorsolás. A Magyar Agrár- és Járadekbank Részvénytársaság 4 és folszázalékos zálogleveleinek mai sorsolásán kisorsoltattak: *Tízeczer koronás darabok:* A sorozat 102 333 1010 1287 1756 2607 szám. *Kétezer koronás darabok:* A sorozat 9 116 136 356 480 608 798 1065 1070 1099 1525 2001 2030 3333 3343 3654 3769 3806 3869 3946 4195 4545 4707 4705 4774 4965 5028 5044 5061 5220 5265 5362 5750 5872 6098 6163 6375 6766 7218 7324 7486 7775 7872 7908 7943 7988 8487 8649 8944 9086 9376 9509 9866 10637 10974 11093 11223 11293 11844 13000 13173 13309 13388 13457 13732 14021 14158 14591 14645 14695 14946 15290 15496 15877 szám. *Ezer koronás darabok:* A sorozat 23 246 637 652 1003 1274 1423 1864 2026 2084 2116 2220 2244 2252 2315 2469 2517 2823 2962 3037 3059 3150 3256 3548 3814 4023 4087 4396 4635 5031 5157 6097 6193 6260 szám. *Kétszáz koronás darabok:* A drezdai 1607 2080 2095 2138 2139 2406 2459 2491 2677 2742 2879 2963 3294 3881 3963 4000 4021 4686 4808 szám. — *Az olasz-vöröskereszt sorsjegyek* mai római húzásánál a 15.000 lírás főnyeremény 11.121 sorozat 30 számára esett. — Ma ment végbe Meiningenben a szászmeiningeni sorsjegyek jutalomhúzása; a 10.000 délnémet értékű forint főnyereményt a 6017 sorozat 33 számára esett. — A török sorsjegyek mai konstantinápolyi húzásánál a 400.000 frank nyereményt a 389.758 számú sorsjegy, a 30.000 frankos nyereményt a 209.692 számú sorsjegy ütötte meg. 10—10.000 frankot nyertek: 1.042.444 és 1.382.100 számú sorsjegyek.

Fizetésektelenségek. A bécsi hitelezői védelmi egyesület a következő fizetésektelenségeket jelenti: Hollaender Vilmos (Endröd), Stern Arnold (Budapest, Dohány-utca 16.), Lukács és Krausz (Budapest, Zoltán-utca 11.), Deutsch Herman (Püspökladány).

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátőzsde.

Budapest, augusztus 1.

A gabonátőzsdén nyugodt hangulat uralkodik, a forgalom nem valami élénk, az árfolyamok pedig vagy mérsékelten visszaszorulnak, vagy pedig pár fillér keretén belül ingadoznak. A spekuláció ugyanis mostanában híján van minden ösztönzésnek és ezért nem is mutat semmi hajlandóságot élénkebb tevékenység kifejtésére. A eséplesek eredménye felől úgy mint eddig, még mindig igen különböző hírek érkeznek, ezekhez azonban már úgy hozzászoktak a tőzsdén, hogy semmi hatást nem gyakorolnak az áralakításokra. Az augusztusi ügyletekre nézve ma volt az első felmondási nap; bejelentettek 8000 q tengerit, augusztus 6-iki szállításra, aminek csak a felére akadt átvévo, a másik felét kötésenkint 60 korona hálászási díj ellen holnapra prolongálták. — A készáru piacra ma is kifejezetten lanyha volt az irányzat. Bőséges kínálattal szemben a malmok eleinte tartózkodók voltak, nehézkösen vásároltak és rossz árakat ígértek, később azonban elég jó vételkedvet mutattak. Mivel másrészt az árubirtokosok nem voltak rátartósak, meglehetősen élénk forgalom fejlődött ki, amelynek a folyamán mintegy 28.000 q buza kelt el, a tegnapi árnaknál 5—10 fillérrel olcsóbban. A legdrágább eladási ár 12.15 korona volt 80 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 11.20 korona 77 kilós bacsikai hibás buzáért. Egyéb gabonaneműek közül a rozs 10 fillérre olcsóbb, a zab és a tengeri változatlan. A határidőpiacra a tegnapi zárathoz viszonyítva, végeredményképen ma az októberi buza teljesen változatlan maradt, az áprilisi buza 1 fillérrel, az októberi rozs 1 fillérrel, az októberi zab 7 fillérrel, az új-tengeri 6 fillérrel, az augusztusi tengeri 13 fillérrel emelkedett.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	23.75—23.90
"	76	—	80	23.95—24.20
"	77	—	81	24.05—24.30
"	78	23.45—23.75	82	—
Tiszavidéki új	75	—	79	23.20—23.45
"	76	—	80	23.25—23.55
"	77	—	81	23.35—23.65
"	78	23.10—24.35	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	23.55—23.65
"	76	—	80	23.55—23.85
"	77	—	81	23.35—24.05
"	78	23.35—23.55	82	—
Fejérmegyei új	75	—	79	23.05—23.30
"	76	—	80	23.15—23.35
"	77	—	81	23.15—23.45
"	78	22.95—23.20	82	—
Pestvidéki	75	—	79	23.55—23.75
"	76	—	80	23.75—23.85
"	77	—	81	23.95—24.05
"	78	23.40—23.65	82	—
Pestvidéki új	75	—	79	23.10—23.35
"	76	—	80	23.15—23.45
"	77	—	81	23.25—23.55
"	78	23.00—23.25	82	—
Bánsági új	75	—	79	23.70—23.95
"	76	—	80	23.85—24.15
"	77	—	81	—
"	78	23.45—23.75	82	—
Bácskai új	75	—	79	23.70—24.00
"	76	—	80	23.95—24.15
"	77	—	81	—
"	78	23.45—23.80	82	—
Rozs I. rendű új	—	—	—	18.60—18.90
" középminőségű új	—	—	—	18.40—18.60
Arpa takarmány I. rendű	—	—	—	—
" II.	—	—	—	—
Zab I. rendű	—	—	—	22.20—22.50
" II.	—	—	—	21.60—21.80
Tengeri belföldi új	—	—	—	18.00—18.20
Köles	—	—	—	—

Kötetelt:

Ó-buza. Tiszavidéki: 300 q 80 k 24.85 K, 100 q 79 k 23.90 K, 200 q 80 k 24.30 K.

Felsőmagyarországi: 100 q 81 k 24. — K.

Fejérmegyei: 100 q 79 k 23.60 K.

Új buza. Tiszavidéki: 200 q 81 k 28.80 K, 100 q 80.5 k 23.90 K, 100 q 80.5 k 23.70 K, 300 q 80.5 k 23.50 K, 500 q 80.5 k 23.40 K, 1000 q 80 k 23.90 K, 400 q 81 k 23.70 K, 100 q 80 k

23.65 K, 100 q 80 k 23.70 K, 1200 q 80 k 23.60 K, 100 q 80 k 23.60 K, 150 q 80 k 23.60 K, 650 q 79.5 k 23.20 K, 100 q 80.5 k 23.20 K, 300 q 79.5 q 23.50 K, 850 q 79.5 k 23.50 K, 500 q 79.5 k 23.50 K, 100 q 79.5 k 23.50 K, 120 q 79.5 k 23.90 K, 400 q 79.5 k 23.70 K, 300 q 79.5 k 23.70 K, 1100 q 79.5 k 23. — K, 300 q 79 k 23.50 K, 500 q 79 k 23.50 K, 500 q 79.5 k 23.70 K első, 800 q 79 k 23.70 K felső, 200 q 79.5 k 23.20 K, 800 q 80 k 23.50 K felső, 100 q 78 k 23.55 K, 100 q 78 k 23. — K, 200 q 78 k 22.60 K hibás.

Fejérmegyei: 1000 q 80.5 k 23.45 K, 1000 q 80 k 23.40 K, 500 q 80.5 k 23.60 K.

Pestvidéki: 800 q 82 k 23.90 K, 100 q 81 k 23.50 K, 500 q 81 k 23.40 K, 100 q 81 k 23.75 K, 400 q 80 k 23.40 K, 150 q 80 k 22.70 K keverék, 200 q 79 k 23.50 K, 900 q 79 k 23.45 K, 100 q 79 k 23.20 K, 150 q 79 k 23.90 K, 100 q 79 k 23.20 K, 200 q 79 k 23.20 K, 100 q 79 k 23. — K hibás, 500 q 78 k 23.30 K, 200 q 78 k 23. — K.

Bácskai: 500 q 78 k 23.10 K, 100 q 77 k 22.40 K.

Felsőmagyarországi: 1000 q 81 k 23.65 K, 2500 q 80 k 23.70 K.

Hartai: 1500 q 79.5 k 23.40 K.

Uj rozsa: 350 q 18.20 K, 150 q 18.20 K, 300 q 18.15 K, 200 q 18.25 K, 100 q 18.25 K kpfl.

Uj árpa: 100 q 17.60 K, 150 q 17.80 K, mind kpfl. pp.

Tengeri: 200 q 18.15 K vagonba, 200 q 18.20 K vagonba.

Az árak korona értékben 100 kilogrammonként értendők.

A határidőpiacon köttetett:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint) 1912-re.

Buza 1913 áprilisra	11.76—77—68—77
Buza októberre	11.40—44—35—43
Rozs októberre	9.28—29—22—29
Zab októberre	9.81—53—47
Tengeri 1913 májusra	7.44—43—43—46
Tengeri augusztusra	8.90—95—92
Tengeri szept.	8.90—9.00
Káposztarepeze	

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza 1912. áprilisra	11.77—11.78
Buza októberre	11.42—11.43
Rozs októberre	9.28—9.29

Zab októberre	9.55—9.56
Tengeri 1913. májusra	7.48—7.49
Tengeri augusztusra	9.03—9.04
Tengeri szeptemberre	8.97—9.98
Káposztarepeze augusztusra	

Budapesti gabonaforgalom:
1912. július 30-tól 1912. július 31-ig.

Erkezett		Elszállított	
m é t e r m á z s a			
Buza	17299	—	—
Rozs	2057	—	—
Árpa	1078	—	—
Zab	920	—	—
Tengeri	102	2280	—
Liszt	108	18499	—
Korpa	—	3801	—

Értéktőzsde.

Newyorkban tegnap viharos hausse-mozgalm került napirendre, mely jó hatást tett az iteni piacon annál is inkább, mert a török helyzet nyugodtan itéltek meg és a kedvező aratási jelentések újabb tápot adtak a spekuláció akciókedvének. Az árnívó nemcsak a nemzetközi, hanem a helyi piacon is emelkedett. A zárlat kisebb realizálás következtében nyugodtabb volt. A készáru piacon az Általános készénbánya részvény tünt ki tetemes áremelkedésével. Délben Berlinből szilárd jelentés érkezett, de nálunk megcsappant a forgalom. A kulisz igen tartózkodóan viselkedett, az értékek ára az egész vonalon kissé lemorzsolódott. A zárlat csöndes volt. A készáru piacon igen kevés üzlet volt, az értékek változatlan áron voltak elhelyezhetők. A járadékpiac üzletlenül maradt.

Az előzőszen köttetett: Osztrák hitel 655—655.75, Magyar hitel 855—856.50, Rimamurányi 766.25—767.50, Közuti vasút 766.75—767.50, Magyar bank 664.50—665.75, Mercur 289.50—290, Viktória gőzmalom 780, Általános Készén 1047—1050, Salgótarjáni 769—768.

A déli tőzsdén köttetett: Osztrák hitel 654.50—655.25, Magyar hitel 854.50—855.25, Magyar korona-járadék 87.20—87.25, Leszámitolóbank 553.50, Városi villamos 409.50—410, Közuti vasút 766.75—767.75, Magyar bank 664—664.50, Agrárbank 528, Kereskedelmi hitelbank 216, Mercur 288.50, Fővárosi takarékpénztár 2325, Általános Készén 1053—1056, Salgótarjáni 764—765, Magyar cukor 3095, Tannin 790.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, aug. 1. (Magyar értékek zárlata), 4 száza lókos arany-járadék 107.25 Tiszal és szegedi kölcsön sorsjegy — Magyar hitelbank részvény 834.50 Magyar leszámitoló és váltó részvény — Rima murányi 766.25. Magyar cukoripar — Adria hajózási részvénytársaság — Magyar korona-járadék 87.15, 4 százalékos magyar földterhm. kötvény — Magy. nyerem.-kölcs. sorsjegy — Kassa-Odorbergi Vasútrészv. — Magyar jelzálogbank 463. — Magy. kereskedelmi bank —

Bécs, aug. 1. (Osztrák értékek zárlata), 4.2 száza lókos papír-járadék 86.90, 4 százalékos osztrák arany járadék 112.50 1860-as sorsjegy — Osztrák hitel sorsjegy — Angol osztrák bankrészvény 335. — Bécsi Bankverein 537. — Osztrák-magyar bank 2079. Déli vasút 100.95 Dunagőzhajózási r.-t. 1287. Dohány részv. 340.50 Cs. k. arany (vert) 11.88. Német banky. 117.65 Osztr. Lloyd 574. — 4.2 száz. ezüst jár. 86.50 — 90.10 Osztr. korona-járadék 86.90, 1864-es sorsj. — Osztrák hitelintézeti részvény 654.50 Union-Bank 619.70 Osztrák Länderbank 535. — Osztrák-magyar államvasút 716.75 Elbenvölgyi vasút —, Alpési részvény 995.50 20 frankos 19.10, Londoni váltóár 240.90 Lipótközlő 816. — Török sorsjegy 241.90

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, augusztus 1. (Értéktőzsde.) A newyorki tőzsde és az amerikai vaspiazc kedvező alakulása következtében a mai tőzsde tulnyomórészt szilárd lefolyású volt, de csak kevés értékben volt nagyobb forgalom. Előnyben részesültek Kanada-részvények, melyek Newyork hatása alatt igen szilárdak voltak és több, mint 6 százalékot nyertek. Igen élénk üzlet volt Kanada-részvényekben is, melyek 3 százalékkal alacsonyabban indultak később azonban javultak. De végül élénk ingadozás közepette gyöngültek. Bányáértékek, Bochumiak és Phönix vezetésével többnyire javultak. A többi érték kevésse változott, Bankok el voltak hanyagolva. Gyöngébbek voltak Siemens és Halske-részvények realizációikra. A szabad forgalomban Augsburg-Nürnberg Benz.-részvények élénk for-

Budapesti értéktőzsde				Mai záró ár-folyam		Osztr. az utolsó haz. árra		Részv. árak száma		Bécsi részv. árak		Mai záró ár-folyam	
Pénz		Áru		Pénz	Áru	Pénz	Áru	Részv.	Ár	Bécsi	Ár	Pénz	Áru
Államadósság.													
M. kfr. Állami pénztárj. adóm.	4 1/2%	99 50	100	19.	416.667	240	—	—	—	—	—	—	—
Magyar aranyjáradék	4%	108 20	102 70	25.	20.000	500	—	—	—	—	—	—	—
Magyar korona-járadék	4%	81 43	87 80	22.	33.334	300	—	—	—	—	—	—	—
Államkölcsönök	—	76 75	77 75	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1870. évi nyereménykölcsön	5%	206	210	16.	200.000	200	—	—	—	—	—	—	—
Horvát-szlavon reg. kárt. kötvény	4 1/2%	92 27	98 25	—	25.000	200	—	—	—	—	—	—	—
Horvát-szlavon földterhm. kötvény	4%	87 78	88 75	18.	45.000	200	—	—	—	—	—	—	—
Tiszai és szegedi nyer.-kölcsön	4%	99 50	90 50	30.	60.000	400	—	—	—	—	—	—	—
Egyesített járadék papírban	4%	90	90 50	40.	150.000	400	—	—	—	—	—	—	—
Egyesített járadék ezüstben	4 1/2%	90	90 50	27.	200.000	240	—	—	—	—	—	—	—
Osztrák aranyjáradék	4%	113	113 50	108.	7.200	500	—	—	—	—	—	—	—
Osztrák korona-járadék	4%	82	88	30.	125.000	500	—	—	—	—	—	—	—
Osztrák Államsorsjáték 1860	4%	159	165	—	20.000	500	—	—	—	—	—	—	—
Osztrák Államsorsjáték 1864	4%	221	227	—	20.000	500	—	—	—	—	—	—	—
Osztrák Államsorsjáték 1868	4%	508	509	—	100.000	200	—	—	—	—	—	—	—
Bpest székesfőv. kölcsön adóm.	4%	85 50	89	33.	488.750	320	—	—	—	—	—	—	—
Bpest székesfőv. kölcsön adóm.	4%	87 25	88 25	104.40	150.000	1400	—	—	—	—	—	—	—
Orosz Államkölcsön 1906. évről	5%	104 50	105 55	170.	65.000	1000	—	—	—	—	—	—	—
Temes-Bégy. szab. kölcsön	4%	91 25	92 25	33.	175.000	400	—	—	—	—	—	—	—
Záloglevelek, elsőbbségek.													
Bélvárosi takp. r.-t.	4 1/2%	97 50	98 50	36.	32.000	500	—	—	—	—	—	—	—
Bélvárosi takp. r.-t.	4 1/2%	92	93	26.	50.000	400	—	—	—	—	—	—	—
Egyesült budapesti főt. takp.	4 1/2%	98 25	99	120.	25.000	600	—	—	—	—	—	—	—
Egyesült budapesti főt. takp.	4%	98	91	16.	10.000	200	—	—	—	—	—	—	—
Ganz és társa kölcsönköt.	4 1/2%	90	91	37.	64.000	500	—	—	—	—	—	—	—
Hazai bank r.-t. 65 é. 4 1/2% kam. kötv.	4 1/2%	97	98	90.	30.250	600	—	—	—	—	—	—	—
Kisbirtokosok orsz. földhitelint.	5%	101 25	102 25	32.	20.000	500	—	—	—	—	—	—	—
Kisb. orsz. földhitelint. 50% é. 4 1/2%	4 1/2%	96	97	33.	6.000	500	—	—	—	—	—	—	—
M. agrár- és járadék. szőlőköt.	4%	95	96	300.	10.000	2000	—	—	—	—	—	—	—
M. agrár- és járadék. szőlőköt.	4%	97 50	98 50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
M. agrár- és járadék. szőlőköt.	4%	96 75	97 75	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Magyar ált. takarékp. r.-t. 60 évré	4%	93	94	—	7.500	400	—	—	—	—	—	—	—
Magyar ált. takarékpénzt. r.-t. 4 1/2%	4 1/2%	99	100	—	4.000	2000	—	—	—	—	—	—	—
Magyar földhitelint. sz. talajl.	4%	89	89	—	20.000	200	—	—	—	—	—	—	—
Magyar földhitelint. sz. talajl.	4%	89 75	90 75	—	20.000	200	—	—	—	—	—	—	—
Magyar jelzáloghitelbank	4 1/2%	98	92	20.	15.000	200	—	—	—	—	—	—	—
Magyar jelzáloghitelbank	4 1/2%	98	99	—	800.	400	—	—	—	—	—	—	—
M. jelzáloghitelbank közs. kötv.	4 1/2%	98 50	99 50	20.	5.000	200	—	—	—	—	—	—	—
M. jelzáloghitelbank közs. kötv.	4%	89 75	90 75	—	8.200	600	—	—	—	—	—	—	—
M. jelzáloghitelb. nyer.-köt.	4%	120	123	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
M. jelzáloghitelb. conv. ny. kötv. 100 K	4%	173	176	30.	20.000	200	—	—	—	—	—	—	—
M. leszámit. és pénzváltó. 50 évré	4%	90	91	20.	10.000	200	—	—	—	—	—	—	—
M. leszámit. és pénzváltó. 50 évré	4%	90	91	—	10.125	500	—	—	—	—	—	—	—
M. leszámit. és pénzváltó. 50 évré	4%	97 50	98 50	0.	6.750	400	—	—	—	—	—	—	—
Magyar orsz. közp. takp.	4 1/2%	90	91	15.	8.750	320	—	—	—	—	—	—	—
Magyar orsz. közp. takp.	4%	97	98	18.	8.000	800	—	—	—	—	—	—	—
Magyar takp. közp. jelz.	4%	97 25	98 25	34.	4.500	400	—	—	—	—	—	—	—
Magyar takp. közp. jelz.	4%	97 25	98 25	40.	8.000	300	—	—	—	—	—	—	—
M. takp. közp. jelz. közs. kötv. 4 1/2%	4 1/2%	92 50	93 50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
M. takp. közp. jelz. közs. kötv. 4%	4%	92	93	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Osztr. közp. hitelköz. kötv.	5%	96	97	45.	40.000	200	—	—	—	—	—	—	—
Osztrák-magyar bank	4%	96	97	35.	8.200	200	—	—	—	—	—	—	—
Pesti hazai takp. közs. kötv.	4 1/2%	97 75	98 75	—	5.000	200	—	—	—	—	—	—	—
Pesti hazai takp. közs. kötv.	4%	98 75	99 75	—	20.000	200	—	—	—	—	—	—	—
Pesti hazai takp. záloglevél	4%	89 50	90 50	34.	20.000	200	—	—	—	—	—	—	—
Pesti magy. keresk. bank	4 1/2%	98	99	54.	20.000	150	—	—	—	—	—	—	—
Pesti magy. keresk. bank	4%	89 75	90 75	—	4.000	300	—	—	—	—	—	—	—
Pesti m. keresk. b. közs. kötv.	4 1/2%	97 50	98 50	—	2.100	320	—	—	—	—	—	—	—
Adria m. tengerhajózási r.-t. 4 1/2%	4 1/2%	90	91	36.									

galom tárgyai voltak. A tőzsde szilárd irányzatban zárult. A készáruipiac ipari értékei túlnyomórészt magasabban jegyeztek, különösen vegyi és festékgyári részvények. Pénz ultimón tul 4 százalékos, magánkamatláb 3 1/2 százalékos.

Berlin, aug. 1. Zárlat. (Saját tudósítónktól.) Zárlatkor jegyeztetik: 4 1/2 százalékos papírjárdék 89.— 4 százalékos osztrák aranyjárdék 96,20 osztr. hitelrészvény 205,16 Déli vasut 18,60 orosz bankjegyek 216,40, 4 százalékos új orosz kölcsön —, Discontó Commandit 187,40, Dinamitruszt —, Harpeni 185,50. Unifikált török járadék 89,80, 4 1/2 százalékos osztrák járádék 87.— Osztrák-magyar aranyjárdék 90,80, Magyar aranyjárdék 87.— Osztrák-magyar államvasut —, Bécsi váltótár 849,50 Olasz járadék —, Alt. villamos sági Edison 268,40 Gelsenkircheni 195,10, Laurakohó 174.—

Frankfurt, aug. 1. Zárlat. 4 1/2% papírjárdék —, 4 százalékos osztr. ar-jár. 95,90 Magy. ar-jár. 90,20 Osztr. hitelint. részv. 205,12 Osztrák-magyar államvasut 153.— Északnyugati vasut —, Bustleli radi vasut —, Londoni váltótár 204,45, Bécsi Bank vereln 134,58 Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 78.—, 4 1/2 százalékos osztrák járadék 89,90, Osztrák koronajárdék 87.—, Magyar koronajárdék 87,95 Osztrák-magyar bank 148,40 Déli vasut részvény 19.—, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltótár 849,50, Párisi váltótár 810,75, Union bankrészv. —

Hamburg, aug. 1. (Zárlat.) 4 1/2 százalékos osztr. járadék 89,50, 1860. sorsjegy —, Déli vasut 18,55 4 százalékos aranyjárdék 96.—, Osztrák hitelrészvény 205,25. Osztrák-magyar államvasut —, Olasz járadék 97,25, 4 százalékos Magyar aranyjárdék —

London, aug. 1. Angol consol 75 1/8.

Páris, aug. 1. (Zárlat.) 3 százalékos francia járadék 92,2.— Osztr. aranyjárdék —, Magyar arany járadék 91,60, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 50.— 3 1/4 százalékos Olasz járadék 96,75 Déli vasuti elsőbbségi kötv. 265.—, 5 százalékos marokkói járadék 522.— 4 százalékos 1890. román köles —, 4 százalékos amort. román jár. 92,25. 5 százalékos orosz járadék 105,50 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 100,10, 4 százalékos spanyol jár. 93,80 4 százalékos unifikált török jár. 90,50 Török sorsjegy 206,25 Török kölcsönrészvény —, Osztrák földhitelintézet 1361. Osztrák Länderbank 574.— Magyarjelzőlog bank 595.— Banque de Paris 17,11. Banque Ottomane —, Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut —, Meridionalvasut —, Hartman gépgyár 821.— Rio Pinto 20,44, Suererie d'Egypte 83.—, Tula 980.—, Urkányi kőszén 425.—, Chartered 34,75, De Beers 491.—, East Rand 76,75, Jagersfontein 152,50 Trans. Land Compan 38.—, Váltó Amsterdamra (rövid) 209,06, Váltó német piacokra (rövid) 123,25, Váltó Bécsre (rövid) 104,75 Váltó Belgiumra (rövid) 1/2 Olasz arany váltó (rövid) 1. Váltó Svájcra (rövid) 1/4 Csekk Londonra 252,45 Magánkamatláb 2 1/2%

Üzleti tudósítások.

Buzakorpa.

Finom korpa azonnali szállításra	13.60—13.80
szepember—december	11.70—11.90
Dúrva korpa azonnali szállításra	14.—14.20
szepember—december	12.10—12.30

Zsiradékok.

Dísznózsir budapesti	151.—152.—
vidéki	—
Szalonna.	—
Városi 3 drbos	138.—139.—
4	128.—129.—

Budapesti vágómarhavásár.

Augusztus 1. Vágómarhák. Felhajtott magyar bika 205 drb, magyar ökör 947 drb, magyar tehén 634 drb, magyar bivaly 102 drb. Boszniai ökör 118 drb, tehén 53, növekedésmarha 40 drb. Összesen 2099 drb a hét folyamán folyamán a vésztegyvásáron. Árjegyzések métermázsánként, elősúlyban, levonás nélkül, vágómarhákért: Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 96—106 koronáig, kivételesen 108 koronáig, középminőségű 80—92 koronáig, silány minőségű 61—76 K-ig. Magyar parasztmarha, jobb minőségű 80—90 K-ig, silány minőségű 62—76 K-ig. Tarka hizott ökör, legjobb minőségű 100—108 koronáig, kivételesen 116 koronáig, középminőségű 80—96 koronáig, silányabb minőségű 62—78 koronáig. Boszniai ökör jobb minőségű 76—84 koronáig. Bika jobb minőségű 90—100 koronáig, kivételesen 112 koronáig, silányabb minőségű 70—83 koronáig, bivaly 50—74 koronáig. Magyar tehén 60—96 koronáig. Tarka tehén 64—98 koronáig, kiesontozni való marha 40—60 koronáig, növekedésmarha 70—80 K-ig. Mind 100 kilónként elősúlyban.

Sertéskonsumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és községvidék igazgatóságától. 1912. aug. 1-én.) Előző napi eladatlan maradvány 299 drb sertés, 26 drb süldő. Pótfelhajtás 146 drb sertés. Mai felhajtás (egyegyed 4-ig) 1355 drb sertés, 33 drb süldő. Összesen 1890 drb sertés, 59 drb süldő. Eladott 1430 drb sertés, 42 drb süldő. Mai maradvány 361 drb sertés, 17 drb süldő.

Árjegyzés. Zsirterés. Öreg I. rendű 350 kg. felüli ételsúlylevonással 148—154 fillér. Öreg II. rendű 280—350 kg. ételsúlylevonással 144 fillér. Fialat nehéz 300 kg. felüli ételsúlylevonással 148—168 fillér. Fialat közép 220—300 kg. ételsúlylevonással 154—170 fill. Fialat könnyű 120 kg. ételsúlylevonással 152—172 fillér. Hussertés nehéz 300 kg. felüli ételsúlylevonással

158—160 fillér. Hussertés könnyű 140—300 kg. ételsúlylevonással 149—162 fillér. Süldő 50 kg. ételsúlyban 124—130 fillér. A vásár irányzata vonatott. Az árak 2—4 fillérrel estek.

Kőbányai sertésvásár.

Augusztus 1. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 156—158 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kg. ételsúlyban) 104—166 fillér. Közép (páronként 240—280 kg.) 170—174 fillérig.

Sertésleltékszám: 1912. évi július 30. napján volt készlet 37353 drb, — 1912. július 31-én felhajtott 315 drb, — 1912. július 31-én elszállított 306 drb, — 1912. augusztus 1. napjára maradt készletben 37362 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: esendes.

VIZÁLLÁS.

aug. 1. július 31.		aug. 1. július 31.	
méter		méter	
Inn	Schärding 2,92 3,10	Tisza	M-Sziget 0,25 0,22
Duna	Passau 8,87 3,99		Tekcháza 0,02 0,04
	Linz 1,42 1,05		V-Namény 0,24 0,14
	Bécs 1,45 0,80		Tokaj 0,48 0,50
	Pozsony 3,05 2,51		Tiszafüred 0,43 0,46
	Komárom 3,50 3,44		Szolnok 0,34 0,37
	Budapest 3—3,20		Csongrád 0,35 0,42
	Paks 8,14 2,96		Szeged 1,26 1,30
	Mohács 4,34 4,34		T-Bécs 1,46 1,50
	Gombos 4,28 4,38		Titel 2,81 2,95
	Ujvítek 3,32 3,47	Óndova	Hoór 1,16 1,18
	Pancsova 1,89 1,91	Tapoly	Bártfa 0,40 0,23
	Orsova 2,22 2,34		Ladmoza 0,23 0,34
Morva	Morvafalu 0—1,59		Zsolozsa 1,33 1,23
Vág	Zsolna 0,42 0,48	Sajó	H-Németi 0,50 0,32
	Trencsén 0,60 0,60	Hornád	Margitta 0,43 0,14
	Szered 0,81 0,90	Berettyó	B-Ujfalu 0,34 0,40
Rába	Szt-Gotthárd 0,30 0,31	Körös	Csucsá 0,50 0,18
	Sárvár 0,01 0,02		N-Várad 0,08 0,43
	Győr 3,14 2,95		Belényes 0,30 0,03
Dráva	Varasd 1,60 1,70		Tenke 0,02 0,45
	Zakány 0,39 0,35		Gurabony 0,50 0,04
	Barcs 0,32 0,30		Borosjenő 0,32 0,46
	Eszék 0—0—		Béles 0,84 2,40
Mura	M-Szerdah. 0,58 0,62	Maros	Gy-Fehérvár 0,60 0,20
Száva	Zágráb 0,83 0,88		Branyicska 0—1,48
	Sziszek 0,49 0,50		Soborsin 0—0,08
	Mitrovicza 0—1,18		Arad 0,02 0—
Szamos	Deés 0,02 0,11		Makó 1,34 1,13
	Szatmár 0,72 0,60	Temes	K-Kostély 0,76 0,29
Kraszna	N-Majlény 0,63 0,74	Béga	Kiszető 0,72 0,36
Latorcsalunkács	0,02 0,02		Temesvár 0,33 0,56
Laborsz Homonna	0,22 0,02		Beeskerek 0,24 0,60
Ung	Ferecseny 0—0—		

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS.
Kiadó-tulajdonos:
Magyar Újságkiadó Vállalat.
Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

BENYOVSZKY EZREDES ELTŰNÉSE

— Történelmi regény az alkotmányosság első éveiből. —

IRTA: **DÉRI GYULA.**

29

A két golyó megtalálása és az öngyilkos főjegyzésai kétségtelemé tették az amerikai párbajt, ami magában véve is súlyos bűn, az enyhítő körülményeket pedig kizárta az, hogy a vetélytárs maga látta el méreggel az ellenfelét. Az a körülmény azonban, hogy három golyó szerepelt a halálos sorshuzásnál, — közönséges gyilkossággá minősítette az esetet.

A gyógyszerész tagadott mindent s egy év múlva öngyilkos lett. Bucsulevelében, melyet a feleségéhez intézett, bevallotta, hogy csakugyan kicserélte volt a fehér golyót...

Átnéztem a tárgymutatóban az 1868-ik évet.

A legelső név, amely szemembe ötlött, a Benyovszky László honvédezredes neve volt. Megdöbbenem e név olvasására, és esodálokztam, hogy már előbb rá nem gondoltam az évezámról. Holott már azelőtt is sokat foglalkoztam e kiváló és nagy szerepet vitt ember eltűnésének soha ki nem derített körülményeivel.

Lehetséges volna-e, hogy ennek a esontvázleletnek valami köze lenne a Benyovszky-csethez? Hiszen Benyovszkynak a holttestét megtalálták volt, fölismerték és eltemették. Mindazonáltal nézzük át az iratokat, — gondoltam magamban. Lássuk a részleteket, az eltűnés és a megtalálás mellékkörülményeit.

A levéltár egyik legvaskosabb csomagja volt a Benyovszky Lászlóé. Kivettem, fölbonítottam és olvasni kezdtem sorban a nyilvánosan közzé tett jelentéseket.

Az első hír, mely erre vonatkozott, a „Hon” 1868. július 18-iki számában jelent meg.

Egy Hatósági Körölvény ez, mely így szól:

„Egy névtelen levél nyomán az a hír terjedt el a fővárosban, hogy Benyovszky László honvédezredes ur meggyilkoltatott. Miután Benyovszky Lászlónak, mint a központi honvéd-választmány elnökének, a mai nap délután 4 órára általa hirdett közgyűlésén elnökölnie kellett volna és nem jelent meg, sem elmaradását előlegesen nem jelentette, sem lakásán, sem pedig ismert tartózkodó helyein tegnap este 7—8 óra óta nem mutatkozott s bizonyos tudomás szerint ezen időben Budára ment át, ahová állítólag névtelen levél által hivatott meg, ezennel hivatalosan felkérem a t. nagyközönség mindazon tagjait, akik Benyovszky László ur személyét ismerik és őt tegnap este óta bárhol és bárkivel látták, azt hivatalos helyiségben (Városház, 22. sz. a.) szóval vagy levél útján velem haladékosan nélkül tudatni sziveskedjenek. Pest, július 17. 1868. *Polgár Károly* h. főkapitány.”

Ugyanebben a számban a hírek közt még a következő sorok olvashatók:

Pest, július 17.

(Egy titokteljes hír) nagy megdöbbenést okozott ma a fővárosban. Benyovszky László (a központi honvédegylet alelnöke) eltűnéséről beszéltek. Az országos honvédegylet központi választmányától az esti órákban a következő levelet kaptuk:

„Mai napon a déli órákban D. Ernő ügyvéd, az országos honvédegylet központi választmányának jegyzője, egy július 17-én, a budai postán feladott anonyim levelet kapott, melynek tartalma a következő:

Benyovszky László, dacára minden intéseknek, meg nem szünvén a honvédegynek ártani, tegnap megszűnt élni. Vigyázzanak önkök is magukra.

Ezen levél a központi választmány több tagjával rögtön közöltetvén, a képviselő-

házba vitetett s ott a belügyminiszternek eredetiben előmutatván, ő Nagyméltósága rögtön intézkedések megtételére fölkérte.

Délután 4 órakor központi honvéd-választmányi ülés tartatván, az előzmények nyomán a szükséges lépések a belügyminiszter ur és Pest sz. k. város hatóságánál megtették.

Benyovszky László ur d. u. 5 és fél óráig sehol sem volt található.

Közöljük az eseményt, amint eddig áll. Holnap sietni fogunk tudatni a felderítendő valót. Ohajtjuk, vajha a legszörnyűbb valónak ne leendjünk hirtetői. Hozzá tehetjük, hogy Benyovszky László esti félnyelvezkor (midőn e sorokat írjuk) sem találtatott sehol. Hír szerint tegnap 7 óra felé látták utoljára. Beszélük, hogy tegnap egy levelet kapott, melyet egy állítólag Budán haldokló honvéd irt volna hozzá s melynek tartalma az lett volna, miszerint e honvédnél fontos iratok vannak, melyeket eddig senkinek sem mutatott, de halála óráját közeledni látván, ő rá akarja bízni; jöjjön ennél fogva 8 óra felé Budára, a hidfőnél egy ember fogja várni s majd elvezeti a haldoklóhoz. Benyovszky el is indult, hír szerint D. Ernő társaságában, ki a pesti hidfőnél vált el tőle. Ez idő óta sem az Arany sas-nál, hol szállva volt, sem ösmerősei körében nem tudnak hollétéről semmit.

A központi Bizottsághoz intézett levélhez intézett levélhez hasonló tartalmu névtelen levél egy volt honvéd-tisztviselőhöz is érkezett.

A megkeresett kapitányság rögtön intézkedett a vizsgálat iránt s az most is folyik. Benyovszky hollétéről a kapitányságnak nincs tudomása.

A főkapitány ur ígéretét birjuk, hogy a vizsgálat eredményéről rögtön értesítend.

(Folyt. köv.)

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban tegnap csupán Erdélyben voltak kisebb-nagyobb zivataros esők, egyebütt tulnyomóan derült és száraz volt az idő. Nagyobb záporosókat jelentettek: Kolozsvár (50), Gyulafehérvár (44) és Nagyenyed (24 mm.).

A hőmérséklet süllyedt és országsszerte 1-2 C okkal a normális alá került; a maximum 30 C fok volt Eszéken és Orsován, a minimum pedig 9 C fok Késmárkon és Rajeczfürdőn.

Prognózis a következő 24 órára:

Helyenkint — főleg nyugaton — eső, vagy zivatar várható, egyelőre lényegtelen hőváltozással, később hőstüljedés valószínű.

Sürgönyprog.: Nyugaton sokhelyütt csapadék zivatarok, később hűvösebb.

Állomás	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és erője	Felhőzet		Csapadék mm.		Hőmérséklet	
				max.	min.	max.	min.	max.	min.
A-Szlatina	59.9	16.6	N	2	4	23	14	23	14
Ungvár	58.9	16.7	NW	1	0	23	9	23	9
Késmárk	61.5	12.5	—	1	1	23	12	23	12
Lécsmező	59.6	17.4	SW	1	0	20	13	20	13
Ógyalla	61.3	17.6	E	1	1	29	14	29	14
Budapest	60.1	18.8	S	1	0	23	18	23	18
Herény	61.8	17.0	—	1	0	23	12	23	12
Keszthely	61.4	18.8	N	3	1	25	15	25	15
Pécs	60.2	17.9	NW	2	0	25	15	25	15
Zégráb	61.5	18.1	—	2	0	29	19	29	19
Püme	59.7	24.0	—	2	0	26	16	26	16
Szeged	59.2	19.2	SW	2	4	27	15	27	15
Temesvár	59.5	17.2	SE	1	1	26	13	26	13
Nagyvárad	59.0	15.8	SE	1	0	27	18	27	18
Kolozsvár	60.1	16.1	—	4	0	24	18	24	18
Nagyvárad	58.3	19.4	—	4	0	25	11	25	11
Szatmár	—	18.6	S	2	0	28	12	28	12
Eger	—	20.0	—	8	0	24	12	24	12
Arvavárja	—	15.1	—	1	0	25	18	25	18
Selmeczbánya	—	19.2	E	1	0	23	15	23	15
Komárom	—	19.4	—	1	1	28	16	28	16
Magyar-Óvár	—	17.5	NW	3	0	24	17	24	17
Sopron	—	18.0	W	3	0	20	21	20	21
Eszék	—	22.6	—	3	0	32	16	32	16
Cirkvenca	—	17.1	E	2	1	32	18	32	18
Debrecen	—	19.1	SE	0	4	31	18	31	18
Kecskemét	—	17.6	SE	0	0	—	—	—	—
Oroszáza	—	20.0	—	0	0	—	—	—	—
Arad	—	18.0	—	0	0	—	—	—	—
Zombolya	—	20.0	—	0	0	—	—	—	—
Versecz	—	17.4	—	2	4	31	12	31	12
Orsova	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Kivonat a hivatalos lapból.

— Augusztus 1. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Hatvány Imre magyar nemzeti muzeumi szolgát ugyanezen országos intézethez laboránssá, a vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz Szalay Gyula napibéres segédszolgát rendes hivatalosolgává;

a pénzügyminiszter Bieber Mihály pénzügyi kezelési gyakornokot a nagybecskereki pénzügyigazgatóságánál, a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű pénzügyi irodatisztát a komáromi pénzügyigazgatósághoz; Marschek Gézát a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű pénzügyi irodatisztát a nyiregyházi pénzügyigazgatósághoz; Wolf Béla pénzügyi irodatisztát a sátoraljaújhegyi pénzügyigazgatóságnál, jelen állomáshelyén és a X. fizetési osztályban való meghagyása mellett, pénzügyi irodavezetővé, Juresik Imrét a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű pénzügyi irodatisztát a sátoraljaújhegyi m. kir. pénzügyigazgatósághoz nevezte ki.

Áthelyezések. A nagyvárad kir. törvényszék elnöke Argólan János nagyvárad kir. törvényszéki és Fekete Péter vaskóhi járásbírói hivatalosolgákat saját kérelmükre kölcsönösen áthelyezte.

Névmagyarosítás. A belügyminiszter megengedte Gajdán György apatini lakos, valamint Péter, György, Ilona és Béla nevű kiskoru gyermekei családi nevének Győrire kért átválttatását.

Pályázatok. Az aradi pénzügyigazgatósághoz a magyarpécsei adóhivatalnál betöltendő pénztárnoki és ellenőri állásokra két hét alatt, hivatalosoljai állásra augusztus 31-éig; a lőcsei pénzügyigazgatósághoz több pénzügyi fővizsgálói állásra két hét alatt; a fiumei pénzügyigazgatósághoz szemlélni állásra két hét alatt; a máramaroszigeti pénzügyigazgatósághoz több pénzügyi vizsgálói állásra 8 hét alatt a nagykarolyi pénzügyigazgatósághoz a színváraaljai adóhivatalnál betöltendő ellenőri állásra két hét alatt; a nagyvárad kir. ügyészséghez díjnoki állásra két hét alatt nyújthatók be a szabályszerűen felszerelt kérvények.

„EGYETÉRTÉS”

politikai naplapp.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

AZ ÉN UJSÁGOM

előfizetési ára:

Negyedévre 2,50, félévre 5.—, egész évre 10.— kor.

Singer és Wolfner, Andrassy-ut 10. szám.

SZÍNHÁZAK.

Péntek, 1912. augusztus 2-án.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.
(BUDAI SZINKOR)

Az álarczos bál.

Operá 5 felv. Zenéjét szerzette: Verdi. Szövegét olaszból fordította: Böhm Gusztáv.

Személyek:

Richard gr. Bejczy
René Szánthó
Amália Bejczyné
Ulrika Albert Erzi
Oskár Fóthy Frida
Sámuel Csolnakossy
Tom Mátray

Kezdete 1/8 órakor

BUDAPESTI SZÍNHÁZ

Előszór:

Kristóf te csalsz!

Enekes bohózat 4 felvonásban. Írta: Lauf Károly:

Személyek:

Zatkuretzky Kristóf Szerdmy
Aron Veszprémi
Eva Szöllösy R.
Dr. Kovács Rózsahegy
Csiz Muki Ferenczy
Csendes Richárd Szabolcs
Csallárdi Fekete
Zokogó Fifi Pataky V.

Kezdete 1/8 órakor

Heti műsor:

Augusztus hó	Budapesti Színház	Fővárosi Nyári Színház (Budai Szinkor)
3 Szombat	Kristóf te csalsz	Hercegkisasszony
4 Vasárnap	Délután: Én vagyok a női Este: Kristóf te csalsz	Nuxemburg grófia Koldus diák

CIRKUSZ-BEKETÓV
Városliget. Telefon 107-46

Ma este 9/8 órakor

nagy előadás.

Uj műsor! Hagenbeck Károly stettingeni (hamburgi) állatpark tulajdonos legnagyobb idomított vegyes vadállatcsopordja. Oroszlánok, tigrisek, jegesmedvék, maláji medvék. — **Ali Ben Hamad** 24. tripolitániai benszüfött 24. Eredeti produkció. Bámulatos ügyesség.

VICHY

francia természetes ásványviz.

„A források külön megnevezendők.”

VICHY celestins kőszvény, epekó, albuminuria esetén.

VICHY grande grille májbetegknél.

VICHY Hopital gyomor- és bélbetegknél.

Utánzatoktól óvakodjunk.

BUTOR

kézpénzügész és részletre

Nem kell banknál törlesztelni és semmiféle kamat nem számítatik. Háló, ebéd, uti és szállóberendezések, óriási választék, egyszerű és modern kivitelben.

FUCHS BODOG butornagykereskedő

Budapest VII. Erzsébet-körút 32. Árjegyek ingyen.

BUDAPESTI

RÖSER-TANINTÉZET
Alapítási év 1853.
Tanulók száma eddig 20227

a) Felső kereskedelmi iskola: 14-18 éves ifjak részére Erettségi bizonyítványai az egyéves önkéntességre jogosítanak.

b) Polgári iskola. 10-14 éves fiúk részére. Államérvényes bizonyítványok!

c) Nevelő-internátus 25-30 bennlakó növendék részére.

Beküldés szeptember hó 6-ig. — Ertesítőt küld: Róser János igazgató Budapest, Aradi-utca 10.

Finom uri fehérneműek legmodernebb kivitelben

SÓS BERNÁT

uridivat özégnél
VI., Budapest, Andrassy-ut 50. sz.

Jardin de Paris

Erzsébet királyné-ut 1. Telefon: 167-25.

Kezdete 9 órakor.

Augusztusi uj műsor !!

ALWIN NEUSS

a berlini Deutsches Theater v. tagja vendégszerepel szenzációs szólóival és a „Romeó bucsuja” c. szkeccsben.

Clair Kretschmer Sajó Géza
Kornai Berta Ferenczy Károly

Maud Hawley, Erna Alberty, dr. Erdélyi, Rombai Lili, Szentirmai, „Szerelem részletfizetésre” operett.

„A patronázs”, Képviselők a börtönben” stb. stb.

A Tabarin: Tonny and Chica, Oyra-Oyra, Just and Gabriella, La belle Ferrero stb. stb.

Figyelem!

Alólirott tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy a Metropol szálló étterméből, ahol egyhuzamban 10 éven át játszottam, most A RÁKÓCZY-UT és KAZINCZY-U. SARKÁN levő Grosz Ödön ur tulajdonát képező

Ostende kávéházba

szereződtem zenekarommal, a hol ezentul állandóan ugy NYÁRON mint TÉLEN, esténkint fiaimmal és teljes zenekarommal muzsikálok.

Kérem a n. é. közönséget, hogy engem és zenekaromat ugy mint eddig is, jóindulatu támogatásában részesíteni sziveskedjék.

„Öreg” Banda Marci.

PALACE ÉTTEREM =
és KÁVÉHÁZ
CAFÉ RESTAURANT, Rákóczi-ut 43.

Esténként Palace soupe
tozmai Korodi Gyula személyenként
muzsikál. 3 korona.

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüsttárgyakat, sorsjegyeket a azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5.
..... (Főpostával szemben) .....

GUMMI-HALHÓLYAG ÖVSZER Valódi angol és francia különlegességek. **tucatonként 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 K. 3 tucatonál 20% engedmény.**

NAKIRA törv. védett, valódi indiai paragummi férfikülönlegeség tucatszám 12.- korona, 3 tucatzánál 20% engedmény.

UTERUS-SPRAI feltétlen megbízható női fecskendő különlegesség 14 kor.

PESSAR-OCL. orvosilag rendelve 3, 5, 6, 8, 11 kor. darabja. — 3 darabnál 20% engedmény.

IRRIGATOR 3 K és feljebb. Képes árjegyzéket rendkívül érdekes tartalommal kbi. 1000 ábrával ingyen bérmentve és diszkrétan küldünk.

BIDET 10, 16, 20, 24 Kor.

VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben. MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben.

Pontos címre és a vörös keresztre ügyeljünk.

MAGYARON ELŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB NERNEVŰ ÓRAÜZLET.

Alapított 1847.

Rausweller János

szab. chronometer- és műórák, feltaláló a remontois ingaórákban.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓÁLLÁSSAL RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

Az **ATHENAEUM-KÖNYVTÁR** legújabb kötete:

Minden idők legnagyobb írójának két ismeretlen remekműve:

TOLSZTOJ: Hadzi-Murát (Regény) Az ördög (Elbeszélés) 374 old. Ára díszesen kiállított kötésben

Eddig megjelentek: Egy-egy kötet ára

KÓBOR TAMÁS: Komédiák. Novellák (424 oldal).

BIRÓ LAJOS: Glória. Novellák (448 oldal).

BALTAC: A számőrész. Regény. Fordította Harányi K. (387 oldal).

ZOLA: Pascal orvos. Regény. Fordította Gerő Attila (448 oldal).

DICKENS: Két város. Regény. Fordította Bálint Mihály (448 oldal).

Anatole France: A Pinguinek szigete. Regény. Ford. Bölöny György (320 oldal).

CSEHÓV: Az orvos felesége és más novellák (384 oldal).

BÖLSCHE: Szerielem az élők világában. Két kötet. (1152 oldal).

Kiadja az Athenaeum Irodalmi és Nyomdai Részvénnytársulat. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

Részletfizetésre is!

Amerikai redőnyös íróasztalok. — Összerakható könyvszekrények. — Angol bőrgarnitúrák. — Redőnyös aktaszekrények. — Teljes írodaberendezések.

UJLAKI BÉLA modern amerikai írodabürotertelepe, Budapest, VII., Erzsébet-körút 28. sz. Árjegyzék ingyen. Telefon 122-60.

GAZDAG braziliai hölgy, egyedül álló fiatal, gyermektelen özvegy, szép és derék, gyorsan házasságra lépne egészséges, jellemes emberrel, akár vagyontalanul is. Fides, Berlin 18.

AZ ÉN UJSÁGOM előfizetési ára: Negyedévre 2.50, félévre 5.-, egész évre 10.- kor. Singer és Wolfner, Andrassy-ut 10. szám.

DARÁNYI LEGÚJABB MODELLE **Számoló ES LÁTHATÓ IRÁSU ÖSSZEADÓGÉPEI**

nem szorulnak reklámra. Díjmentes bemutatás az ország bármely helyén. Telefon 133-54. Budapest, VI. Dáci-körút 37.

DARANYI MIKSA Első Magyar Számoló- és Összeadó gépek Kereskedelmi Vállalat, a Szállítmányozási és Iparbank részvénnytársaság áruszállítója

HOFFMANN S. és V. BUDAPEST, V. Zoltán-u. 18.

ADRIA m. kir. tengerhajózási r.-t. vezérigymnöksége. Helyesbített hajójáratjegyzék. 1912. július havi hajójárat jegyzék. FIUMÉBŐL:

Hova	Gőzös neve	Kelut
New-York	Saxonia	5
Liverpool	Tharacia	1-10
Bordeaux*)	Kálmán Király	1-10
Malta, Tunis, Algir, Oran, Gibraltar, Tanger, Larache, Casablanca, Mogador*)	Tisza	11
Mazagan	Pannónia	13
New-York	Szent István	5-15
Amsterdam, Antwerpen*)	Olio	10-20
London, Hull	Avon	10-20
Liverpool**)	Kolozsvár	10-20
Rouen*)		10-20
London	Ronda	10-20
London, Hull		10-20
Pernambuco, Maceio, Bahia, Rio de Janeiro, Santos*)	Stefánia	24
Hamburg**)	Pyrgos	15-25
Malta, Tunis, Algir, Oran, Gibraltar, Tanger, Larache, Casablanca, Mogador*)	Széchenyi	25
Mazagan	Iyernia	27
New-York	Veria	21-31
Liverpool	Athos	21-31
Hamburg**)	Fabian	21-31
Liverpool**)		21-31
Lissabon, Leixoes, Glasgow*)	Báthori	21-31
Stax, Rouen*)	Nagy Lajos	VII/25-VIII/5
Dieppe	Báró Fejérvary	VII/25-VIII/5
Rotterdam, Antwerpen*)	Baross	VII/25-VIII/5
London, Hull	Torcello	VII/25-VIII/5

A *)-gal megjelölt viszonylatokban a gőzös Triestet is érinti. A **) -gal megjelölt kikötők érintésétől az igazgatóság eltekint, ha a gőzös elindulása előtt 8 nappal elegendő rakomány nem jelentenek be.

Költözködés előtt.

A raktáromon levő órákat, evőeszközöket valódi 13 próbás ezüst valamint alpacca-ezüst dísz tárgyakat, arany ékszereket :: ::

gyári áron árusítom.

Polgár Kálmán módorás és :: :: ékszerész

Budapesten, Erzsébet-körút 29., I. em. Nagy képes album-árjegyzék hívónatra ingyen és bérmentve

készpénzért, vagy részletfizetésre legolcsóbban

Butor ENRENTREU és FUCHS testvéreknel

Budapest VI., Teréz-körút 8. Képes árjegyzék ingyen. Telefon 88-50.

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrényeket
száz- és betörésmenteseket ajánl Budapesti Pénzszekrénygyár. Mintaraktár V., Széchenyi-utca 7. Gyár IX., Rákosi-utca 4. szám. Telefon 116-40. 11261

Tátra! málnaszörp
5 kilós postakosarakban K 8.— **Barla József** konzervgyára Felka (Szepes-megye).

Őszi duránci barack
kilója 2.40, kajszinbarack, nagy megye, szibcserecsnye, csemegekörte 90, ribizli, szilva, egres 70, rózsaburgonyának mázsáját 16, vajbarnak 70, paradicsomnak 90, fojeskáposztának drbja 70, salátaszorka 36, kovászolandó 12, tölthető paprika 12, keltáposzta 6, karalábé 4. **Agrarius** Budapest, Mátyás-utca 9.

Még nem létezett
rendkívül kedvező fizetési feltételekkel szállítunk háló-, ebéd-, uriszobák és szalonbutorokat, szaloda-, kávéházberendezéseket, rézbutorokat, csillárokat, zongorákat helyben és vidékre. **Butoralbum** 1 korona. **Butorhitel** lakberendezési vállalat, VI., Király-utca 8. 12365

Gyorsírás és gyorsgépírás. A Gyakorló Gyorsíró Társaság szaktanfolyamai lényegesen megújított modern higiénikus új helyiségeinkben (Andrássy-ut 12.) tartanak. Legalaposabb kiképzés gépírás-magyar- és német gyorsírásban. — **Gabelsberger-Markovits** rendszer. **Beiratkozás** naponként. **Tandíj** igen mérsékelt. **Díjmentes** tantárgyak: magyar-német helyesírás, **Kartothek** amerikai könyvelési és nyilvántartási rendszer, **összeadó- és számlógépek** kezelése. **Párhuzamosan** eszt tanfolyamokat is tartunk. **Végzett** növendékeinket díjtalanul állásba juttatjuk **Glogowski és Társa**, (Remington) Budapest, VI., Andrássy-ut 12. szám.

Ananászbarack
nagy megye, szibcserecsnye, csemegekörte, szilva, ribizli postakosaraként 4.50, vajbab, káposzta, ugorka, tök, karalábé 2.50. **Ismétlő** adóknak előnyös árajánlat **Szabó Csongrád**-ról.

Soha nem létezett

rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk helyben és vidékre teljes lakberendezéseket, valamint egyes butor-árakat részletfizetésre.

Modern lakberendezési vállalat Budapest, IV. ker., Gopácsy-utca 7. sz. **Díszes butoralbum** 1 kor.

Könyvtár,
uraságoknak, műkedvelőknek, magánzóknak több száz kötetből álló kézi könyvtár, tudományos és szépirodalmi művek, köztük értékes kiadások és hungarikák, kisebb részletekben is eladó. Szíves megkeresések a kiadóhivatal útján **Könyvtár** jellegével kéretnek.

Kitűnő fegyverek
öröknek, önvédelemre, vadászatra és szobadisznek. **Wernli** gyaloglói fegyver 6 kor., szurony hüvelyvel 1 K. **Wernli** lovassági karabély 16 korona, **Kropatschek**-karabély, 8 golyóra tölthető, szuronnal 25 K. fegyverszaj 1 korona, tölthető darabja 10 fill. **Katonai** puskaműves által kipróbált jó fegyverek. **Tiller Mór és Társa** ndv. szállítóknál, Budapest, Váci-utca 35. **Fegyver árjegyzék** kívánatra díjmentesen.

Német szóra
elfogad szépeességi úri család elemibe járó gyereket. **Gondos** ellátás és nevelés. A német szó elsajátítása biztos. **Egészséges, szép** vidék. **Cim** a kiadóhivatalban megtudható. 6196

Zálogszedulát,
brilliantot, gyöngyöt, ékszer, aranyat, ezüstöt és régiséget vesznek. **Alt-Wien** porcellánt, régi bronz osontárgyakat, szobrokat és olajfestményeket vesznek **Kertész** ékszerész és régiségkereskedő, Király-utca 85. Telefon 95-45 **Meghívásra** jövőik

Tokaji szamorodni
1906. évi 5 liter 11 korona, tokaji édes asszu bor 5 félliteres üveg 12 korona **bérmertve**, **Grittner Lajosnál**, Tokajban.

BUTOR

30% megtakarítás!
Régi Butorszalón
Budapest, Ferenciek-tere 3. felelelet. **Vétel és eladása** **használt és új** polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, úri szobák, angol börgarnitúrák és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillárok. **Telefon 82-13. 28592**

INGYEN
küld érdekes árjegyzéket fényképezőgépek és kellékekről

Chmura S.
optikai műintézet Budapest, IV., Ferenciek-tere 2. sz.

Ajtók, Ablakok
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. **Telefon: 82-90.**
Alapított 1886-ban

Zálogszedulákat
vesznek. **Elzálogosított** brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem.

Singer Jakab
ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. **Isabella-utca sarkán.**

Csillárok
rézből és galvanizált, gáz- és villanyhasználatra a legújabb eljárás szerint gyártva, legújanyosabb áron szállít

Schulz-csillárgyár
Róza-utca 109. **Podmaniczky-utca** mellett. **Telefon 108-07.**

A magyar memoár-irodalom érdekessége!

ZICHY GÉZA GRÓF EMLÉKEIM
Első kötet **Ára 6 korona**

Kapható: **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál, Budapest, VI. ker., Andrássy-út 21. szám és minden könyvkereskedésben.

AZ ATHENAEUM KÖNYVTÁR

legújabb kötete:
Minden idők legnagyobb íróinak két ismeretlen remekműve:
TOLSZTOJ: Hadzsi-Murát (Regény) **1 Kor** **190** (Elbeszélés) 374 old. ... Ára

Eddig megjelentek:
KÓBOR TAMÁS: Komédiák. (Nov. (424 old.)
BIRÓ LAJOS: Glória. Novellák (448 old.)
BALZAC: A számbőr. Regény (387 old.) Fordította **Hársányi K.**
ZOLA: Pascal orvos. Reg. (448 o.) Ford. **Cseré A.**
DICKENS: Két város. Reg. Ford. **Bálint M.** (448 o.)
ANATOLE FRANCE: A Pinquinek szigete. Regény. Ford. **Böhlöny Gy.** (320 o.)
CSENOV: Az orvos felesége és más novellák. (384 oldal)
BÖLSCHÉ: Szerelm az élek világában. (1152 oldal). Két kötet.

Minden kötet **1 Kor** 190
Kapható minden könyvárusnál. **Kiadja** az Athenaeum Irod. és nyomdai r.-társ.

Különbejárati
szépen berendezett nagy utcai szoba, villanyvilágítással és fürdőszoba-használattal azonnal kiadó. **Cím:** **Vörösmari-utca 61. I. em. 2.**

Piaczi tászkát
viaszos gyermekkönyveket kereskedőknek olcsón szállít **Galamb Zoltán**, **Jászapati**. **Ingyen** csomagolás. **Bérmertve** szállítás.

Illusztrált korrajz a párisi kommunáról!

RÁKOSI VIKTOR A PÁRISI GYUJTOGATÓK
(A kommun története)
Regényes korrajz

Ára füzve 6 korona, **vászonkötésben** 8 korona.

Kapható **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, Andrássy-út 21 és minden könyvkereskedésben.

OLÁH GÁBOR: KORUNK HŐSE
Verses regény. **Ára 3 korona.**

Kiadja a **FRANKLIN-TÁRSULAT.**
Kapható: **Lampel R.** könyvkereskedésében (Wodianer F. és Fiai r.-t.) Budapest, VI., Andrássy-ut 21. és minden könyvkereskedésben.

FATIME és SEMIRAMIS
Összer-különlegességek a világ legkiválóbb műnősegei! **Válogatott** 1-a paragnmi gyarmányok. **Elefántcsontszinten** tartállyal vagy anélkül. **Fatime és Semiramis** feltűnő biztonságot nyújtanak! **Elszakíthatatlanok!** Több évi rakározó képesség! **Ar** tucatonként 6.—, 8.—, 12 kor. **20 koronát** kifizető vásárlásnál **20%** rabatt. **Széküldés** azonnal, **titoktartás** mellett.

KELETI J.
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17. szám.

MIKSZÁTH KÁLMÁN
utolsó könyve:

Tövikes látogatóban
Elbeszélések
(Az író könyvalakban még meg nem jelent, utolsó elbeszélései és regénytörödéke.)
Ára füzve 5 korona, **vászonkötésben** 7 kor.

Kapható: **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrássy-út 21, valamint minden könyvkereskedésben.

Herefejtőgépek
minden nagyságban, legteljesebb szavatossággal azonnali szállításra legelőnyösebb árakban megvételre ajánlatnak. **Szücs Ödön** Budapest, Nagymező-utca 66. sz. cég által.

Cseplőkészletek
minden nagyságban, legkiválóbb szerkezetben, teljes szavatossággal kedvező árban és előnyös fizetési módokat mellett azonnali szállításra ajánl **Szücs Ödön** gépkereskedelmi vállalata, Budapest, Nagymező-utca 66. szám.

UJ KÖNYVI!
GYULAI PÁL
KRITIKAI DOLGOZATOK

1854—1861.
Ára 5 korona.

Hét nagyobb kritikai esszé van e kötetben, **Gyulai Pál** munkásságának az az irodalomtörténeti fontosságú része, melylyel irodalmunk leghatalmasabb kritikusa és féltelmetes polemikusává küzdött fel magát.

Megrendelhető: **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrássy-út 21, valamint minden könyvkereskedésben.

„Hungária” beszélő-gépek

tölcsérszerűk is kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány, **részletfizetésre** is olcsón kaphatók,

Deményi és Társa
Budapest, VI., Teréz-körút 4. **Kérjen árjegyzéket.**

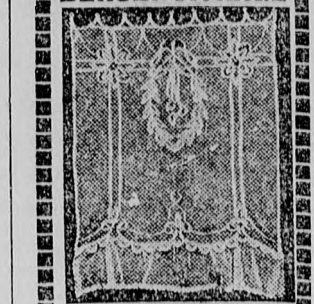
MAKAY BÉLA
uj könyve:

A LÁP VIRÁGA
és egyéb írások

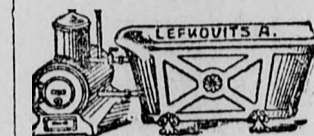
Ebben az új könyvében is megmarad a természet bú-bájós világában, amelyet nálánál senki sem ismer és nem érez át jobban, de már nem csupán természeti leírásokat és vadászsképeket ad, hanem történeteket is kerekít ki.
Ára 4 korona.

Kapható: **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrássy-út 21, valamint minden könyvkereskedésben.

BÉRCZI-VITRAGE

60/85 cm. nagy borsotliró **Point-Lace** szalag munka rézruddal és gyűrűkkel darabja 1 kor. 50 fill.
Bérczi D. Sándor
BUDAPEST
Füzlet: **Dessewffy-u. 5. szám.** — **Fiókület:** VIII., **Üllői-ut 4. szám**

Saját gyártmányú fűrdőkádak 14 kor.-tól feljebb: **fűthető kádak** 60 kor.-tól feljebb. **Elválalok** mindenféle kutszivattyúk és házi vízvezeték-berendezéseket **legolcsóbb** áron.
LEFKOVICS ADOLF
Budapest, VII., **Wesselenyi-u. 51/E.** **Telefon 113-46.** — **Árjegyzék** **ingyen** és **bérmertve.**

Soványtság
Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a **dr. William Hartly** tanár amerikai erőtáp-pora. **Soványak** tartós, szep telt testidomokat nyernek — **Hölgyek** remek keblet. **Hat** hét alatt **20 kiló** gyarapodásért **jótállást**. **Verszegénység, gyengeség, idegesség** ellen és **gyomor-bajok** soknak nélkülözhetetlen tápszer. **Kitüntette:** **Chicago, Berlin, London, Hamburgban.** **Közönség** levelek minden ország-ból. **Dobozonként** 1 frt 10 kr. **Használati** utasítással. **Főraktár** **Balázs Mór E.** Budapest, VII., **Isván-ut 11. II/1.** **Telefon 156-80.**

Feltalálók
Utmutatója szabadalmazás-hoz értékesítéshez nélkülözhetetlen. **Díjtalanul** küldi **Áron** és **Molnar** szabadalmi és értékesítési osztálya Budapest, **József-körút 9.** földszint.

Késpénzért
vagy hitelképes egyó-neknek kedvező feltételek mellett szállítok teljes lakberendezéseket vagy egyes darabokat és biztosíthatom, hogy ilyen

olcsón
sehol nem kap modern háló-, ebéd-, úri és szalon szobákat stb. **Győződjön** meg, tekintse meg **szafolt** rakármat, itt **jutányosau**

vehet
a leggyorsabbtól a legdrágább kiviteliz minden fajta

BUTORT
Nagy Imre
lakberendezési vállalkozó cég

BUDAPEST,
Váci-körút 9. szám
(Bejárati Szereszen-utca 1., I. em.) **Árjegyzék** **ingyen.** **Album** 1 K.